

ΚΟΝΙΤΣΑ

132 Γενάρης - Φεβάρης 2007

αρχαίων Ελλήνων, η τρίτη μέρα των οποίων "οι χύτροι" ήταν αφιερωμένες στις ψυχές των νεκρών. Έβραζαν πανσπερμία σε μεγάλες χύτρες και την πρόσφεραν στους νεκρούς και τον ψυχοπομπό Ερμή. Η προσφορά πανσπερμίας στους αρχαίους νεκρούς συνεχίζεται και σήμερα με τα κόλλυβα των ψυχοσαββάτων, έθιμο που το αποδέχτηκε και η ορθόδοξη εκκλησία, αφού ήταν βαθιά ριζωμένο στις ψυχές των χριστιανών.

Οι μεταμφιέσεις τις Απόκριες απαιτούν σ' όλη την Ελλάδα, καθώς και τα φαγοπότια, οι χοροί και οι διασκεδάσεις.

Οι μεγάλες φωτιές, που ανάβονται την περίοδο αυτή, ιδιαίτερα την μεγάλη Αποκριά, σηρίζονται στην αρχέγονη πίστη των ανθρώπων ότι η φωτιά κρύβει μέσα της μία ακαταμάχητη δύναμη που μεταδίδεται σ' όλους εκείνους, που έρχονται σε μια ιεροτελεστική σχέση μαζί της. Ιδιαίτερα πιστεύεται ότι όποιος πηδάει τη φωτιά αποκτά υγεία και ανανεώνει τις δυνάμεις του, σωματικές και πνευματικές. Γενικά οι φωτιές των Απόκρεων και οι σπίθες, που βγάζουν και σκορπίζονται ολόγυρα, δηλώνουν την απομάκρυνση των κακών πνευμάτων και δαιμονίων καθώς και των διαφόρων επιδημιών. Ακόμα δηλώνουν τη μαγική επίδραση

τους στους αγρούς, την ευφορία των καρπών της γης και την ανάπτυξη της βλάστησης, μια που ο χειμώνας φεύγει και έρχεται η άνοιξη.

Γνωστό είναι το έθιμο του "χάσκαρη" με το αβγό και το σχοινί, που το κάνουν το βράδυ της Κυριακής της μεγάλης Αποκριάς, όταν καθένας προσπαθεί, στην αιώρησή του, να το αρπάξει (χάψει) με το στόμα. Ότι και ο χάσκαρης αποσκοπεί στη γονιμότητα της γης και την ανάπτυξη των σπαρτών, το επιβεβαιώνει το γεγονός πως, όταν στο τέλος κάψουν το σχοινί, παρατηρούν μέχρι πού θα καεί. Όσο πιο πολύ σταχτοκαρβουνιάσει, τόσο ψηλότερα θα γίνουν τα στάχυα.

Τέλος το κάψιμο του Καρνάβαλου δηλώνει την απαλλαγή από το χειμώνα και την εμφάνιση της μυροβόλου άνοιξης, η οποία αναζωογονεί τη νεκρωμένη φύση.

Ας σημειωθεί ότι οι Απόκριες με τους έξαλλους χορούς των μεταμφιεσμένων ανάγονται στην Αρχαία Ελλάδα και συνδέθηκαν με το θεό της αμπέλου, του οίνου και της βλάστησης, το Διόνυσο, η λατρεία του οποίου ήταν πολύ αγαπητή στους αγροτικούς πληθυσμούς, με ρίζες τόσο βαθιές, ώστε όλα αυτά τα έθιμα, παρ' όλο τον αμείλικτο πόλεμο της Εκκλησίας και ιδιαίτερα του Ιω. του Χρυσοστόμου, ο ο-

ποίος κατέκρινε πάντοτε με πείσμα και με πάθος καθετί το αρχαίο ελληνικό έθιμο, παρέμειναν μέχρι σήμερα αναλλοίωτα και σχεδόν αμετάβλητα, πράγμα που δηλώνει την αδιάσπαστη, δια μέσου των αιώνων, ενότητα της ελληνικής φυλής.

Ο λαός, ανέκαθεν, για να ξεφύγει από την καθημερινή ρουτίνα της ζωής, επιζητεί και τη διασκέδαση, το χορό, το γλέντι, και καλά κάνει, το ξεφάντωμα, πράγματα, βέβαια, που, δυστυχώς, δεν συνάδουν προς το κλειστό και στερεότυπο πνεύμα της ορθόδοξης Εκκλησίας.

Η καθαρή Δευτέρα είναι η πρώτη μέρα της μεγάλης Σαρακοστής. Λέγεται καθαρή, γιατί πρωί πρωί κάθε νοικοκυρά καθαρίζει τα μαγειρικά της σκεύη από τα λίπη, πλένοντάς τας με ζεστό σταχτιόνερο (Σήμερα με δύο σταγόνες απορρυπαντικού πλένεις αρκετά πιάτα).

Την Καθαροδευτέρα όλοι βγαίνουν στην εξοχή για τα κούλουμα. Εκεί τρώγουν νησθήσιμα φαγητά, πετούν καρταετούς και αρχίζουν πάλι οι χοροί, τα τραγούδια και τα αστεία. Όσο τολμηρά κι αν είναι τα σκώμματα και τα τραγούδια, όλοι ευχαρίστως τα ακούνε. Τό 'χει η ημέρα.

Η εορτή των Αγίων Θεοδώρων, που γιορτάζεται το πρώτο Σάββατο της Σα-

ρακοστής ανήκει στα ψυχοσαββάτα. Οι νοικοκυρές βράζουν κόλλυβα και τα πάνε στην εκκλησία. Σε πολλά μέρη τα σκορπούν στους τάφους, για να δροσιστούν οι ψυχές των νεκρών.

Η γιορτή της Σταυροπροσκυνήσεως λέγεται και Μεσοσαράκοστο.

Ο ιερέυς μοιράζει στους εκκλησιαζόμενους, που φιλούν το σταυρό, κλάδους δενδρολίβανου ή λουλούδια, που έχουν ιαματικές ιδιότητες και χρησιμοποιούνται για εξορκισμούς, σταυρώματα και ξεματιάσματα για τη βασκανία.

* * *

Ο Μάρτης ήταν ο πρώτος μήνας του αρχαίου δεκαμήνου ρωμαϊκού ημερολογίου. Σύμφωνα με την παράδοση, ως πρώτος μήνας καθιερώθηκε από το μυθικό Ρωμύλο προς τιμήν του πατέρα του και γενάρχη των Ρωμαίων Άρη (Mars), θεό του πολέμου. Στον Άρη (Mars) ήταν αφιερωμένη η τρίτη μέρα της εβδομάδος, από τον οποίο η μέρα Τρίτη λέγεται στη Γαλλία Mardi και την Ιταλία Martedì.

Ο Μάρτης έχει πλούσια εθιμολογία, λόγω των άσολων καιρικών συνθηκών, που επικρατούν το μήνα αυτό στις αγροτικές περιοχές. Οι φράσεις: "ο Μάρτης μιά κλαίει και μιά γελάει", "το Μάρτη ξύλα φύλαγε μην κάψεις τα παλούκια", "Μάρτης γδάρτης και κα-

κός παλουκοκάφτης” δείχνουν την επιδείνωση του καιρού αυτό το μήνα.

Έθιμο της πρωτομαρτίας είναι οι μητέρες να δένουν στο χέρι του παιδιού το λεγόμενο “μάρτη” ή “μαρτήτσι”, μιά κλωστή κόκκινη και λευκή συνεστραμμένη στον καρπό του δεξιού χεριού, τάχα για να μην το μαυρίσει ο ήλιος.

Στο τέλος του μήνα βγάζουν το “μάρτη” και τον κρεμούν σε κλάδο κρυνιάς, για να έχουν υγεία και γερά χέρια.

Η συνήθεια αυτή είναι παλαιά, αφού την αναφέρει και την κατακρίνει ο Ιω. ο Χρυσόστομος ως μη χριστιανική.

Το έθιμο αυτό πρέπει να συσχετισθεί με την κρόκη (=κλωστή) των μυστών των μυστηρίων της Ελευσίνας, οι οποίοι έδεναν με κλωστή το δεξί χέρι και πόδι. Γράφει ο Ιω. Χρυσόστομος: “... κρόκη και στήμων και τα άλλα περιάμματα τα τοιαύτα του παιδιού εμπιστεύονται την ασφάλειαν...”. Αλλά είπαμε πως ο Ιω. Χρυσόστομος καυτηρίαζε πάντοτε με τους λόγους του το θέατρο, τον ιππόδρομο και κάθε έθιμο που προερχόταν από τον αρχαίο ελληνικό κόσμο. Ας είναι. Αρκεί που τα έθιμα αυτά άντεξαν στο χρόνο και τις ποικίλες αντιδράσεις της Εκκλησίας.

Άλλο έθιμο πρωτομαρτιάτικο είναι το “χελιδόνισμα”, μελωδικό καλωσόρισμα της άνοιξης με τραγούδι, που

λένε τα παιδιά σε πολλά μέρη, γυρίζοντας από σπίτι σε σπίτι, κρατώντας, κατ’ αρχαία συνήθεια, ομοίωμα χελιδονιού.

*“Χελιδόνα έρχεται
θάλασσα επέρασε
έκατσε και λάλησε.
Μάρτης μας ήρθε
όξω ψύλλοι και κοριοί
μέσα υγεία και χαρά...”*

Το σημερινό χελιδόνισμα συνεχίζει δια μέσου των βυζαντινών χρόνων σχετικό τραγούδι των αρχαίων Ελλήνων, που έλεγαν τα παιδιά το Μάρτη.

*Ήλθε, ήλθε χελιδών
καλός ώρας (=εποχές) άγουσα
καλούς ενιαυτούς (=χρόνους)...*

Οι έξι πρώτες μέρες του Μάρτη, φέρουν κάποιο κακό. Είναι οι “Δρίμες”, όντα δαιμονικά, που ασκούν κακοποιό ενέργεια σε ξύλα, ενδύματα και στον εγκέφαλο. Πιστεύεται ότι τα ξύλα, που θα κοπούν αυτές τις μέρες, σαπίζουν και τα ρούχα, που πλένονται, λειώνουν.

Στη συνείδηση του λαού ο αριθμός 40 είναι ιερός. Συνδέεται με τη γιορτή των Αγίων Σαράντα (9 Μαρτίου), που μαρτύρησαν το 320 στη Σεβάστεια. Προλήψεις και δεισιδαιμονίες, που επικρατούν τη μέρα αυτή, στηρίζονται στη θρησκευτική ή μαγική σημασία του αριθμού 40. Συνηθίζονται οι σα-

ραντόπιτες (πίττες με 40 φύλλα), οι 40 τηγανίτες ή φαγητά με 40 είδη χόρτων ή όσπρια, που τα μοιράζουν “για την ψυχή των ζωντανών”. Γνωστή είναι η φράση: “Σαράντα φας, σαράντα πιείς, σαράντα δώσε της ψυχής”.

Στις 25 Μαρτίου συνήθεια υπάρχει στην Ήπειρο και σ’ άλλα μέρη, τα παιδιά να παίρνουν ένα κουδούνι, ή ταψί ή χάλκινο σκεύος και να κουδουνίζουν ή να τα χτυπούν γύρω από το σπίτι, στα σελιά, κηπάρια, χωράφια λέγοντας.

*«Φευγάτε φίδια, φευγάτε
γκουσταρίτσες...»*

Ο ήχος από το κουδούνι ή το χάλκινο νταβά έχει βαθύτερη συμβολική, μαγική έννοια και σημασία. Επιδιώκεται μ’ αυτό να φύγουν τα κακά πνεύματα, τα δαιμόνια, να μεγαλώσουν τα σπαρτά και να καρποφορήσουν, γενικότερα, τα χωράφια, στα οποία ο αγρότης και ο γεωργός εναποθέτουν όλες τις ελπίδες τους για μιά καλή εσοδεία.

(Συνεχίζεται)

ΑΝΑΜΝΗΣΗ

Σα σιγαρή, φιλή βροχή
σα δροσερό αγέρι
περπάτησες στο πλάι μου
μον κράτησες το χέρι.

Μ’ ένα φιλή στο μέτωπο
έγιγες πάλι αγέρας
και τριγυρνάς εδώ κι εκεί
ενωδιάς και πας

άπιαστη σαν το όνειρο
όμορφη σα γεράδα
σαν το κρυστάλλινο γερό
σε μια βουνοκορφή.

Ανάμνηση καλοκαιριού
που χάθηκε και πάει
τόσο γοργά κι απρόσμετα,
στον χρόνο τη στροφή.

J.T.

Μια εθιμική πολιτιστική βραδιά

Κονιτσιώτικες Νότες

ΤΟΥ ΛΑΜΠΡΟΥ ΜΑΛΑΜΑ

Κάθε 2 Δεκέμβρη, η Ένωση Κονιτσιωτών της πόλης μας, με την υπέροχη οργάνωση του δραστήριου προέδρου της κ. Φώτη Ντίνου του γραμματέα της κ. Παύλου Κληματά και όλων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, επέλεξαν το καθιερωμένο επίσης έθιμο της “γιορτής του τσίπουρου”, στην ανακαινισμένη αίθυσά τους (οδός Ασωπίου). Έτσι έγινε και το περασμένο Σάββατο. Προσίλθαν οι Κονιτσιώτες των Γιαννίνων και πολλοί φίλοι και συγγενείς τους.

Ήταν μια εγκάρδια και ζεστή βραδιά σε μια ιδιαίτερη κοσμητάμωση και χάρη.

Ασφυκτικά γεμάτος ο χώρος και όχι μόνο με το τσίπουρο και το κρασί, μα και με τα “μπόλια” της παράδοσης του λαού μας που γίνονται από τις 30 Νοέμβρη. Οι φιλότιμες Κονιτσιωτοπούλες προσφέρουν και φαγητά και νόστιμες πίτες από τα σπίτια τους, όλα δωρεάν σε τρικούβερτο τσιμπούσι και γλέντι με τη δική τους μουσική κομπανία μέχρι πρωίας.

Στο χορό διακρίθηκαν το φολκlorικό τους συγκρότημα με όμορφες καινούριες φορεσιές, κορίτσια και αγόρια. Ξεχώρισε επίσης η αεικίνητη και συμπαθέστατη κ. Χούψια στα σερβιρί-

σματα και στο χορό.

Θέλω να τονίσω πως οι Κονιτσιώτες που ριζοκρατούνται ή κατοικούν στη βορινή αυτή περιοχή της Ηπείρου μας, έχουν διακριθεί κατά καιρούς και έλαμψαν για την πρωτιά και τη δυναμική τους κράση από όλες τις άλλες περιφέρειες της ευάνδρου, στην ιστορική και κοινωνική ζωή, στην παραδοσιακή και προοδευτική καλλιέργεια και εθνική συνέχεια. Σε προσκλητήρια της πατρίδας αποδείχτηκαν πρώτοι. Στους απελευθερωτικούς κι επαναστατικούς γώνες πρώτοι. Στα οικοδομικά επαγγέλματα και στην ξυλογλυπτική έχουν πρωτιά, στην προπολεμική μετανάστευση της Βλαχιάς το ίδιο, στο χορωδιακό τραγούδι σήμερα, στην ορειβάσια και στα νοικοκυριά.

Πρωτιά και στα ζωογόνα νερά (καθώς ορεινή περιοχή) και στην ομορφιά των γυναικών όπως και στα ιαματικά των Καβασιλών, με τα αιμούχα του Αμαράντου.

Παλιότερα είχαν πρωτιά και στη γεωργική φρούτο παραγωγή των δεκάδων χιλιάδων στρεμμάτων του εύφρουρου κάμπου τους που πότιζε ο Αώος και ο Βοϊδομάτης...

(Αναδημοσίευση από την Εφημερίδα
“ΗΠΕΙΡΟΣ”

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Χαρίλαος Γ. Γκούτος

Α. Πληθυσμιακά μεγέθη

1. Ο Μελέτιος Γεωγράφος έγραψε, το 1692 περίπου, ότι η Κόνιτσα και η Βελλιά ήταν “πόλεις ποτέ, τα νυν δε κώμαι”, χωρίς να προσδιορίσει πότε και γιατί οι κάτοικοί τους μειώθηκαν¹. Με παρόμοια ασάφεια έχει γραφεί μετά το 1920 ότι επί τουρκοκρατίας, παλαιότερα, η Κόνιτσα είχε 7.000 κατοίκους, εκ των οποίων 4.000 ή 6.500 ήταν χριστιανοί, σύμφωνα με την προφορική παράδοση και με την λαϊκή ρήση “Κόνιτσα κασαμπάς, Γιάννινα χωριό”².

Αλλά και από τις υπάρχουσες ποικίλες μαρτυρίες για τα μεγέθη του πληθυσμού που είχε η Κόνιτσα κατά τα έτη 1807-1913 ανακύπτουν ερμηνευτικά προβλήματα. Πρώτον, διότι εκείνες που καταγράφουν μόνον τον αριθμό των οικιών (οικογενειών, νοικοκυριών) της Κόνιτσας, όχι και των κατοίκων της, δεν αναφέρουν ποιός ήταν ο αριθμός των ατόμων μιας οικίας-οικογένειάς της κατά μέσο όρο, ώστε να είναι δυνατόν να προσδιορίσουμε τον πληθυσμό της κώμης δια του πολλαπλασιασμού των δύο αριθμών· έτσι, μένει να υποθέσουμε, λαμβάνοντας υπ’ όψιν και άλλες δημογραφικές πληροφορίες της ίδιας εποχής αφορώσες στον ελλαδικό χώρο, ότι και στην Κόνιτσα μια οικογένεια είχε 5 μέλη κατά μέσο όρο, εκτός εάν σε κάποιες από τις εν λόγω μαρτυρίες υποδηλώνεται διαφορετικός αριθμός³. Δεύτερον, διότι αυτές

1. Μελετίου, Γεωγραφία παλαιά και νέα, Βενετία 1728 σελ. 319. Στην δεύτερη έκδοση του βιβλίου από τον Ανθιμο Γαζή το 1807, προστέθηκε υποσημείωση (στην σελ. 283), κατά την οποία η επαρχία της Κόνιτσας είναι “χώρα αρκετού μεγέθους (...) κατοικημένη από Γραικούς και Τούρκους” (δηλαδή μουσουλμάνους). Πιθανότατα η Κόνιτσα ήταν μεγαλύτερη από το Δελβινάκι, το οποίο το 1680, κατά τον Εβλιγιά Τσελεμπή, είχε 400 οικίες, 45 καταστήματα και 10 εκκλησίες (βλ. Ν. Πατσέλης, Το Δελβινάκι της Ηπείρου, 1948 54).

2. Έτσι, μεταξύ άλλων, Χ. Σουλής, κατά τον οποίο οι χριστιανοί ήταν 6.500 (Μεγάλη Ελλ. Εγκυκλ., λ. Κόνιτσα), Αγγ. Παπακώστας, κατά τον οποίο οι χριστιανοί ήταν 4.000 (Νέον Ελλ. Εγκυκλ. Λεξικόν Ήλιος, λ. Κόνιτσα). Και το Δελβινάκι λεγόταν κασαμπάς από τους κατοίκους του (Πατσέλης, ό.π. 59).

3. Επί τουρκοκρατίας, στις δημογραφικές στατιστικές συνήθως γραφόταν ο αριθμός όχι των κατοίκων ενός τόπου, αλλά των κανέδων του (δηλαδή των οικογενειών-νοικοκυριών του), ο δε μέσος όρος των μελών μιας οικογένειας διέφερε κατά τόπους και κατά εποχές, συνήθως όμως προσδιοριζόταν με τον αριθμό 5. Βλ. Μ. Κοκολάκης, Το ύστερο Γιαννιώτικο πασαλίκι, 2003 300 επ. (στην σελ. 303 διαπιστώνει ότι κατά τα έτη 1850-1900 εθεωρείτο ότι η ηπειρωτική οικογένεια είχε 5.5 μέλη κατά μέσο όρο).

οι πηγές διαφωνούν μεταξύ τους είτε ως προς τον συνολικό αριθμό των κατοίκων της Κόνιτσας ή των οικιών της (οικογενειών της), είτε ως προς τον αριθμό των χριστιανών ή των μουσουλμάνων κατοίκων της, ακόμη και όταν αφορούν στην ίδια δεκαετία, είναι δε δύσκολο να κριθεί ποιές από αυτές αποδίδουν την αλήθεια.

Ωστόσο, συνεκτιμώντας αυτές τις στατιστικές πληροφορίες, μπορούμε τουλάχιστον να θεωρήσουμε ως πολύ πιθανή την εξής διάκριση: Κατά μεν τον 19ο αιώνα οι κάτοικοι της Κόνιτσας ήσαν 3.000 μέχρι 5.000 (και οι οικογένειες 700 μέχρι 800), κατά δε τα έτη 1900-1913 οι κάτοικοι της Κόνιτσας αυξήθηκαν σε 7.000⁴.

2. Οι εν λόγω στατιστικές πληροφορίες (για τους κατοίκους και τις οικογένειες της Κόνιτσας κατά τα έτη 1807-1913), μαζί με τις σχετικές πηγές, εκτίθενται ακολούθως κατά χρονολογική σειρά.

- 1807 Rayon: κάτοικοι 2.000 έως 3.000⁵.
- 1809 Λήκ: οικίες 800, εκ των οποίων χριστιανικές 200, μουσουλμανικές 600⁶. Δηλαδή, κάτοικοι (800x5) = 4.000, χριστιανοί (200x5) = 1.000, μουσουλμάνοι (600x5) = 3.000.
- 1810 Πουκεβίλ: οικίες 600, εκ των οποίων οι μισές μουσουλμανικές⁷. Δηλαδή, κάτοικοι (600x5) = 3.000 εκ των οποίων χριστιανοί (3.000:2) = 1.500, μουσουλμάνοι 1.500.
- 1814 Hughes: κάτοικοι 5.000, εκ των οποίων τα 2/3 (3.334) χριστιανοί και το 1/3 (1.666) μουσουλμάνοι⁸.
- 1832 Κ. Θεσπρωτός: οικίες 800. Εννοεί ότι οι κάτοικοι ήσαν 6.400, διότι με τον ίδιο αριθμό υπολογίζει τους κατοίκους των 800 οικιών της Κολώνιας⁹.

4. Ανάλογη δημογραφική εξέλιξη είχε το γειτονικό Λεσκοβίκι: οι κάτοικοι του ήσαν το 1831 2.000 (μουσουλμάνοι), το 1850 2.900, το 1893 3.000, το 1913 4.674, εκ των οποίων Αλβανοί 1.587, Έλληνες 750, τσιγγάνοι 2.337 (βλ. Χ. Γκούτος, Ηπ. Ημερολόγιο, τ. 2005 235).

5. Αναφέρεται από τον Δ. Ανωγιάτη-Πελέ, εις Δήμος Ιωαννίνων, Ήπειρος. Κοινωνία-Οικονομία, 15ος-20ος αι., 1987 133.

6. Το 1805 ο εν λόγω Άγγλος τοπογράφος, ευρισκόμενος στην Οσανίτσα, θεώρησε ότι στην Κόνιτσα υπήρχαν 800 ή 1.000 οικίες. Βλ. Χρ. Ανδρεάδης, Κόνιτσα, τχ 64/1976 και τχ. 63/1967.

7. F. Rouqueville, Ταξίδι στην Ελλάδα. Τα Ηπειρωτικά, μετφρ. Κ. Βλάχος 1994 160 (= Κόνιτσα, τχ 98/2001).

8. Βλ. Ευρ. Σούρλας, Κόνιτσα, τχ 119/1972. Στο Δελβινάκι το 1813 υπήρχαν 350 οικίες και 3.000 κάτοικοι κατά τους Hughes και Holland (Πατσέλης, ό.π., 58).

9. Βλ. Α. Παπαχαρίσης, Κοσμά Θεσπρωτού και Αθ. Ψαλλίδα, Γεωγραφία Αλβανίας και Ηπείρου, 1964 63, 9 (= Κόνιτσα, τχ 100/2001).

- 1839 Κούμας: κάτοικοι 4.000¹⁰.
- 1846 Π. Αραβαντινός: οικίες χριστιανικές 219, οικίες μουσουλμανικές 360, άρα σύνολο οικιών 579. Δηλαδή, κάτοικοι χριστιανοί (219x5) = 1.095, μουσουλμάνοι (260x5) = 1.800, σύνολο κατοίκων 2.895. Το 1856 έγραψε ότι η Κόνιτσα είχε 600 οικίες¹¹, δηλαδή (600 x 5) = 3.000 κατοίκους.
- 1849 Ανώνυμος: οικίες 1.200, εκ των οποίων οι 300 μουσουλμανικές¹². Δηλαδή, κάτοικοι (1.200x5) = 6.000, εκ των οποίων μουσουλμάνοι (300x5) = 1.500 και χριστιανοί (900x5) = 4.500.
- 1863 Κουτσονίκας: οικίες μουσουλμανικές 300, οι λοιπές χριστιανικές¹³. Δηλαδή, κάτοικοι μουσουλμάνοι (300x5) = 1.500, οι λοιποί χριστιανοί.
- 1873 Επισκοπή Βελλάς και Κονίτσης: οικίες χριστιανικές 343, εκ των οποίων στο Άνω Βαρόσι 180 και στο Κάτω Βαρόσι 163¹⁴. Δηλαδή, κάτοικοι χριστιανοί (343x5) = 815.
- 1875 Γεωργίου: οικίες 1.200-1.300, οι περισσότερες μουσουλμανικές¹⁵. Δηλαδή, κάτοικοι (1.200 έως 1.300 x 5) = 6.000 έως 6.500, οι περισσότεροι μουσουλμάνοι.
- 1876 Σταυρίδης: κάτοικοι 6.000¹⁶.
- 1878 Μηλιαράκης: οικίες 600, οι περισσότερες μουσουλμανικές¹⁷. Δηλαδή, κάτοικοι (600x5) = 3.000, οι περισσότεροι μουσουλμάνοι.
- 1878 Μολοσσός: κάτοικοι χριστιανοί 4.000, μουσουλμάνοι 3.000 (άρα σύνολο 7.000), οικίες 1.000, εκ των οποίων χριστιανικές 600, μουσουλμανικές 400¹⁸.

10. Κ. Κούμας, Γεωγραφία, τ. Γ' 1839 146.

11. Π. Αραβαντινός, Χρονογραφία της Ηπείρου, τ. Β' 1856 86 (= Κόνιτσα, τχ 101/2002).

12. Αθην. εφημ. "Ο Ανεξάρτητος", φ. της 8.5.1849.

13. Λ. Κουτσονίκας, Γενική ιστορία της ελληνικής επανάστασης, τ. Α' 1863 103.

14. Επετηρίς του εν Κων/πόλει Ηπ. Φιλεκπαιδευτικού Συλλόγου, 1873 192.

15. Αντ. Γεωργίου, Πολιτικόν κάτοπτρον των πολιτικών της Ελλάδος, 1880 108 (= Κόνιτσα τχ 117/2004). Ο συγγραφέας επισκέφθηκε την Κόνιτσα το 1875.

16. Δ. Σταυρίδης, Εγχειρίδιον πολιτικής φυσικής και εμπορικής Γεωγραφίας του Οθωμανικού κράτους, 1876 70.

17. Α. Μηλιαράκης, Οδοιπορικά Ηπείρου και Θεσσαλίας κατά τον Emile Isambert. Το βιβλίο του Isambert εκδόθηκε στο Παρίσι το 1873.

18. Β. Ζώτος Μολοσσός, Ηπειρωτικά μελετήματα, τ. Δ' Δρομολόγιον της ελληνικής κερσονήσου, τχ. α' 1878 45, 46. Στον πρόλογο γράφει ότι επισκέφθηκε την Ήπειρο στα έτη 1860-66 και Ήπειρο-Αλβανία στα έτη 1873-4. Την πληροφορία του για τους 4.000 χριστιανούς και τους 3.000

Δηλαδή, θεωρεί ότι κάθε οικογένεια είχε 7 μέλη κατά μ.ό. και άρα οι χριστιανοί ήσαν $(600 \times 7) = 4.200$ οι δε μουσουλμάνοι $(400 \times 7) = 2.800$.

- 1880 Λαμπρίδης: οικίες μουσουλμανικές 260, χριστιανικές 244, εκ των οποίων στην Άνω συνοικία 181 και στην Κάτω συνοικία 163¹⁹. Δηλαδή, κάτοικοι μουσουλμάνοι $(260 \times 5) = 1.300$, χριστιανοί $(244 \times 5) = 1.220$, εκ των οποίων κατοικούσαν στην Άνω Κόνιτσα οι $(181 \times 5) = 905$ και στην Κάτω Κόνιτσα οι $(163 \times 5) = 815$, σύνολο κατοίκων $(1300-1220) = 2.520$.

- 1880 Κοκκίδης: κάτοικοι 4.218, εκ των οποίων χριστιανοί 2.058, μουσουλμάνοι 2.160²⁰.

- 1881 Βουτυράς: οικίες 700, εκ των οποίων χριστιανικές 400, μουσουλμανικές 300²¹. Δηλαδή, κάτοικοι $(700 \times 5) = 3.500$, χριστιανοί $(400 \times 5) = 2.000$, μουσουλμάνοι $(300 \times 5) = 1.500$.

- 1888 Εκκλησ. στατιστική: οικίες χριστιανικές 360²². Δηλαδή, κάτοικοι χριστιανοί $(360 \times 5) = 1.800$.

- 1893 Μπάρτζ/Χίρστ: κάτοικοι χριστιανοί 4.000, μουσουλμάνοι 3.000²³.

- 1894 Φωνή της Ηπείρου, 11 Φεβρ. κάτοικοι 7.000, οι μισοί χριστιανοί.

- 1895 Φωνή της Ηπείρου, 26 Μαΐου: κάτοικοι 5.000 εκ των οποίων τα 3/4 χριστιανοί, δηλαδή 3.750.

- 1895 Οθωμ. στατιστική: οικίες 595²⁴. Δηλαδή, κάτοικοι $(595 \times 5) = 2.975$.

- 1896 Πατέρας: οικίες 800, οι περισσότερες χριστιανικές²⁵. Δηλαδή, κάτοικοι $(800 \times 5) = 4.000$, οι περισσότεροι χριστιανοί.

- 1913 Ρυαυχ: κάτοικοι 4.000 εκ των οποίων χριστιανοί 3.000, μουσουλ. 1.000²⁶.

μουσουλμάνους της Κόνιτσας (μαζί με πολλές από τις παρατηρήσεις του) συναντάμε και εις Ν. Σκινάς. Οδοιπορικά σημειώσεις Μακεδονίας Ηπείρου Νέας οριοθετικής γραμμής και Θεσσαλίας, 1886 226 (= Κόνιτσα, τχ 102/2002).

19. Ι. Λαμπρίδης, Περί των εν Ηπείρω αγαθοεργημάτων, Μέρος Β' 1880 184. Λανθασμένα γράφει 244 αντί 344. Ίσως γράφει λανθασμένα και 260 αντί 360.

20. Ι. Κοκκίδης (Υπουργείον Στρατιωτικών), Οδοιπορικά Ηπείρου και Θεσσαλίας, 1880 102. Τις 343 χριστιανικές οικίες που καταμέτρησε η επισκοπή Βελλάς και Κονίτσης το 1873 τις επολλπλασίασε επί 6.

21. Σ. Βουτυράς/Γ. Καρύδης, Λεξικόν ιστορίας και γεωγραφίας, τ. Γ' 1881 665.

22. Κοκολάκης, ό.π., 484, 477, 283.

23. Μπάρτζ και Χίρστ, Λεξικόν εγκυκλοπαιδικόν, τ. Δ' 1893 762.

24. Βλ. Κοκολάκης, ό.π., 335.

25. Αριστοτ. Πατέρας, εις Γ. Γάγαρης, Ημερολόγιον Δωδώνη, 1896 83 (=Κόνιτσα τχ. 107/ 2002).

26. R. Ρυαυχ, Δυστυχισμένη Βόρειος Ήπειρος, έκδ. Τροχαλία, 150.

- 1913 Ευαγγελίδης: κάτοικοι 7.000, χριστιανοί 6.500, μουσουλμάνοι 500²⁷.

- 1913 Τζαλόπουλος: κάτοικοι 7.000, χριστιανοί 7.900, μουσουλμάνοι 100²⁸.

Β. Θρησκευματα, γλώσσες, εθνικότητες, κοινότητες

1. Στις παραπάνω πηγές (όπως και σε άλλες της περιόδου της τουρκοκρατίας), οι μουσουλμάνοι αποκαλούνται Τούρκοι ή Οθωμανοί, μολονότι κατά το πλείστον είχαν αλβανική ή άλλη εθνικότητα. Από την συνεκτίμηση των πηγών αυτών, προκύπτει ότι στην Κόνιτσα οι χριστιανοί κάτοικοι ήσαν περισσότεροι των μουσουλμάνων μόνον μετά το 1900, ενώ κατά τον 19ο αιώνα, πιθανότατα δε και παλαιότερα, υπερεπερούσαν οι μουσουλμάνοι, ακόμη και στην Άνω Κόνιτσα. Στο ίδιο συμπέρασμα οδηγούν και οι πληροφορίες που αναφέρουν ότι οι μουσουλμάνοι διέθεταν στην μεν Κάτω Κόνιτσα ένα τζαμί (που αντικατέστησε εκκλησία, το 1500 ίσως), πέντε τεκέδες και τρία νεκροταφεία, στην δε Άνω Κόνιτσα ένα τζαμί (που αντικατέστησε εκκλησία το 1536), έναν τεκέ (που κτίσθηκε το 1670) και ένα νεκροταφείο, ενώ για τους χριστιανούς υπήρχαν σε εκάστη των δύο συνοικιών ένας ενοριακός ναός και ένα νεκροταφείο, έξω δε από την κώμη η μονή Στομίου και εννέα εξωκκλήσια (Προφ. Ηλίας, Αγ. Αθανάσιος, Παναγία, Αγ. Δημήτριος, Αγ. Βαρβάρα, Αγ. Παρασκευή, Αγία Τριάδα, Αγ. Γεώργιος, Κόκκινη Παναγία)²⁹.

2. Διατυπώθηκε η άποψη ότι όλοι οι Κονιτσιώτες μιλούσαν ελληνικά³⁰, ακόμη και εκείνοι που ήσαν μουσουλμάνοι³¹. Παρεμφερής είναι η γνώμη του Λήκ ότι το 1809 στην Κόνιτσα κυριαρχούσε η ελληνική γλώσσα. Όμως στο Λεξικό Βου-

27. Τρ. Ευαγγελίδης, Νέα Ελλάς... κατά το γερμανικόν του Κ. Μπαϊδεκερ και Μeyeer και το γαλλικόν του Guide Joanne-Isambert, 1913 83-86.

28. Β. Τζαλόπουλος, Ηπειρ. Ημερολόγιον η Νέα Ελλάς 1914, Αθήναι 1913 (= Κόνιτσα, τχ 120-123/2005).

29. Βλ. Αν. Ευθυμίου, Σελίδες από την ιστορία της Κόνιτσας, 1997, 157-170, 153. Ι. Λυμπερόπουλος, Κόνιτσα, 2004 31-32, ο ίδιος, Παζαριού ανατομή, 1971 93-94, 107. Α. Παπακόστας, ό.π., Ο Πουκεβίλ (ό.π.) μνημονεύει τα δύο τζαμιά, έναν τεκέ και τα εξωκκλήσια Παναγίας, Αγ. Αθανασίου και Αγ. Δημητρίου (τα δύο τελευταία ως Αγ. Αναστασίου και Αγ. Νικολάου), ενώ ο Ευαγγελίδης (ό.π.) κάμει λόγο για 5 τζαμιά, μνημονεύει δε τις δύο ενοριακές εκκλησίες και χαρακτηρίζει ως μονές τα εξωκκλήσια Προφ. Ηλία, Παναγίας, Αγ. Αθανασίου και Αγ. Παρασκευής. Για τις εκκλησίες, βλ. και Ν. Τσάκας, Κόνιτσα, 1966 6.

30. Φωνή της Ηπείρου, φ. της 11.2.1894, Α. Πατέρας, ό.π., Π. Κουγιτάς, Πραγματεία τοπογραφική... Αλβανίας ... Ηπείρου, 1905 128 (κατά τα λοιπά αντιγράφει τον Πουκεβίλ).

31. Α. Κουτσονίκας, ό.π., Α. Γεωργίου, ό.π., Κ. Λαζαρίδης, Κόνιτσα, τχ. 7/1962, Λυμπερόπουλος, Κόνιτσα, 2004 90-95.

τυρά (1881) σημειώνεται ότι ήταν σε χρήση και η αλβανική γλώσσα, πριν δε από το 1813 και η κουτσοβλαχική· ο Α. Γεωργίου έγραψε το 1880 ότι στην Κόνιτσα “ουδείς λαλεί την βλαχικήν”.

3. Αναφορικά με την εθνικότητα των Κονιτσιωτών, υποστηρίχθηκε ότι όλοι τους ήσαν αμιγείς Έλληνες³³ ή, με άλλη διατύπωση, αυτόχθονες Ηπειρώτες (Π. Αραβαντινός, Α. Πατέρας). Αυτή η γενίκευση συναρτάται μάλλον με την θεωρία ότι όλοι οι Κονιτσιώτες μιλούσαν ελληνικά και διατηρούσαν τα αρχαία ήθη και έθιμα (Α. Πατέρας, Τζαλόπουλος) και ότι συνεπώς και οι μουσουλμάνοι Κονιτσιώτες κατάγονταν από Έλληνες χριστιανούς που αλλαξοπίστησαν³³.

Κατ’ άλλη γνώμη, οι μουσουλμάνοι Κονιτσιώτες κατάγονταν άλλοι μεν από τους λίγους Τούρκους που είχαν μετοικήσει στην Κόνιτσα κατά την πρώτη περίοδο της τουρκοκρατίας³⁴, άλλοι δε, οι περισσότεροι, από τους Αλβανούς που μετοίκησαν αργότερα, κυρίως από την Καραμουρατιά, το Λεσκοβίκι, την Κολώνια και την Φράσαρη³⁵.

4. Την κόμη της Κόνιτσας την συγκροτούσαν δύο οικισμοί, που λέγονταν είτε Παλαιά ή Κάτω Κόνιτσα και Νέα ή Άνω Κόνιτσα (Βουτυράς, Τζαλόπουλος, Σούλης), είτε Κάτω βαρόσι και Άνω Βαρόσι³⁶. Ο Ληκ έγραψε ότι το 1809 φιλοξενήθηκε από τον κοτζάμπαση της μιας εκ των δύο ελληνικών συνοικιών του Βαροσιού, το οποίο βρισκόταν παραπάνω από την τουρκική πόλη (δηλαδή την Κάτω Κό-

32. Αθην. εφημ. “Ο Πύρρος”, φ. της 28.6.1907 (= Κόνιτσα, τχ. 119/2004).

33. Κατά τον Π. Αραβαντινό (Πανδώρα, τ. 10 1859-60, 519): “Όσοι εν Ηπειρώ Οθωμανοί ομιλούσι την Αλβανικήν γλώσσαν υπάρχουν αυτοχρημα φυλή Αλβανική, και όσοι λαλούσι την Γραικικήν υπάρχουν εκ της αυτόχθονος Ελληνικής φυλής, από καιρού εις καιρόν αρνησάμενοι γενόμενοι. Τοιούτοι δε ολίγιστοι φαίνονται εν ταις πόλεσι Κονίτσης, Ιωαννίνων και Άρτης, καθότι η Ελληνική φυλή, εναντίον των καταπίεσεων και βασάνων, έσπευσεν παντοίαις δυνάμεσι ίνα διατηρήσει την θρησκευτικήν και εθνικήν αξίαν της”. Βλ. και Ευαγγελίδης, ό.π., Τζαλόπουλος, ό.π., Κοκολάκης, ό.π., Χρ. Χρηστοβασιλής, Το αμάρτημα του Παπαγιώργη, εις Μνήμη πολιτείας, εκδ. Δωδώνη 17 έπ.

34. Λυμπερόπουλος, Κόνιτσα, 2004 90, 56. Το 1950 υπήρχαν στην Κόνιτσα 25-30 τουρκικές οικογένειες (Ευθυμίου, ό.π., 154, πρβλ. Λυμπερόπουλος, ό.π. 38).

35. Μολοσσός, Ευαγγελίδης, Ευθυμίου, ό.π., 103-4, Λυμπερόπουλος, ό.π., 32. Το 1924, από τα 800 σπίτια της Κόνιτσας, τα 200 ήσαν Αλβανικά ή Τούρκικα (Hammond, Ήπειρος, μτφρ. Α. Γιάκα, τ. Β΄ 1971 102).

36. Σύμφωνα με την στατιστική της επισκοπής (Επετ. του εν Κων/πόλει Ηπ. Φιλεκπ. Συλλόγου, 1872, 192), οι χριστιανικές οικογένειες στο μεν Κάτω Βαρόσι ήσαν 163, στο δε Άνω Βαρόσι ήσαν 180 (παρομοίως Λαμπρίδης, ό.π.). Βλ. και Ευθυμίου, ό.π., 42, 47, 49, 51, 52.

νιτσα), χωριζόταν δε από αυτήν σε μια κατηφορία και απείχε από το γεφύρι 2-3 μίλια. Εκ τούτων προκύπτει ότι υπήρχαν τότε αφ’ ενός δύο κοινότητες των χριστιανών κατοίκων της Άνω Κόνιτσας και αφ’ ετέρου μία μόνον κοινότητα των μουσουλμάνων που κατοικούσαν κυρίως στην Κάτω Κόνιτσα, πιθανώς δε υπήρχε στην Κάτω Κόνιτσα και κοινότητα των χριστιανών κατοίκων της. Πάντως, μετά το 1821 υπήρχαν δύο χριστιανικές κοινότητες, μία στην Άνω και μία στην Κάτω Κόνιτσα³⁷, ενώ αργότερα, πιθανότατα μετά το 1864 οπότε άρχισε να εφαρμόζεται η νέα νομοθεσία για την διοίκηση των κοινοτήτων, οι μουχτάρηδες (δήμαρχοι) της Άνω και της Κάτω Κόνιτσας ενίοτε ήσαν μουσουλμάνοι³⁸.

Στους δύο οικισμούς της Κόνιτσας υπήρχαν και τμήματά τους που λέγονταν γειτονιές, όπως ήσαν οι εξής: Παλιοχώρι, Μποράτσιανη, Ρουμάνι, Μπέρκου, Τζάφκου, Γραβίτσια, Αλεξατιά, Χασεκί Σουλτάν, Λάκκα³⁹.

Γ. Χαρακτηριστικά και δραστηριότητες των Κονιτσιωτών

1. Σχετικά με τα χαρακτηριστικά και με τις δραστηριότητες των Κονιτσιωτών γενικώς, έχουν γραφεί τα ακόλουθα: “Οι Κονιτσιώτες φημίζονται ως φιλόπονοι, τίμιοι εις τας συναλλαγάς και το εμπορικόν πνεύμα”⁴⁰. “Διακρίνονται επί ευφυία”, αλλά δεν είναι φίλοι των Μουσών, επαγγέλλονται δε εν τη ξένη ως επί το πλείστον τον αρτοποιόν” (Α. Πατέρας). Είναι ευσεβείς, ηθικοί, φιλόξενοι και φιλόμουσοι (“Πύρρος” της 28.6.1907). Ασχολούνται με την βιομηχανία (δηλαδή με τα τεχνικά επαγγέλματα) και με το εμπόριο (Κουτσονίκας), την γεωργία, την οικιακή ταπιτουργία (εγκυκλ. Ελευθερουδάκη 1929) και την βυρσοδευρία, η οποία κατά την ακμή της τροφοδοτούσε όλη την Ήπειρο⁴¹. Στα 200 εργαστήριά της (καταστήματα) πωλούνται εγχώριες ενδυμασίες, μάλλινα υφάσματα, καπότες και κάλτσες. Οι Κονιτσιώτισσες κατασκευάζουν ενδύματα, είναι εργατικές, αλλ’ όχι δυνατές σαν τις Ζαγορίσιες, όμορφες, λίαν ευπροσήγορες προς τους ξένους και πιστότατες στους συζύγους τους που απουσιάζουν

37. Ηπ. Χρονικά, τ. 1929 233, 208, Ηπ. Εστία, τ. 1957 590 και τ. 1956 563.

38. Βλ. Ευθυμίου, ό.π. 42, 43, 49, 52, 53, Κόνιτσα, τχ. 22.1981. Για την νέα νομοθεσία, βλ. Γκούτος, Η επαρχία της Κόνιτσας και η Μόλιτσα επί τουρκοκρατίας, 2003 34.

39. Βλ. Ευθυμίου, ό.π., 102, Λυμπερόπουλος, ό.π. 69, 48.

40. Χ. Λέσιος, Ελληνικόν Ημερολόγιον “Ο Ηπειρώτης”, 1898 69.

41. Παπακώστας, Εγκυκλ. Ελευθερουδάκη 1929, Σούλης. Για τις επαγγελματικές δραστηριότητες των κατοίκων προ του 1940 και κατά την ύστερη τουρκοκρατία, βλ. και Λυμπερόπουλος, Παζαριού ανατομή, 1971, 11, 30-1, 89-91, 169, Τ. Παπαδημιούλης. Η Κόνιτσα που έσβησε, 1971 5, 79-85.

Κων. Μάνθου, 1740-1813, ήταν επιχειρηματίας στην Ρωσία και ευεργέτης⁴⁷, δ) Καραπάνος Ζήσης, 1750-1829, μεγαλέμπορος στο Βουκουρέστι και ευεργέτης, ε) Άγιος Ιωάννης ο εκ Κονίτσας 1760-1814, γιός σεϊκν, έγινε χριστιανός και ε-μαρτύρησε, στ) Γκίνος ή Σύψας Αναστ., 1782-1849, γραμματικός και δάσκαλος στην Ήπειρο, ζ) Σκουμπουρδής Νότης και Χριστόδουλος, προεστοί της Κόνιτσας, ο πρώτος το 1809 και το 1820 τουλάχιστον, ο δεύτερος στα έτη 1825, 1834, 1836 τουλάχιστον, η) Μίνος ή Τζουβάρας, αγωνιστής στην Μολδοβλαχία το 1821, θ) Δερδέκης Δημ. 1810-1881, έμπορος στην Ρουμανία και ευεργέτης, ι) Παπα Τζούμα Βασ., γενν. το 1810 δάσκαλος στην Βήσανη, ια) Σπύρου Αριστοκλής, Αθηναγόρας, 1886-1972, οικουμενικός πατριάρχης, ιβ) Δόβας Κων., 1898-1981, στρατιωτικός και πρωθυπουργός.

Για τους ακόλουθους αξιόλογους χριστιανούς Κονιτσιώτες, έχουμε λιγότερες πληροφορίες: Ζαΐρας και Τατζέτζας, χορηγοί σχολείου της Κόνιτσας το 1784, Αλκ. Ι. Λιάμπης, ιατρός στα Γιάννενα από το 1828, Βασ. Ι. Λιάμπης, τσιφλικάς. Οι Λιαμπένδες κατάγονταν από την Κόνιτσα, ήσαν πλούσιοι κτηματίες και έμποροι στα Γιάννενα, αλλά από το 1900 εγκαταστάθηκαν στην Αθήνα⁴⁸. Ο Μολοσσός μνημονεύει τους αδελφούς Μακαριάδη και Χαρισιάδη που ήσαν έμποροι στα Γιάννενα και μεριμνούσαν για ζητήματα της Κόνιτσας.

Από τον Ν. Τσάκα αναφέρονται ο χρ. Τσάκας, υπασπιστής του Καραϊσκάκη, Γ. Σκουμπουρδής, υπασπιστής του βασιλιά Γεωργίου Α', Χαβέλης και Μακαρίου, υπουργοί στην Ρουμανία, Λιάμπης, ιδιοκτήτης του εργοστασίου ΕΤΜΑ στην Αθήνα και ο γιός του Χαρίλαος, ναύαρχος. Ο Τ. Παπαδημούλης μας πληροφορεί για τις αστικές οικογένειες που υπήρχαν στην Κόνιτσα γύρω στο 1910⁴⁹. Πιθα-

47. Η οικογένεια Μάνθου καταγόταν μάλλον από την Οσανίτσα. Διότι, σε εικόνα του ενοριακού ναού του χωριού, αναγράφεται ότι αυτή δωρήθηκε το 1765 από τον καταγόμενο από το χωριό Μάνθο Ιωάννου, πρώην καμαράση, δηλαδή τοπάρχη στην Βλαχία ή Μολδαβία (βλ. Β. Δήμου, Η ιερά μονή των Ταξιαρχών Γκούρας, 1983 178).

48. Βλ. Λαμπρίδης, Ηπ. μελετήματα, τχ. Α' 70, τχ Β' 10, ο ίδιος, Περί των εν Ηπείρω αγαθοεργημάτων, 1880 186, 150, Πατσέλης, Ηπ. Εστία, τ. 1967 133. Ο Δημ. Λιάμπης ήταν προεστός του βιλαετιού της Κόνιτσας το 1827 και το 1834 τουλάχιστον (βλ. Ηπ. Χρονικά, τ. 1943 131-2, τ. 1938 79). Το 1841 ο Ι. Λιάμπης έλαβε διαβατήριο για να ταξιδεύσει από τα Γιάννενα στην Πόλη (βλ. Δελ. Ιστ. και Εθν. Ετ. Ελλάδος, τ. 1957-8 195).

49. Όπως ήσαν οι εξής μεταξύ πολλών άλλων: Γ. Μπεκιάρη, Δόβα, Ζήση ή Νικολαΐδη, Αδαμαντιδίη, Φλώρου, Παππά, Μηλίγκου, Πατέρα, Τσινάβαλου, Καρατζήμου. Ως παλαιότερες οικογένειες μνημονεύει τις εξής: Σκουμπουρδή, Λιάμπη, Βέργου, Ρωμαΐλη, Πρίγκου, Μακαριάδη, Χαρισιάδη, Κέτσουρα, Μουλαμάτση (Τ. Παπαδημούλης ό.π. 16 επ., 102).

νώς κατάγονταν από την Κόνιτσα και οι: Χρήστος Κονιτσιώτης, καραγκιοζοπαίκτης που πέθανε το 1929, και Βασ. Καζινιέρης, ποιητής, λογογράφος και στρατιωτικός γιατρός το 1903⁵⁰.

3. Στους διακριθέντες μουσουλμάνους Κονιτσιώτες, περιλαμβάνονται κυρίως οι εξής⁵¹: α) Λουφτή πασάς Ιωαννίνων, 1510-1590, β) Αλή πασάς Ιωαννίνων, γιός της Κονιτσιώτισσας Χάμκως, 1747-1822, γ) Ζιλχάκω, σύζυγος του Αλή πασά, δ) Ιμπραήμ πασάς του Μπερατιού, ε) Κούρτι πασάς του Μπερατιού (ίσως Κονιτσιώτης), στ) Γιακούμπ μπέης, σύγχρονος του Αλή πασά, διοικητής του καζά, ζ) Ισμαήλ μπέης, δεύτερος εξάδελφος του Αλή πασά και συνεργάτης του, η) Χουσεΐν μπέης, εκπρόσωπος του Αλή πασά στο Διβάνι, θ) Σουλειμάν μπέης, διετέλεσε αναπληρωτής πασάς των Ιωαννίνων το 1822 και έπειτα διοικητής του καζά, ι) Λιατίφ εφέντης, διετέλεσε αναπληρωτής πασάς των Ιωαννίνων στα έτη 1826-28, ια) Νουρεντίν αγάς, αδελφός του Λιατίφ, ανώτερος διοικητικός υπάλληλος, ιβ) Αχμέτ εφέντης, 1815-1890, καϊμακάμης εις Δούναβη, Κόνιτσα, Λεσκοβίκι, ιγ) Ναμίκ Κεμάλ, ποιητής, δημοσιογράφος, νομάρχης, 1840-1888, ιδ) Περτέφ Ζεϊνέλ μπέης, 1840-1920, διοικητής Φιλιππιάδας, Πρέβεζας, Δεδέαγατς, ιε) Ισμαήλ, αδελφός του Περτέφ, 1845-1910, υπουργός δικαιοσύνης, ιστ) Σίσκο Μεχμέτ και Φαΐκ, γενν. περί το 1880, πρεσβευτές της Αλβανίας.

Ο Αν Ευθυμίου κατέγραψε και άλλους διακριθέντες μουσουλμάνους Κονιτσιώτες, όπως τον Ισλιάν Κονίτσα, φρούραρχο της Ναυπάκτου το 1820, τον Ταχήρ Κονίτσα, φρούραρχο των Τρικέρων το 1821, τον Νουρεντίν μπέη, μέλος του Συμβουλίου του βιλαετιού το 1869, τον Νταλήπ μπέη, δήμαρχο στα έτη 1880-1905, τον Ρουστέμ μπέη, δήμαρχο στα έτη 1906-1919 κ.ά.⁵².

50. Βλ. αντιστοίχως Εγκυκλ. Δρανδάκη, τ. Δ' 818 και Κόνιτσα, τχ. 8/1984.

51. Βλ. σημ. 46.

52. Ευθυμίου, ό.π., 103-141. Δεν θεωρεί Κονιτσιώτες τον βοεβόδα της Αθήνας Χασεκί και τον Κιαζήμ πασά που αναφέρει ο Ν. Τσάκας (ό.π. 15). Ο Τζαλοπούλος μνημονεύει τους νεότερους μπέηδες Σεΐμ, Ρουστέμ, Σελίμ. Κονιτσιώτες ήσαν και οι: Ζεκί πασάς, Χασάν πασάς, Ισμαήλ μπέης (Ηπ. Ασιήρ, τ. 1904 123).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Κόνιτσα 03-01-2007
Αριθ πρωτ - 73 -

ΑΠΟΦΑΣΗ αριθ. -1-

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 3463/2006 άρθρο 87 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, με το οποίο ο κ Δήμαρχος μπορεί να μεταβιβάσει συγκεκριμένες αρμοδιότητές του σε αντιδήμαρχους

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Ορίζει Αντιδήμαρχους για το διάστημα από 01-01-2007 μέχρι 31-12-2008 του Δημοτικού Συμβουλίου:

1. Κοντογιάννη Χαρίλαο του Κωνσταντίνου
  2. Ρόμπολο Γεώργιο του Νικολάου
- στους οποίους μεταβιβάζει τις παρακάτω αρμοδιότητες.

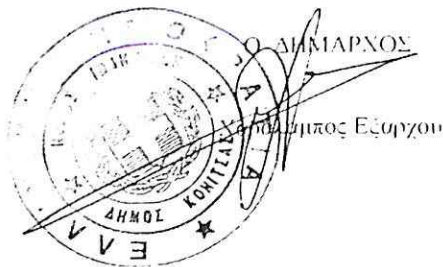
A) Στον κ. Κοντογιάννη Χαρίλαο :

1. Τον έλεγχο και την εποπτεία των Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών (Πρωτοκόλλο , εσοδα - έξοδα , έρανοι, εθνικές γιορτές , εκδηλώσεις Δήμου, πιστοποιητικά, βεβαιώσεις γεωργικές επιδοτήσεις, Δημοτολόγια, Μητρώα Αρρένων, Στρατολογικοί Πίνακες, Εκλογικά, Πολιτικοί γάμοι, Δημοτική Αστυνομία, προμήθειες, βεβαιωτικοί κατάλογοι (ύδρευσης, σφαγείων, εμποροπανηγύρης, Δημοτικών Καταστημάτων, Δημοτικών Εκτάσεων, Πεζοδρομίων Κοινόχρηστων Χώρων, βόσκης, βοσκοτόπων, δασών) κληροδοτήματα, μηχανοργάνωση, περιουσία Δήμου, δάση, χοιράκια, βοσκοτόπια, πεζοδρόμια, Δημοτικά Καταστήματα, Αυτομεία, Δ.Ε.Π. (Δημοτική Επιτροπή Παιδείας).
2. Εκπροσώπηση του Δήμου σε θέματα αρμοδιότητάς του.
3. Υπογραφή εγγράφων σχετικών με τις αρμοδιότητές του.

B) Στον κ. Ρόμπολο Γεώργιο :

1. Τον έλεγχο και την εποπτεία των Ανταποδοτικών Υπηρεσιών (Υόρευση - Αποχέτευση - Φοιτισμό - Καθαριότητα).
2. Τον έλεγχο και την εποπτεία λειτουργίας των Δημοτικών Σφαγείων
3. Τις διαδημοτικές Συνεργασίες αρμοδιότητάς του.
4. Την ονομασία και σήμανση οδών και πλατειών του Δήμου
5. Την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών που προέρχονται από φυσικά φαινόμενα (Πολιτική προστασία - Προγραμματισμός - Χρήση Μηχανημάτων κ.λ.π.)
6. Την παρακολούθηση και τον συντονισμό ζητημάτων που έχουν σχέση με τους σεισμούς
7. Εκπροσώπηση του Δήμου σε θέματα αρμοδιότητάς του
8. Υπογραφή για θέματα αρμοδιότητάς του.
9. Συντήρηση πρασίνου, Παιδικών Χωρών, Κοινόχρηστων Χώρων, οδών, πλατειών κ.λ.π.
10. Λειτουργία Εμποροπανηγύρης

Η παρούσα να δημοσιευθεί σε μία ημερήσια εφημερίδα του Νομού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87 του Ν. 3463/2006 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα

ΕΠΑΝΕΚΤΙΜΗΣΗ

Επανεκτίμηση ή ποιός φταίει

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

1) Διαβάζοντας τα ταξιδιωτικά και τουριστικά κείμενα, αυτά που προκαλούν τους ανθρώπους των Πόλεων να γίνουν τουρίστες, να βγουν έξω στην Επαρχία για να συναντήσουν τη φύση και την ζωντανή ιστορία μας και τον λαϊκό πολιτισμό μας, παρατηρώ ότι όταν φτάνουν στο Ζαγόρι, Πάπιγκο, Μέτσοβο κλπ, τόπους δηλαδή παραπλήσιους με το δικό μας, τόπους "παρθένους", που διατηρούν ακόμα πάρα πολλά στοιχεία από τον γνήσιο λαϊκό - παραδοσιακό πολιτισμό μας, βλέπω ότι επιμένουν στη λεπτομερειακή περιγραφή του κτιριακού κυρίως αποθέματός τους στο οποίο "διαβάζουν" τον λαϊκό- παραδοσιακό τους πολιτισμό, την ιστορία και το επίπεδο της παλαιάς κοινωνίας τους. Στοιχεία που αποτελούν και το Ζητούμενο άλλωστε από τον κάθε ξένο, έλληνα ή αλλοεθνή τουρίστα-επισκέπτη.

Τέτοια στοιχεία κατά κύριο λόγο είναι εκκλησιές, παλιά αρχοντικά, καμπαναριά που σώζονται, γκαλερίμια, μαντρότοιχοι, βρύσες, κλπ.

Και αμέσως το μυαλό μου πάει με παράπονο στην Κόνιτσα, που ενώ διαθέτει μια έξοχη φύση(δάση,βουνά, ποτάμια, κάμφο κλπ), μια πολυχρόνια Ιστορία κι έναν δικό της πολιτισμό, δεν έχει τουριστική κίνηση ανάλογου βαθμού, και επί πλέον καθώς οι γενικότερες κακές οικονομικοπολιτικές και πολιτιστικές συνθήκες που δοκιμάζουν την ελληνική περιφέρεια βρίσκονται σε πλήρη ακμή στην Κόνιτσα, η ίδια σαν πόλη κινδυνεύει να μαραζώσει και τα νέα παιδιά της να ονειρεύονται πώς το ταχύτερο θα την εγκαταλείψουν. Χωρίς αυτό να είναι η αποκλειστική αιτία του κακού, θα έλεγα ότι ένας λόγος βασικός για αυτήν την κατάσταση είναι και το γεγονός ότι η Κόνιτσα δεν διατήρησε το κτιριακό της απόθεμα, (που αναμφισβήτητα ήταν πάρα πολύ πλούσιο. Και η ιστορία της πολυχρόνια και ενδιαφέρουσα, τέτοια που είχε επί πολλά χρόνια αποκτήσει το προσωνύμιο Κόνιτσα Κασαμπάς ενώ τα φημισμένα Γιάννενα θεωρούνταν Χωριό και το Λεσκοβίκο παλιόχωρι)

2)Παραπονιούμαστε (Κάποιοι από μας), πως ο οικισμός της Κόνιτσας, δεν διατήρησε τίποτα από το παλιό-παραδοσιακό του πολιτισμό σε κτίσματα και άλλα τυπικά στοιχεία, που "διαβάζονται" και "θαυμάζονται" εύκολα σήμερα,

τόσο από μας όσο κι από τους ξένους που έρχονται, ώστε συμπληρούμενος με την αναγκαία υποδομή, θα γίνονταν η πόλη πόλος έλξης και σε μας τους ίδιους, αλλά προ παντός σε τουρίστες, που φεύγοντας από την πολύβουη και αγχώνουσα σύγχρονη. Πόλη αναζητούν καταλάγιασμα, βάπτισμα και αισθητική ξεκούραση στις ρίζες μας, στη μακριά ιστορία μας και στον λαϊκό μας παραδοσιακό πολιτισμό.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. Υπάρχουν βέβαια και μερικοί που αδιαφορούν για αυτά, ή αγνοούν ότι υπήρξαν, αλλά και (το σοβαρότερο) δεν θέλουν ούτε να μάθουν, και νιώθουν αλλεργία όταν κανένας τολμήσει να τους ειπεί ότι η διαφύλαξη αυτού του ΘΗΣΑΥΡΟΥ των πολιτιστικών μνημείων ενός τόπου, αποτελεί αυτή καθ' εαυτή Πολιτισμό, Ανθρωπιά, Δυναμικό Στοιχείο για την περαιτέρω ανάπτυξη της ζωής, την ποιότητά της, και το ανθρώπινο "ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΝ".

Με αυτούς βέβαια δεν μπορείς να κάνεις διάλογο, (εις ώτα μη ακουόντων) για την ανάπτυξη της Κόνιτσας και το μέλλον της. Το μέλλον και τη μοίρα των παιδιών της. Οι ίδιοι είναι "από άλλο χωριό και μιλάνε άλλη γλώσσα" καθώς λέει και η παροιμία.

3) Με το σημερινό κείμενό μου, θα ήθελα να καταχωρήσω κάποια τέτοια αξιόλογα μνημεία, που χάθηκαν για πάντα, αλλά και χάνονται ακόμα, χωρίς πολλοί Κονιτσιώτες να καταλάβουν το μέγεθος της απώλειας και χωρίς να καταβάλλουν καμιά φροντίδα συντήρησης ή αποκατάστασής τους, αν και αυτά τα στοιχεία, κατά την γνώμη μου, αποτελούν την καρδιά του γνήσιου- παραδοσιακού πολιτισμού μας αλλά και του προβλήματος ανάπτυξης του τουρισμού στην Κόνιτσα.. Και μαζί μ' αυτό θα ήθελα να τονίσω ιδιαίτερα ότι για μια πόλη με φιλοδοξίες την ίδια αξία προς τη συντήρηση των μνημείων έχει και η διατήρηση του παλιού ρυθμού και της αισθητικής των παλιών κτιρίων και κατασκευών πάνω στα καινούρια οικοδομήματά της, (όπως έγινε στο Ζαγόρι, το Μέτσοβο αλλά κι ακόμα παραπέρα, στα Χανιά, στο Πήλιο, στο Νυμφαίοστο Αργυρόκαστρο!! που όπως είδα χτες βράδυ στην Τηλεόραση, κι έμεινα με το στόμα ανοιχτό, εκεί κάνουν επαινετικές αναφορές στη συνδρομή που είχαν στο φτιάξιμο της πόλης τους από Κονιτσιώτες μαστόρους).

4) Φυσικά και μας προβληματίζει η μόνιμη, θα μπορούσα να πω επιμονή (αδυναμία-ανικανότητα) των Κονιτσιωτών, (που φάνηκε σ' όλη τη δόξα της, τελευταία με τη μεγάλη ευκαιρία της ανοικοδόμησης εξ αιτίας των σεισμών

1996,) στην απομίμηση άσχημων και κίτς κατασκευών του νεοπλουτισμού των πόλεων και ιδιαίτερα των περιθωριακών συνοικισμών τους.

5) Προτού όμως μπώ στην απαρίθμηση αυτών των χαμένων οικοδομημάτων της Κόνιτσας θεωρώ σκόπιμο να ειπώ δυο λόγια για το τι ήταν παλιά η Κόνιτσα και για ποιο πράμα μιλάμε.

Η Κόνιτσα σαν οικισμός έχει ζωή περισσότερο από εφτά αιώνες. Από τα χρόνια του Δεσποτάτου της Ηπείρου και από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας, κατά κύριο λόγο (μιλάμε για την Πάνω Κόνιτσα, και τη συνοικία Αλεξατιά της Κάτω Κόνιτσας) η Κόνιτσα κατοικούταν από αστικό πληθυσμό, (έμπορους, σαράφηδες, βιοτέχνες που εκμεταλλεύονταν την περιοχή που έφτανε στο Κεντρικό Ζαγόρι, στα Κούρεντα, στη Σαμαρίνα, την Ερσέκα και το Πρεμέτη-Μπεράτη). Είχε ακόμα η Κόνιτσα κι έναν μεγάλο αριθμό από γαιοκτήμονες - Τιμαριούχους, Χριστιανούς και Μουσουλμάνους (Ελληνόφωνες- Μπεκτασίδες, ντόπιους εξισλαμισθέντες, με πολύ μεγάλη ισχύ και εξουσία στο Δοβλέτι). Αυτοί οι Μουσουλμάνοι Κονιτσιώτες γαιοκτήμονες και μπέδες ήσαν στην ουσία "πραγματικώς Χριστιανοί και ότι κατ' επιφάνειαν μόνον εδεικνύοντο τουρκίζοντες, ίνα διατηρήσωσι το προγονικόν τιμάρειόν των", όπως έγραψε στα μέσα του 18ου αιώνα ο Ολλανδός την καταγωγή Βαρόνος ντε Τόππ, κατά ομολογία των ίδιων (βλ. στο δοκίμιο μου Αλή-Πασασκλπ σελ. 23, ως και Π.Αραβαντινού Χρονογραφία Ηπείρου, σελ. 227, σημ.τ Α).

Ανάλογη λοιπόν με το κοινωνικό επίπεδο και την κουλτούρα των γηγενών αυτών κατοίκων της Κόνιτσας (γιατί όλοι τους Χριστιανοί και Οθωμανοί εδήλωναν ότι είναι αυτόχθονες, (βλ. Π. Αραβαντινού Χρονογραφία σελ. 86, τ.Β) ήταν και το κτηριακό κεφάλαιο της Πόλης.

Κατά συνέπεια, καταλαβαίνει κανένας αμέσως, ότι μια τέτοια Κόνιτσα (Κασαμπάς) τι ποιότητας σπίτια και τι δημόσια κτίρια και άλλα κτηριακά στοιχεία θα είχε. κατά την πολυχρόνια Ιστορική διαδρομή της.

6) Η πρώτη παρακμή της Κόνιτσας και η βαθμιαία-σταδιακή εγκατάλειψη της- άρχισε από τον δέκατο έβδομο αιώνα, την εποχή που ένα άγριο κύμα Εξισλαμισμού, κατέβηκε από τη Βοσνία, Βόρεια Αλβανία κλπ. και έφθασε έξω από την περιοχή της. Στο Λεσκοβίκο και την Καραμουρατιά. Τότε δεν κινδύνεψαν μόνο οι Χριστιανοί αλλά και οι ίδιοι οι Μουσουλμάνοι άρχοντες Κονι-

τσιώτες μπεχτασίδες, που ήτανε "δογματικό καρφί" για τους Σουννίτες Μουσουλμάνους, που επικρατούσαν τότε σ'ολόκληρο το Δοβλέτι.

Οι "Χριστιανοί άρχοντες και αστοί Κονιτσιώτες σιγά-σιγά τραβιόντουσαν προς τα Γιάννενα, (Λιαμπέοι, Μπέρκοι, Σκουμπουρδήδες, Χατζηνίκοι, κλπ). Τα δε σπίτια τους στην Κόνιτσα τα περιέφραξαν με ψηλούς μαντρότοιχους.

Οι Μουσουλμάνοι τιμαριούχοι γηγενείς Κονιτσιώτες περιμάντρωναν τα σπίτια τους με τείχη- κάστρα. Έφτιαξαν Κούλες πανύψηλες κι έφεραν Γκέκιδες από τα βόρεια της Αλβανίας να τους φυλάνε,, μην έχοντες εμπιστοσύνη στους Τόσκηδες και Λιάπηδες που ήταν το ίδιο "γαίμα" με τους επικίνδυνους Καραμουράτες.

7) Επί Αλή Πασά, που η μάνα του Χάμκω ήταν γηγενής Κονιτσιώτισσα και ο ίδιος είχε χτίσει σαράι δικό του στο οικόπεδο της Χάμκως, άρχισε μια νέα ακμή στην Αστική Κόνιτσα, που όμως με το θάνατο του Αλή ξαναέσθησε.

Έτσι η απελευθέρωση της Κόνιτσας το 1913, βρήκε μια Κόνιτσα (βλ. Φωτογραφίες του Ελβετού Φωτογράφου Μπουασσονέ που τραβήχτηκαν το 1913) σε παρακμή, και το παλιό κιριακό της απόθεμα σε προϊούσα φθορά.

Και ήρθε το Ελληνικό, που αν υπήρχε θέληση θα μπορούσε να αποκατασταθεί η παλιά-παραδοσιακή -μεγαλόπρεπη Κόνιτσα ("Κόνιτσα κασαμπάς- Γιάννενα χωριό-Λεσκοβίκο παλιοχώρι" λέγονταν ακόμα και τότε) και θα διασώζονταν τα μνημεία της, τα οποία από τότε, ένα-ένα και σιγά-σιγά, κυριολεκτικά αποδεκατίστηκαν (και κυρίως τη δεκαετία του 1930). Και ευτυχώς έμεινε το γιοφύρι του Αώου, η εκκλησιά του Αννικόλα και κάποιες -ελάχιστες πόρτες, και κάποια ερείπια (αν κι αυτά, τα "τρώει σαράκι" λές και τόχει η μοίρα μας.)

8) Από αυτά τα μνημεία της Κόνιτσας, που εγώ θυμάμαι ότι υπήρχαν τη δεκαετία του τριάντα και κατεδαφίστηκαν έκτοτε, συντάσσω τον κατάλογο που ακολουθεί.

Το κυριότερο μνημείο της Κόνιτσας είναι το Παλιό παζάρι, το ΙΜΑΡΕΤ (όπως το λέγανε η παλιοί Κονιτσιώτες.). Χτίστηκε περί το 1500 μ.Χ. από το Βαγιαζίτ τον Β, και περιλάμβανε, μεταξύ των άλλων το Τζαμί (μοναδικό μνημείο, σωζόμενο στο ακέραιο, κατεδαφίστηκε τη δεκαετία του 1930), το παλιό ΥΠΝΩΤΗΡΙΟ-Υγειονομικός σταθμός του Ιμαρέτ (που αργότερα έγινε τό χάνι του Λούπα-σήμερα το καμμένο και μερικά επισκευασμένο ξενο-

δοχείο Πίνδος.) Έξω από το Τζαμί ήταν το περίφημο ΡΟΛΟΙ, και απέναντι η Βρύση του Τζαμιού. (Το ρολοί κατά τους θρύλους της Κόνιτσας ήταν Καμπαναριό παρακείμενης εκκλησιάς. Κατεδαφίστηκε σιγά-σιγά από την Ιταλογερμανική κατοχή και δώθε από επιτήδειους για να πάρουν την πέτρα). Περατέρω στο Παζάρι υπήρχαν κλασσικά Χάνια (του Λούπα, του Κούσιου, του Λασπονίκου, του Σουλεϊμάν εφέντη (Μπόμπη), και έξω από το Ιμαρέτ-Παζάρι το Χάνι του Τζιάκου από την Καστάνιανη (ιδιοκτησία Φλώρου), και του Σωτηρούλη απ' τη Σταρίτσιανη.

Από τα Χάνια ενδιαφέρον είχαν οι τεράστιες ξύλινες-φρουριακές πόρτες με καμάρα, από όπου έμπαιναν τα ζώα. Από το Χάνι του Κούσιου έμεινε η μισή είσοδος. Από τα άλλα σχεδόν τίποτα.

Στο Χάνι των Φλώρων (Τζιάκων) όλο μπροστά το πεζοδρόμιο (πλάτους 2-2,5 μ.) ήταν σκεπασμένο και η σκεπή-οστρέχα κρατιότανε από χοντρές ξύλινες κολώνες που στην κορφή έκαναν καμάρα (ξύλινη).

Στο Παζάρι Ιμαρέτ, ο δρόμος όλος ήταν καλντερίμι, και όλα τα μαγαζιά ήταν εσωτερικά με πέτρινο θόλο και η πρόσοψη τους έκανε καμάρα από πελεκητή γκρίζα πέτρα της Κόνιτσας. Όποια μαγαζιά δεν κάπκαν (κυρίως με την είσοδο των Ιταλών το 1940) ή δεν χάλασαν "επισκευαζόμενα;" (γιατί για να χαλάσουν αυτά μόνο με βομβαρδισμό θα χάλαγαν), διατηρούν καλυμμένη (από σοβά ή κάτι άλλο) από μέσα την ωραία καμάρα της πρόσοψης (βλ. το μαγαζί Καρέπου, και τα ερείπια απέναντι από την Εθνική Τράπεζα). Η μάνα των Κονιτσιωτών να χαλάσουν τα παλιά τεμπέγκια για να βάλουν μεταλλικά ρολλά, χάλασε τις προσόψεις των μαγαζιών, χάλασε και το παζάρι.

Άλλο μνημείο στην Αγορά ήταν το Παζαρόπουλο στην άπλα του Λειβαδιού, που γράψαμε στο προηγούμενο τεύχος της ΚΟΝΙΤΣΑΣ (τ. 130 σελ 407)

Μνημείο για την αγορά ήταν και η τεράστια Λίπα της Πλατείας που τα λουλούδια της μοσχοβόλαγαν και ήταν χαρακτηριστικό του Παζαριού. Η Λίπα κόπηκε με τις "αναμορφώσεις" στο έξω Παζάρι, αλλά δεν αντικαταστάθηκε. (Το ίδιο και ο Πλάτανος μόλις μπαίναμε στο Διοικητήριο και τα κυπαρίσσια πίσω από το χάνι του Λούπα).

Μνημεία αξιόλογα για το Παζάρι ήταν και τρεις τεράστιες ξύλινες πόρτες με καμάρα και καλοπελεκημένη γκρίζα πέτρα κονιτσιώτικη. α) Η θολωτή και μεγαλοπρεπής Πόρτα του Γιαγιάμπεη (είσοδος των σημερινών σπι-

τιών Κούγια-Μίσσιου) β) η θριαμβική- μοναδική τεράστια ξύλινη Πόρτα του Διοικητηρίου, μαζί με την πέτρινη καμάρα και τις τεράστιες δυό κολώνες που βάσταγαν το Χαγιάτι και γ) Η παλιά θολωτή Πόρτα των Μπέρκων (Δίπλα στο κατάστημα Γκάσιου, που στα χρόνια μου μας οδηγούσε στα λεγόμενα Στρατσιανίτικα).

Τα παραπάνω μνημεία που θα μπορούσαν να συντηρηθούν και να υπάρχουν ακόμα θα ήταν στολίδια αξιομνημόνευτα του εμπορικού-κοινωνικού-πολιτισμικού Κέντρου της Κόνιτσας.

Μόλις μπαίναμε από την πόρτα του Διοικητηρίου συναντούσαμε ένα τεράστιο πλάτανο (Κάτω από τον οποίο κατά την Κατοχή δίκασε το Λαϊκό Δικαστήριο με Λαϊκό Δικαστή το Μακαρίτη Γιώργο Κουκέση). Αριστερά πιο πέρα ήταν μια πλατιά σκάλα που ανέβαινες στο κτίριο του Διοικητηρίου Μεγαλοπρεπές διώροφο πέτρινο κτίριο με πόρτες και παράθυρα καμάρες, που γκρεμίστηκε για να γίνει το σημερινό Νοσοκομείο.

Αλλά μια και μιλάμε για πόρτες εισόδου σπιτιών, πρέπει εδώ να ειπώ ότι σχεδόν στο σύνολό τους οι πόρτες των Κονιτσιώτικων σπιτιών ήταν Ξύλινες και είχαν στέγες από πάνω, με κεραμίδια κόκκινα (βλ. σπίτι Μιχαήλ Πατέρα, Νίνας Μόκορου κλπ). Των αρχοντικών σπιτιών, Χριστιανών και Μωαμεθανών, οι πόρτες ήταν σε θόλο και είχαν καμάρες (βλ. Κούσιου παλιό σπίτι Νταλήμπεν) Ζεϊνέλ μπέν, Σκουμπουρδή (παλιότερα σπίτι Λάμπρου Σουλιώτη και σήμερα Αννας Χούσου) κλπ.

Πρέπει να σημειώσω εδώ ότι ο δρόμος που πάει σήμερα από την πλατεία του Δημαρχείου στην Μητρόπολη, από δώ κι από κεί είχε ωραίες ξύλινες πόρτες με στέγες κι έκλεινε τεράστια δίπατα πέτρινα σπίτια των αστών της Κόνιτσας. (Παλιά τον έλεγαν Μποράτζανη).

Άλλα χαρακτηριστικά μνημεία της Κόνιτσας ήταν τα τεράστια αρχοντικά, σπίτια των τιμαριούχων μπένδων της Κόνιτσας. Εκτός από τα σαράια του Ζεϊνέλ μπέν, Σαϊμ μπέν (Σίσκο), Ελμάζ μπέν-Καπλάν μπέν (σημερινό σπίτι Παναγιωτίδη) που είχαν στις άκρες από τις μάντρες τους πανύψηλες Κούλες (δείγμα έχουμε την Κούλια του Ζεϊνέλμπεν που αποκατέστησε η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων-αρχαιολογική υπηρεσία-), όλα τα σπίτια των μπένδων της πάνω Κόνιτσας είχαν ωραιότατες θολωτές πόρτες, κι ένα μέρος αυτών των σπιτιών στηρίζονταν απάνω (ένα είδος πιλοτί),

σε τόξα και κολώνες στρόγγυλες από πελεκητή πέτρα, που ήταν χάρμα αρχιτεκτονικό μιας ανάλαφρης οικοδομής που "πέταγε στον αέρα", να τα βλέπεις. Αφθονία τέτοιων αρχοντιόσπιτων, πόρτες ωραίες, με κολώνες να στηρίζουν την οικοδομή και τόξα πελεκημένης πέτρας υπήρχαν κατά μήκος του δρόμου που ξεκινάει από το μαγαζί του Γκάσιου και πάει προς τα πάνω (τελευταίο που θυμάμαι ήταν το σημερινό σπίτι Τσαρτσάλη). Τα περισσότερα από αυτά ή γκρεμίστηκαν ή σκεπάστηκαν.

Άλλο μνημειώδες στοιχείο της Κόνιτσας ήταν οι ψηλοί καστρικής μορφής μαντρότοιχοι των αρχοντικών της, με αποκορύφωση το σαραϊ του σπαχή της Κόνιτσας Ζεϊνέλμπεν (σπίτι της Χάμκως) όπου τα τείχη, που το περιέβαλαν γύρω-γύρω, ήταν κανονικού Βυζαντινού Κάστρου, ύψος που ξεπερνούσε σε πολλά μέρη τα 20 μέτρα, και πάχους 2-3 μέτρα (δείγμα των οποίων "ξέμεινε ακόμα" κάτω από το σημερινό Γηροκομείο της Μητρόπολης).

Γραφικές ακόμα ήταν και οι διάφορες μικροπλατείες με πλάτανο (ή δέντρο-λιπανθιά) και βρύση στις γειτονιές της Κόνιτσας που μάζευαν τους ανθρώπους της γειτονιάς για ξεκούραση και δροσιά, ιδιαίτερα τα'απογεύματα, που και τώρα αν τα περιποιηθούμε θα ξαναζωντανέψουν και θα είναι ένα επί πλέον στολίδι για την Κόνιτσα. Αναφέρω ενδεικτικά τον Πλάτανο του Τσίκα, τις Καριές, το Περβόλι, τον Πλάτανο του Ρούβαλη-Φακούρα. Την βρύση των Τατισιοπουλαίων (Ντούτη), Τη βρύση με την στρόγγυλη λόντζια και την κληματαριά, (έξω από το σπίτι των Παπαδημοπουλαίων, Άγιος Γεώργιος ο Νεομάρτυρας) Τη Λίπα με τη Βρύση (έξω από το σπίτι Αριστείδη Παπά, σήμερα Παιδικός Σταθμός). Το Δέντρο (μπροστά από το σπίτι Γκότζου), Τον Πλάτανο Χουλιάρα (Συνοικία Αλεξιά) Τα Μαγαζιά της Κάτω Κόνιτσας κλπ.

Κοντά σ' αυτές τις πλατείες που μάζευαν τους ανθρώπους για επικοινωνία και ξεκούραση πρέπει να θυμηθούμε και τους συνοικιακούς φούρνους, που παίζανε αυτό το ρόλο και στις γυναίκες, που πήγαιναν να δώσουν ή να πάρουν το ταψί με το ψωμί, και ήταν γραφικά μικροοικοδομήματα (.Πχ Ο Φούρνος του Παπαζούμα στην οδό Μητροπόλεως με την ωραία καμάρα της εισόδου Δεν πρέπει να ξεχάσουμε τους γραφικούς τουρμπέδες των μπεχιασίδικων Τεκέδων της Κόνιτσας (Μπαμπά

Νεβρούζ, Μπαμπά Χουσεΐν, Μπαμπά Οσμάν, Σεΐχ Ισχάκ, Σεΐχ Χασάν κλπ) που άλλοι καταδαφίστηκαν κακόν κακώς κι άλλοι ερειπώθηκαν και βρίσκονται σε πλήρη εγκατάλειψη.

Αν υπήρχαν τα παραπάνω σήμερα θα ήταν από τα γραφικότερα στοιχεία του Βαλκανικού χώρου.

Επίσης εξηφανίστηκαν κοντά στο ποτάμι, δίπλα στο Σιάδ-τ-Κατή από τη συνεχή λεηλασία των υλικών τους τα ψηλά τείχη που περιέβαλαν το μεγάλο σαράι του Χασεκί, με το εκτεταμένο οικόπεδο.

Και το Τζαμί της Κάτω Κόνιτσας, οικοδόμημα μοναδικό με μεγάλη Ιστορική αξία χτισμένο από το Σουλτάν Σουλείμάν τον Μεγαλοπρεπή περί το 1535 μΧ. έχει καταρρεύσει, μόλις προλαβαίνουμε να σώσουμε τα θεμέλια του.

Θα μπορούσα ακόμα να αναφέρω σα μεγάλη απώλεια και κίτς συμπεριφορά, που έγινε στις μέρες μας στο δάπεδο του μοναδικού εκκλησιαστικού μνημείου των Κονιτσιωτών Μαστόρων, της Μητρόπολης του Αν Νικόλα, με την αντικατάσταση των ωραίων ντόπιων πλακών από μωσαϊκό, όπως και του ασβέστινου σοβά από λαδομπογιά στις τεράστιες στατικές κολώνες του... κλπ....

Αλλά εδώ βιάζομαι νά κλείσω το κείμενο μου "ίνα μη λαλήσω" περισσότερο. (Ο Τόπος με πληγώνει). Θεωρώντας ότι η μνήμη μου εξαντλήθηκε, ή μάλλον εμποδίζεται να προχωρήσει από υπολανθάνουσα αγανάκτηση που εμφανίστηκε στο συνειδησιακό μου με τη σκέψη ότι άσχετοι Κονιτσιώτες ή ξενόφερτοι φέρονται στην πόλη μας σαν κακή και βάρβαρη μητριά στα πρόγνια της. Θα επανέλθουμε.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ

4 νέα βιβλία του ΛΑΜΠΡΟΥ ΜΑΛΑΜΑ

1. «Δεσμώτες στον Άι-Κοσμά» (1967-1968) Σαν Μυθιστόρημα.
2. «Χρονικά-Διηγήματα-Σοβαρά και τερπνά χαριτολογήματα».
3. «Εφτά μονόπρακτες κωμωδίες και σάτιρες» (3ος τόμος).
4. «Ελεύθερο Πνεύμα» τ. 141

Διεύθυνση συγγραφέα: Ανεξαρτησίας 188
Τηλ. 26510 22030

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ DON BRUNO MARTIGNON Υπολοχαγού ιερέα του τάγματος αλπινιστών "CIVIDALE" της μεραρχίας JULIA.

Απόσπασμα από το βιβλίο του GUIDO AVIANI FULVIO

"ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΩΟΥ" UDINE 2000.

(ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΙΤΑΛΙΚΑ Χρ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ)

Συνέχεια από το προηγούμενο

Στις 29 Οκτωβρίου ανεβήκαμε στην κορυφή του βουνού του οποίου είχαμε ήδη σκαρφαλώσει τη μισή πλευρά και κατευθυνθήκαμε από κορυφή σε κορυφή προς το Φυτό* (κορυφές 1754-1730-1522-1121). Βροχή σχεδόν όλη την ημέρα και δυσκολία κατά μήκος της πορείας που διακλαδίζονταν πάνω σε ένα μονοπάτι που σκαρφάλωνε πάνω σε κομμάτια εδάφους με πάρα πολύ μεγάλη κλίση ή πάνω σε σαθρό έδαφος το οποίο θρυμματίζονταν στο πέρασμά μας κάτω από τα πόδια μας. Ίσως ο ήλιος να μας είχε κάνει να απολαύσουμε εκείνα τα τεράστια δάση από έλατα, αυτός αντίθετα, επιμένοντας να παραμείνει κρυμμένος μέσα στα βροχερά σύννεφα, μας είχε εγκαταλείψει μέσα στο μισοσκόταδο του δάσους και στην ανία του νερού της βροχής.

Καθόλη τη διάρκεια του πρωινού δεν ακούστηκε ούτε μια ντουφεκιά. Ο μοναδικός πολεμικός τόνος ήταν αυ-

τός των εξαρτημάτων του τάγματος, οι ήχοι του ασύρματου, οι ανακοινώσεις των νέων και των θέσεων των λόχων.

Αργά το απόγευμα ο καιρός άνοιξε κάπως. Ημασταν στις πλαγιές στα νότια του βουνού του Προφήτη Ηλία και κάναμε, στάση να βγάλουμε κάτι φαγώσιμο από τα σακίδια μας, από τη στιγμή που ο Fiermonte (ο υπεύθυνος αξιωματικός για τις προμήθειες) δεν έδειχνε κανένα έλεος για τα στομάχια μας που το περπάτημα τα είχε κάνει τώρα πιο απαιτητικά. Το βουνό του Προφήτη Ηλία τελείωνε, από εκείνη την πλευρά, σε μια μύτη που κατέληγε σε γκρεμό, εκεί όπου ο Σαραντάπορος υποδέχονταν τα νερά από τον Μυλοπόταμο και στη συνέχεια κατευθύνονταν με ορμή προς τα νοτιοδυτικά. Από το Φυτό κατηφορήσαμε προς το εκκλησάκι του Αγίου Αθανασίου και το χείμαρρο, που θα έπρεπε να περάσουμε αμέσως. Όμως συγκεκριμένες βολές πυροβολικού που ακούστηκαν από εκείνη τη πλευρά και η θέα της λάμψης ορισμένων εκρήξεων στην α-

* Το χωριό Θεοτόκος

της 30ης Οκτωβρίου. Ήταν μια ημέρα ανάπαυσης για τα πόδια και επιπρόσθετα ο ήλιος βγήκε για να μας ευχαριστήσει για αρκετή ώρα... Μέσα στη μέρα κατέβηκε επίσης στο ποτάμι το μηχανικό της μεραρχίας και άρχισε να κατασκευάζει μια ξύλινη γέφυρα, όμως η πρώτη που άρχισε να κατασκευάζεται ήταν αυτή των αλпинιστών που δείχνοντας άμεσα το πρακτικό τους πνεύμα βρήκαν το πιο σύντομο μέσο ώστε να συνεχίσουν την πορεία τους.

Οι μοναδικοί που δεν μπόρεσαν να επωφεληθούν από την πρόχειρη γέφυρα ήταν οι ημιονηγοί. Αυτοί αναγκάστηκαν να σύρουν πίσω τους τα μουλάρια δεμένα το ένα πίσω από το άλλο και να διασχίσουν το νερό που τους έφτανε μέχρι τις μασχάλες. Σε κάθε τρύπα, σε κάθε πέτρα στον πάτο του ποταμίου, ήταν καθαρά ένα παιχνίδι ισορροπίας που δεν ήταν εύκολη να κρατηθεί σε όλες τις περιπτώσεις ενάντια στο βίαιο ρεύμα και οπωσδήποτε κάποια γουλιά βρώμικου νερού ήταν το ελάχιστο τίμημα της διάσχισης. Παρόλα αυτά μια ολόκληρη ημέρα πήγε χαμένη. Την επόμενη ημέρα, 31

Οκτωβρίου, μετά την έγερση ανεβήκαμε προς τις ψηλές κορυφές (1462-1875). Ήδη είπα ότι ο 76ος λόχος είχε πάρει θέση κοντά στην τοποθεσία Καλύβια και μαζί ήταν επίσης μια διμοιρία του 16ου. Αυτή η διμοιρία και μια του 76ου λόχου, τη νύχτα της 31ης, προχώρησαν προς την τοποθεσία Ρόδι συναντώντας μικρή αντίσταση η οποία κάμφθηκε άμεσα. Η υπόλοιπη δύναμη του λόχου κατέλυσε για τη νύχτα μέσα στις καλύβες που είχαν εγκαταλείψει οι έλληνες. Αυτοί, νωρίς το πρωί, επιτέθηκαν στους σκοπούς μας. Οι δύο διμοιρίες βρέθηκαν έμεσα σε εμπλοκή με τις εχθρικές μονάδες που είχαν συγκεντρωθεί στα δυτικά του βουνού και προεβλήθη από πλευράς τους σθεναρότερη αντίσταση από την προηγούμενη νύχτα, σε τέτοιο βαθμό ώστε χρησιμοποιήθηκε από πλευράς μας ολόκληρος ο 76ος λόχος, ενώ ταυτόχρονα ο λόχος διοίκησης του τάγματος καθώς και ο 20ος λόχος, που ήταν οπισθοφυλακή, προχωρούσαν προς τη θέση Κλειδί στις καλύβες του υψώματος 1642.

(Συνέχεια στο επόμενο)

ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟ

Με την έλευση του νέου χρόνου, ανέλαβε τα καθήκοντά της η Δημ. Αρχή που προέκυψε από τις εκλογές του περασμένου Οκτώβρη.

Εμεις ευχόμαστε καλή επιτυχία στο έργο της για την επίλυση των προβλημάτων που απασχολούν την περιοχή μας και καλή συνεννόηση με την αντιπολίτευση για το γενικό καλό.

Από τη συμμετοχή μας στα κοινά πολλές δεκαετίες, η πείρα μας διδάσκει ότι για να πάει μπροστά ένας Δήμος, μια Κοινότητα ή ένας Σύλλογος πρέπει να βοηθούν με τη συμμετοχή τους και οι άλλοι πολίτες που είναι εκτός Συμβουλίων.

Με υποδείξεις, αλλά και έμπρακτα μπορούν να προσφέρουν πολύτιμες υπηρεσίες για την προκοπή ενός τόπου...

Στο σημερινό σημείωμά μας θα θέλαμε να εκθέσουμε κάποιες σκέψεις για μερικά πράγματα που ασχοληθήκαμε και στο παρελθόν από τις σελίδες του περιοδικού μας. Αυτά έχουν σχέση με την καλή εικόνα της Κόνιτσας, αλλά και γενικά της περιοχής μας.

1. Το θέμα των σκουπιδιών. Πολλοί

βρίσκουν την εύκολη λύση να πετούν στα ρέματα και κατά μήκος της εθνικής οδού, δεξιά κι αριστερά, κάθε λογής σκουπίδια.

Ας βγάλει ο Δήμος μια προειδοποιητική ανακοίνωση και κατόπιν ας πέσουν, στην ανάγκη, και μερικά πρόστιμα για "γνώση και συμμόρφωση".

Σε συνεννόηση με το γειτονικό Δήμο Καλπακίου μπορεί να γίνει ένα καθάρισμα της Εθν. Οδού.

2. Χωρίς έξοδα μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα ωραιότατο πλατανόδασος δίπλα στην Εθν. οδό από Γέφυρα Αώου μέχρι "Αμάρι".

Δηλαδή, ο Δήμος με το Δασαρχείο να αναλάβουν την αραίωση των πλατανιών, που απλόχερα έσπειρε η μάνα φύση σ' αυτή την έκταση, με παράλληλη διαμόρφωση του χώρου.

Το Δασαρχείο να σημαδέψει τα πιο εύρωστα και ισόκορμα δέντρα, κόβοντας τα στραβά και καχεκτικά ή τα πολύ πυκνά ώστε να γίνει ένα όμορφο πάρκο που θα συμπληρώνει την εικόνα της γύρω περιοχής.

3. Ένα αξιόλογο δάσος μπορεί να γίνει από τα αυτοφυή κέδρα γύρω από το πεδίο βολής με το κλάδεμά τους για να μεγαλώσουν.

Μ' αυτόν τον τρόπο θα αυξηθεί και η βοσκήσιμη έκταση και θα γλιτώσουμε το κάψιμό τους, όπως γίνεται κατά και

ρούς που τα καίνε οι βοσκοί για να βγει χορτάρι...

4. Αξιοποίηση της μικρής, αλλά εντυπωσιακής χαράδρας από Τοπόλιτσα μέχρι Πηγή με σηματοδότηση και μερικά ξύλινα γεφυράκια για πιο εύκολη πρόσβαση.

Θα μπορούν άνετα, όσοι επισκέπτες της Κόνιτσας επιθυμούν, να πεζοπορούν από τη γέφυρα Μπούση ως την Πηγή (Πικλάρι) ή αντίθετα. Έτσι θα δημιουργηθεί και μια κίνηση στο χωριό.

5. Αξιοποίηση της Γέφυρας στην "Τοπόλιτσα" η οποία τώρα είναι αφανής στους επισκέπτες με καθάρισμα των θάμνων, τοποθέτηση πινακίδων, κατασκευή βρύσης κ.λ.

6. Να αναλάβει ο Δήμος την πρωτοβουλία στο άμεσο μέλλον για μια ομιλία από έναν ειδικό επί του τουρισμού που θα γίνει στο Δημαρχείο όπου θα καλέσει όλους τους επαγγελματίες και προ παντός αυτούς που έρχονται σε άμεση επαφή με τους ξένους επισκέπτες.

Αυτό θα βοηθήσει τον τόπο και μάλι-

στα τώρα που άρχισαν να μας "ανακαλύπτουν" κι εμάς αρκετοί επισκέπτες απ' όλη την χώρα και το εξωτερικό.

Πρέπει να τους υποδεχόμαστε ευγενικά και με προσιτές τιμές στην παροχή υπηρεσιών για να μας διαφημίσουν παραπέρα ώστε και αυτοί να ξανάρθουν και άλλους να στείλουν στην περιοχή μας.

Αυτά τα λίγα που αναφέραμε πιο πάνω είναι πραγματοποιήσιμα άμεσα και χωρίς χρήματα.

Υπάρχουν βέβαια και άλλα πιο σοβαρά που θέλουν κάποια χρήματα, όπως είναι η μεταφορά του πρακτορείου λεωφορείων το οποίο έγινε βραχνάς μές στο κέντρο της πόλης ή η διαπλάτυνση και κατασκευή του δρόμου από την Πλατεία Φριζή ως την Πυροσβ. Υπηρεσία που θα βοηθήσει στην αποσυμφόρηση της κυκλοφορίας αυτοκινήτων στην πόλη. Φυσικά, τα προβλήματα δεν τελειώνουν και θα μας απασχολήσουν και στο μέλλον.

Ας αρχίσουμε, λοιπόν, από τα εύκολα κι ανέξοδα και μετά βλέπουμε...

Σ.Τ.

ΜΑΡΙΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗ · ΖΥΓΟΥΡΗ

Το πέρασμα στη συνταξιοδοτική ζωή

Η αγαπητή σε όλους μας Μαρίνα Ευαγγελίδη- Ζυγούρη από τα Χριστούγεννα και μετά πέρασε το κατώφλι της συνταξιοδοτικής της πλέον ζωής, "ως ευδοκίμως τερματίσασα" την πέραν της συνήθους τριακοπενταετίας δημόσια νοσηλευτική της σταδιοδρομία. Κατά παράδοξο τρόπο σε αυτές τις περιπτώσεις ο συγκεκριμένος χρόνος τερματισμού μιας ολόκληρης ζωής και δραστηριότητας ταυτίζεται με τον χρόνο έναρξης της.

Την ημέρα που η Μαρίνα έκλεισε πίσω της την πόρτα του Κέντρου Υγείας της Κόνιτσας και με βαρύ βήμα κατέβηκε τα σκαλοπάτια ως συνταξιούχος η σκέψη της πισωγύρισε στην ημέρα που ως νεαρή νοσηλεύτρια ξεκινούσε στο τότε Νοσοκομείο Κόνιτσας το νοσηλευτικό της λειτούργημα αλλά και συγχρόνως αναρωτήθηκε πώς και πότε πέρασαν τόσα χρόνια και η έννοια του χρόνου που τόσο κυριάρχησε και κυριαρχεί στη σκέψη των φιλοσόφων και των φυσικών κυριάρχησε και στην δική της σκέψη.

Ο καταξιωμένος ανθρωπιστής Αλβέρτος Σβάϊτσερ μας διεμήνυσε πως εκείνο που τελικά βρήκε στον Ιησού σήμανε για εκείνον το τέλος της Θεο-

λογίας και την απαρχή της πρακτικής δράσης, περαιτέρω μας αποκαλύπτει πως έπειτα από χρόνια επίμοχθης έρευνας για το νόημα της Χριστιανικής διδασκαλίας αποφάσισε να γίνει γιατρός για να μπορεί να εργάζεται χωρίς να μιλάει.

Η Μαρίνα ποτέ δεν φαντάζονταν πως ακολουθώντας το λειτούργημα της νοσηλεύτριας θα την περίμενε ο κόσμος της σιωπής του Αλβέρτου Σβάϊτσερ, ένας κόσμος που σε καθημερινή βάση ο πόνος των συνανθρώπων σε εξακοντίζει στα έσχατα όρια της ανθρώπινης ύπαρξης και σε φέρνει αντιμέτωπο με την αλήθεια που κρύβουν τα λόγια του Καμύ: η τραγωδία του ανθρώπου είναι πως ένα αθάνατο πνεύμα ενσικειέ μέσα σε ένα φθαρτό και ευάλωτο σώμα.

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός πως η Μαρίνα σε όλη την διάρκεια της νοσηλευτικής της θητείας δεν απεμπόλησε τις αρχές και τις αξίες εκείνες που καταξιώνουν κάποιον στην κοινωνική συνείδηση ως λειτουργό. Τόσο παλαιά όσο και σήμερα οι κοινωνίες μας με νόμους και εθιμικούς κανόνες προσπαθούν να οργανώσουν την καθημερινή ζωή επ' ωφελεία του συνόλου

Κόνιτσα

Μην ξεχνάτε τη συνδρομή σας. Είναι το στήριγμα του περιοδικού μας.

των ανθρώπων

Ο Ιησούς πρώτος έχοντας επίγνωση της προσωρινής φύσης τους, θεμελίωσε την ανθρώπινη ευημερία και ευτυχία κόντρα στους κώδικες αυτούς και πρόταξε την καρδιακή αγάπη. Η αιώνια αντιπαράθεση πίστης και λογικής, καρδιάς και νου.

Παρατηρούμε πως ο καλός Σαμαρείτης παραβίασε μια κεντρική απαγόρευση της θρησκείας του για να βοηθήσει έναν συνάνθρωπο του.

Σήμερα παρ' όλη την υλική ευημερία οι κοινωνίες μας είναι άκρως ταξικές και η ιδιοτέλεια περισσεύει. Πολλοί συνάνθρωποί μας στερούνται βασικών πραγμάτων και μεταξύ αυτών και της αναγκαίας ιατρικής περίθαλψης.

Η Μαρίνα ξεπερνώντας την κατεστημένη αντίληψη των διακρίσεων απάλυνε τον πόνο φτωχών και πλουσίων και επισκέφθηκε για να προσφέρει τις νοσηλευτικές υπηρεσίες τόσο εύπορους αλλά πολύ περισσότερο επισκέφθηκε τα φτωχόσπιτα της Επαρχίας μας. Ο Αξιοτίμος Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Αλέξανδρος Καχριμάνης εκτιμώντας το

κοινωνικό έργο της Μαρίνας την τίμησε δύο φορές στο ψηφοδέλτιο των Νομαρχιακών Εκλογών των ετών 2002 και 2006, οι δε πολίτες του Νομού Ιωαννίνων την τίμησαν ισάριθμα με την ψήφο τους. Είναι ακράδαντη πεποίθηση των πολιτών πως η Μαρίνα μπορεί να προσφέρει πολλά υπηρετώντας τον θεσμό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και μάλιστα της καταξιωμένης στην συνείδηση του κόσμου Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων η οποία πέρα από το αναπτυξιακό έργο που επιτελεί έχει να επιδείξει ένα φιλολαϊκό και συνάμα κοινωνικό πρόσωπο.

Φυσικά η Μαρίνα ποτέ δεν θα λησμονήσει πως η ύπαρξής της κυριαρχήθηκε από την ιδιότητά της ως νοσηλεύτριας και δεν θα παύσει όσο ζει να προσφέρει τις νοσηλευτικές της υπηρεσίες. Αγαπητή Μαρίνα σε ευχαριστούμε για τις από βάθους καρδιάς προσφερθείσες υπηρεσίες σου και σου ευχόμαστε και εμείς από καρδιάς έτσι απλά.

" Καλή συνταξιούχος "

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Είχα την σπάνια χαρά να διαπιστώσω σε μια από τις επισκέψεις μου στο χωριό των παιδικών βιωμάτων ότι η μήτρα των παραδόσεων των ηθών και των εθίμων, η οικογένεια επιτελεί το καθήκον της, κόντρα στα Μ.Μ.Ε. τα οποία έχουν διεισδύσει και στο πιο απόμακρο χωριό της Ελλάδος, με αποτέλεσμα, εκτός των άλλων να έχουν εξαφανίσει τον διάλογο μεταξύ των μελών της οικογενείας. Και είναι γνωστό σε όλους μας πόσο εποικοδομητικός είναι ο διάλογος και πόση επίδραση ασκούν οι μεγαλύτεροι στους μικρότερους όταν εξοικονομούν χρόνο για να σκαλίζουν μνήμες, να διηγούνται γεγονότα και να λένε αληθινές ιστορίες.

Το αποτέλεσμα αυτής της επίδρασης ήταν που με γέμισε χαρά καθώς συνάντησα πολλούς νέους στο χωριό οι οποίοι στην ερώτησή μου απάντησαν.

- Ήρθαμε να γνωρίσουμε τον τόπο

που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν οι γονείς και οι παππούδες μας.

Μετά από αυτό πήγα στην εκκλησία κι άναψα ένα κερί. Ήταν 15 Αυγούστου. Οι Πληκκιώτες γιορτάζουν την γιορτή της Παναγίας της Πληκκιώτισσας. Ζωντάνεψαν μέσα μου μνήμες

παιδικές, μνήμες απόμακρες. Και χωρίς πολλή σκέψη, γυρίζοντας σπίτι μου, αποφάσισα να γράψω μερικές μνήμες και να τις αφιερώσω στα παιδιά και τους συγχωριανούς μου. Είναι γνωστό ότι το Πληκάτι, όπως γράφει ο Παπακρήστος Νεγκοβανίτης στην ιστοριογραφία του χωριού το 1904, ανεβάζει τη ζωή του σε οκτακόσια και πλέον χρόνια από την θεμελίωσή του.

Στις αρχές του 19ου αι. το Πληκάτι ήταν ένα μεγάλο χωριό και είχε τετρακόσια σπίτια και πάνω από 2000 κατοίκους. Το χωριό έχει ως Προστάτιδα την Παναγία την Πληκκιώτισσα και αναφέρει:

“ης η Θαυματουργός εικών εύρηται εν Πληκατίω Κονίτσης” και η Χάρη της γιορτάζεται στις 16 Φεβρουαρίου. Υπάρχει δε και ειδική ακολουθία η οποία “ΕΠΟΙΗΘΗ ΕΝ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ υπό Γερασίμου Μικραγιαννανίτου υμνογράφου της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας.

Από την ακολουθία αυτή μεταφέρω το παρακάτω προσόμοιο, ψάλλοντας τα ανοιξαντάρια.

“Την σην εικόνα την πάντιμον ως ταμείο κόρη, της σης αγαθότητος, πλουτούντες ως αληθώς, χαράς πληρούμεθα δεδώρησας γαρ αυτήν τω Πληκατίω ως πλούτον Ουράνιον, και στήλην περιφανή, της προς ημάς σου πλουσίας χρησιότητος και προσπίπτοντες εν πίστει, καθαγιαζόμεθα και λυτρούμεθα πάσης, επηρείας και κακώσεως”.

Η εικόνα μένει εκεί που ήταν και προστατεύει το χωριό. Δεν ταξίδεψε με τους συγχωριανούς μας στην Μπελκωμένη (σημ. Δροσοπηγή).

Οι συγχωριανοί μας της Μπελκωμένης μεταφέρανε από το Άγιο Όρος την εικόνα της Αγίας Τριάδος από τους αγιογράφους και οικοδόμους τους.

Μπορεί στο Πληκάτι να ζήσαμε σκληρά παιδικά χρόνια, ζήσαμε όμως

και καλές στιγμές οι οποίες έχουν αφήσει ανεξίτηλα τα ίχνη μέσα μας. Την πλατύτητα της σκέψης την ευρυματικότητα, το σεβασμό, τη βαθιά πίστη στα θεία, τα πήραμε από τους διδασκάλους Στεργιάδη και Τάτη. Βλέπαμε φουστανελόρους να χορεύουν στην πλατεία του χωριού το “... πάππου βάλανε” και όλους τους λεβέντικους Ηπειρώτικους χορούς την ημέρα του πανηγυριού με τους ήχους της κομπανίας των Χαλκιάδων και με τον μερακλή μπάρμπα Θωμά να χορεύει. Πρώτοι σέρναν το χορό οι γέροντες και ακολουθούσαν οι νεότεροι.

Υπηρετούσαν και την αρχή, του οικογενειακού θεσμού. Είχαν νέους και νέες για παντρεία και δεν θέλαν να δώσουν κακό όνομα στην οικογένεια. Γιατί όλο το χωριό συνάζονταν στην πλατεία του χωριού. Γιόρταζε η Παναγία η “Πληκατιώτισσα” η προστάτιδά μας.

Κλείνοντας όλη αυτή την τελετουργία του γιορτασμού στεκόμαστε με σεβασμό και υποκλινόμαστε στις ιερές μορφές των παλαιών Λειτουργών τους Παπαγεράσιμο και Παπακώστα.

**Με αγάπη
Αντώνιος Ζιώγας
εκ Πληκατίου**

Ψυκάρινος Νεμέρτσικα απ’ το ανίσκιωτο ακροράχι της, χαμήλωσε τα χέρια της και άνοιξε την αγκαλιά της, σαν μάννα, σ’ ένα μικρό χωριό, για να το προστατέψει απ’ τη μανία του βοριά και τούδωσε λί-

γες σποργιές κάμπου να καλλιεργεί για να θρέψει τα παιδιά του, δροσερό νερό που αναβλύζει από τα σπλάχνα της και τις γύρω-γύρω προστατευτικές βουνοπλαγιές με τη θερμοφόρα βλάστηση, με την πλούσια πανίδα και την σπάνια κλωρίδα.

Αυτό το μικρό χωριό το λέγαν Μποντσικό και ύστερα Πωγωνίσκο.

Ήρθε καιρός και τούκοψαν τη λαλιά του! Ποτέ όμως δεν πήραν την ψυχή του γιατί ψυχή του είναι η δική μας η ψυχή που στοργικά εκεί στην ερημιά αγκαλιασμένη με τις ρίζες μας λαγοκοιμάται, περιμένοντας να ξυπνήσει και να ξαναζωντανέψει με τον δικό μας ερχομό.

Και είχε φτάσει τα 27 σπία και στη μέση του πρόβαλαν η εκκλησία του Αγίου Αθανασίου, προσάτη του χωριού και το σχολείο για τα πρώτα γράμματα των παιδιών του.

Το Οργανό χωριό

Οι χωριανοί ξενιτεύονται και ρίχνονται στη βιοπάλη για να καζαντίσουν και να στείλουν γρόσια στη φαμίλια τους για να ζήσουν μια καλύτερη ζωή.

Οι νεώτεροι, άλλοι κοντά κι’ άλλοι μακριά από το χωριό,

σπουδάζουν για να πετύχουν μια σίγουρη επαγγελματική αποκατάσταση για την βιοποριστική τους εξασφάλιση.

Όσοι απομένουν, παλεύουν με τη γη και ο καθένας με τις ασχολίες του.

Περνώντας τα χρόνια “ακούγεται” το χωριό με την προσωνυμία καταγωγής των παιδιών του: “είναι μποντσιώτης” και σιγά-σιγά με την επικοινωνία με τ’ άλλα τα χωριά, τις προξενιές, τις κουμπιές παίρνει ζωή ο τόπος με το πήγαινε-έλα στις γιορτιές, στις χαρές, στα πανηγύρια.

Κυλούσε ο χρόνος στο ρυάκι της καθημερινότητας, αντέχοντας τον πόνο της ξενιτιάς, την δύσκολη ζωή, την απομόνωση, καρτερώντας τη μέρα που θα ανέτειλε η λύτρωση από το κύμα, που άπλωνε το σκότος της απανθρωπιάς και της βίας.

Και ήλθε το πλήρωμα του χρόνου και ο άνεμος της ελευθερίας έφτασε

και φύσπε και στον Πωγωνίσκο και η ελπίδα της καλύτερης ζωής φώλιασε στις καρδιές.

Στα χρόνια που ακολούθησαν η ζωή κυλούσε ομαλά, θα μπορούσε να πει κανένας, παρά τις οποιεσδήποτε γκρίνιες και διενέξεις που πολλές από αυτές ήταν σε βάρος του χωριού και ,πολλές φορές, παραλόγων και εγωιστικών συμπεριφορών.

Υπήρχε μια οργάνωση στη ζωή του χωριού και με τα μέσα που διέθετα, είχε τον πρόεδρο και το συμβούλιο της κοινότητας, την εκκλησία με τον παπά του, τό σχολείο με τον δάσκαλό του και την επαφή του με τα γύρω χωριά παρά την δύσκολη επικοινωνία την οποία, όμως, είχαν συνηθίσει και δεν τους πείραζε και ανεχόταν το ανηφορικό και κακοτράχαλο μονοπάτι.

Και ήλθε η 28η Οκτωβρίου του 1940 να δρέψει δάφνες δόξας και να αποδείξει, για μια φορά ακόμη, ότι οι Έλληνες και ειδικότερα οι Ηπειρώτες, είναι προικισμένοι με απέραντη και ανεξάντλητη αγωνιστικότητα, από αιώνων, για την διατήρηση της τιμής και της ελευθερίας της πατρίδος.

Με την προσβολή των συνόρων μας από τον Ιταλό εισβολέα, λίγοι συγχωριανοί έμειναν στο χωριό μας και οι υπόλοιποι κατέφυγαν στην Αθήνα και σ' άλλες πόλεις και από τότε άρχισε η

αιμορραγία του Πωγωνίσκου. Γνωστά γεγονότα, από εκεί και πέρα, έφτασε το 1954, όπου οι εναπομείναντες συγχωριανοί από την ανάγκη της ζωής και την έλλειψη ασφάλειας, διεσκορπίστηκαν στα γύρω χωριά και στα Γιάννενα.

Κορυφαίο όμως γεγονός της διαλύσεως του χωριού υπήρξε η δολοφονία του προέδρου της κοινότητός μας Αρσιειδη Κώπη ο οποίος, μέχρι τέλους, παρέμεινε πιστός στον τόπο του, υπερασπιζόμενος "Θερμοπύλες", και στη μνήμη του οποίου, έχουμε χρέος να αποδώσουμε την δέουσα ξεχωριστή τιμή, με μια, τουλάχιστον, συμβολική πράξη ονοματοθεσίας για την αναγνώριση της θυσίας του.

Είναι γνωστό ότι και κατά τά πρώτα χρόνια της ορφάνειας έγιναν σοβαρές προσπάθειες επανασυστάσεως του χωριού από μερικούς θερμούς ζηλωτάς χωρίς, όμως, την σύμπραξη των τότε, κατ' επίφαση, συμφωνούντων. Και ήταν βέβαιο ότι με την καθυστέρηση, χρόνο με το χρόνο, απεμακρύνετο αυτή η προσδοκία.

Ποτέ όμως δεν είναι αργά, γιατί με μια ημιμόνη ή και παραθεριστική κατοίκηση μπορεί να ζωντανέψει ο Πωγωνίσκος και ν' αφήσει πίσω του την ΟΡΦΑΝΕΙΑ, για ν' ακούγεται ξανά η καμπάνα και ο όρθρος του Αγίου Α-

θανασίου μας το κουδούνι του σχολείου και το χαρούμενο ξύπνημα του χωριού μας.

Ορφάνεψε το χωριό των 27 σπιτιών! Ορφάνεψε από τα παιδιά του που το θυμούνται μια φορά το χρόνο, μόνον, στη μνήμη του προστάτου μας Αγίου Αθανασίου. Άφησε όμως πλειάδα τέκνων του επιτυχημένων σε όλο το φάσμα της δραστηριότητας της ζωής. Αφήκε ονομαστούς και γνωστούς στην κοινωνία, σε όλα τα αξιώματα και λειτουργήματα, αξιωματικούς, δασκάλους, οικονομολόγους, μηχανικούς-μηχανολόγους, καθηγητάς, γιατρούς, εισαγγελείς, δικαστάς, δημοσιογράφους, δικηγόρους, εμπόρους, βιοτέχνες και επαγγελματίες, δημοσίους και ιδιωτικούς υπαλλήλους καριέρας και άλλους σε όλα τα επαγγέλματα της καθημερινής ζωής.

Κατά τον ετήσιο εορτασμό της μνήμης του πολιούχου μας, αλλά και των άλλων εκδηλώσεων και τρόπων δημο-

σιότητας, είναι επιβεβλημένη η αναφορά και προβολή ΟΛΩΝ τών τέκνων του Πωγωνίσκου που διέπρεψαν και διαπρέπουν στην κοινωνία μας, για την ικανοποίηση των συγγενών αλλά και των ιδίων ζώντων και για να ενημερώνονται τα παιδιά μας και οι προσερχόμενοι φίλοι και δημόσιοι άνδρες -για τις προσωπικότητες των καταγόμενων από τον μικρό και σήμερα ΟΡΦΑΝΟ Πωγωνίσκο - και κυρίως ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ανδρέας ο οποίος κάθε χρόνο, στις 2 Μαΐου, στη σύναξη των Μποντισιωτών, μαζί με την ακολουθία του, ανηφορίζει τα καγγέλια": και τελεί Αρχιερατική λειτουργία στη μνήμη του Αγίου μας.

Άμποτε ο ιστορικός ορίζων το φέγγος του ανοίξει, για να φανεί ποιος ήταν και ποιος είναι ο μικρός και ορφανός σήμερα Πωγωνίσκος.

Θεσσαλονίκη 1-11-2006

ΠΥΡΡΟΣ ΠΕΡ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ - ΖΕΥΓΟΛΑ

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ
Τηλ.: 26550 22529

Τηλ. Οικίας: 26510 93622
Κιν.: 6945 182799

«Βράν στα πατάμι»

ΚΙΤΣΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ Κ.Μ. ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Απ' τις εκδόσεις Κ. Μ. Ζαχαράκη τον Φεβρουάριο του 2007 κυκλοφόρησε μια νουβέλα της Ειρήνης Κίτσιου, εδώ σας παραθέτουμε ένα μικρό κεφάλαιο.

Σε κάποια τέτοια στιγμή, μετά την προσευχή, δέχτηκα να παραμείνουμε στην Κίνα ακόμη τρεις μέρες. Τότε, για κακή μας τύχη, βρεθήκαμε αντιμέτωπες με την πιο γελοία κατάσταση που μπορεί να φανταστεί κανείς. Και να πώς έγινε:

Αποφασίσαμε αυτές τις μέρες, να απολαύσουμε οτιδήποτε θα βοηθούσε να ξεχάσουμε τις σκοτούρες του ταξιδιού. Με πολύ ρομαντική διάθεση, λοιπόν, πηγαίνουμε το απόγευμα της πρώτης μέρας να πιούμε το τσάι μας στον ωραίο κήπο ενός ξενοδοχείου για Ευρωπαίους. Από περιέργεια πλησιάζουμε μια ομήγυρη και βλέπουμε έκπληκτες έναν Κινέζο υπνωτιστή να νανουρίζει τρεις τρεις τους θαμώνες-παιδιά ανόητα όλα της Γηραιάς Αλβιώνας Κάποια στιγμή, εντελώς απροσδόκητα, γυρνά προς το μέρος μας και λέει στη φίλη μου: "Η έκφραση σου με προκαλεί, θέλεις να σε υπνωτίσω;" Εκείνη γνέφει αμέσως "ναι", χωρίς καθόλου να νοιαστεί για τη δική μου γνώμη. Αυτός είναι αλήθεια ότι προσπάθησε πολύ, περισσότερο από κάθε άλλη περίπτωση -αγνοούσε παντελώς ο κακομοίρης με ποιες είχε μπλέξει-

και αφού με ύφος αληθοφανώς μυστικοπαθές μουρμούριζε για ώρα διάφορες ακαταλαβίστικες κινέζικες προσευχές, απευθυνόμενος μάλλον σε απρόθυμα κινέζικα πνεύματα, στο τέλος το πέτυχε. Και τα κατάφερε πολύ καλά, γιατί αυτή πήρε ένα γερό ύπνο για τρία μερόνυχτα! Δεν μπόρεσε κανείς να την ξυπνήσει νωρίτερα και μόνο εγώ ξέρω το γιατί: Είναι πρώτης τάξεως υπναρού. Ο ύπνος είναι δουλειά που ξέρει και την κάνει πολύ καλά!

Τρεις μέρες και τρεις νύχτες καθόμουν δίπλα της, σ' αυτό τον όμορφο κήπο με τα χρωματιστά φανάρια, κουνώντας με βία τη βεντάλια μου, για να διώχνω τις μύγες και τις νυχτοπεταλούδες από το νηφάλιο κοιμισμένο πρόσωπό της, ανάμεσα σε ζωγραφιστά πολύχρωμα πανό, σε δράκους και σπαθιά και σκεφτόμουν συνεχώς για λογαριασμό και των δυο μας το ίδιο πράγμα: "Καλύτερα να συναναστρέφεται Κινέζο φιλόσοφο παρά Κινέζο μυστικιστή με απρόβλεπτες συνέπειες!"

Το βιβλίο διατίθεται απ' όλα τα βιβλιοπωλεία και από το βιβλιοπωλείο "Πλουμής" στην Κόνιτσα.

ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΗΣ ΣΤΗ ΦΙΛΟΘΕΗ

Υπό του Υποστρατήγου ε.α. Ι. Δάφνη

Με την παρουσία εκατοντάδων προσκεκλημένων πραγματοποιήθηκε την 10-12-06 στη Φιλοθέη παραδοσιακή εκδήλωση με προϊόντα του επιμεθόριου χωριού Μολυβδοσκεπάστου.

Την εκδήλωση διοργάνωσαν από κοινού ο Αγροτικός Συνεταιρισμός του χωριού με πρόεδρο τον Απόστολο Τσίπη, εφοριακό (που είχε και το κύριο βάρος του έργου), ο Ελληνικός Λαογραφικός και Ιστορικός Όμιλος με πρόεδρο τον υποστράτηγο ε.α. Ιωάννη Δάφνη και η Αδελφότητα Μολυβδοσκεπαστινών με πρόεδρο τον Ιατρό Νικόλαο Βλάχο.

Το όλο πρόγραμμα εξελίχθηκε στους όμορφους χώρους του τένις Φιλοθέης (στεγασμένους και μη) και περιλάμβανε επίδειξη αποστάξεως τσίπουρου με παραδοσιακό τρόπο, έκθεση αγροτικών προϊόντων του χωριού, ενημέρωση από τον πρόεδρο του Συνεταιρισμού, επίδειξη παραδοσιακών (ηπειρώτικων) χορών από το Χορευτικό Συγκρότημα του Δήμου Φιλοθέης με δάσκαλο τον Σ. Καλογερόπουλο και μικρή δεξίωση με παραδοσιακές πίτες που ετοιμάστηκαν από τις γυναί-

κες της Αδελφότητας.

Στην εκδήλωση παρέστησαν ο δήμαρχος Φιλοθέης Θεόφραστος Οικονομίδης μετά της αντιδημάρχου Π. Πανταζή και της συμβούλου Ο. Παυλίδου, οι αρχηγοί της μείζονος και ελάσσονος αντιπολιτεύσεως του Δήμου ναύαρχος ε.α. Σ. Περβαινάς και οικονομολόγος Τ. Καλαϊτζής, οι ναύαρχοι ε.α. Η. Παπαφρατζέσκος και Δ. Ευγενίδης, οι στρατηγοί ε.α. Ι. Δημοπλιόπουλος, Δ. Παππάς, Β. Μαντασσάς και Α. Μακρογιάννης, ο πρόεδρος του Αεροδικείου Αθηνών Κ. Δάφνης, ο δημοτικός σύμβουλος Εκάλης Δ. Γκατσόπουλος, ο πρόεδρος Σ. Γκερμότσης και μέλη της Αδελφότητας Κεφαλόβρυσου, καθώς και πολλά μέλη των ανωτέρω αναφερθέντων πολιτιστικών Σωματείων και του Συνεταιρισμού.

Η επιλογή του χώρου όπου οργανώθηκε η συγκεκριμένη εορτή έγινε λόγω αδελφοποίησης της Μολυβδοσκεπάστου με τον Δήμο Φιλοθέης και η ημερομηνία λόγω συμπτώσεως με την εποχή παραγωγής του τσίπουρου.

Εντυπωσιακή υπήρξε η παρουσία στην εκδήλωση, δημοτών του Δήμου Φιλοθέης. Είναι κι αυτό μια ένδειξη

σεβασμού και στοργής που δείχνουν οι κάτοικοι των πόλεων προς τους ανθρώπους του μόχθου, του βουνού και του κάμπου, που αποτελούν το βάθρο και τη ραχοκοκκαλιά της ελληνικής κοινωνίας και όλων των κοινωνιών φυσικά.

Οι Φιλοθεάτες τιμούν με την παρουσία τους ομαδικά το πανηγύρι των Αγ. Αποστόλων 30 Ιουνίου που τελείται κάθε χρόνο στο χωριό.

Θερμά συγχαρητήρια ανήκουν στον πρόεδρο του Αγροτικού Συνεταιρισμού Μολυβδοσκεπάστου Απόστολο Τσίπη μετά των βοηθών του Σταμάτη Πρόκο και Βασίλειο Κράβαρη που ξεκίνησαν από την άκρη της Ελλάδος για να βρεθούν ανάμεσα στους κατοίκους της Φιλοθέης που θεωρούνται

"αδέλφια", σύμφωνα με αποφάσεις των αντιστοιχών ΟΤΑ του 1997 (συμπληρώνονται ήδη 10 χρόνια).

Θερμές ευχαριστίες απευθύνονται στους Φιλοθεάτες για τη θερμή υποδοχή που επιφύλαξαν στο χώρο τους στους Μολυβδοσκεπαστινούς καθώς και στους χορηγούς Δημήτριο Δάφνη, Άκη Ανδρουλιδάκη, Εστιατόριο Α modo mio, Ζαχαροπλαστείο Σ. Ντάση.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες απευθύνονται στον πρόεδρο και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Αδελφότητας Μολυβδοσκεπαστινών για την ευγενική και συγκινητική συνάμα απόφασή τους, να απονεύμουν στον γράφοντα το παρόν, τιμητική πλακέτα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΑΦΝΗΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου 6, 2ος όροφος Τηλ: 210 3242626 - 3225903
ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 105 64 Fax: 210 3244988
Κιν: 6944 676109

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Διώροφη πέτρινη μονοκατοικία
134 τ.μ. με αυλή 127 τ.μ. κοντά
στην κεντρική πλατεία Κόνιτσας.
Τηλ. 210 6668548

Το Αντάμωμα των Μολυβδοσκεπαστινών Αθηνών με φίλους του χωριού

ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΥ Ε.Α. Ι. ΔΑΦΝΗ

Ο μήνας Ιανουάριος μπορεί να χαρακτηριστεί ως "μήνας ανταμώματος" των Μολυβδοσκεπαστινών Αθηνών με φίλους του επιμεθόριου χωριού, μέσα από κοινές εκδηλώσεις των δύο Συλλογικών Οργάνων που εκπροσωπούν το μien ένα τους χωριανούς, το δε έτερο δημότες του Δήμου Φιλοθέης και ατόμων προερχόμενων από το ίδιο χωριό.

Οι χώροι όπου πραγματοποιήθηκαν οι συναντήσεις βρίσκονται εντός των ορίων του Δήμου Φιλοθέης και παραχωρήθηκαν ευγενώς από τα κατά περίπτωση διοικητικά όργανα των χώρων αυτών.

Συγκεκριμένα, την 14 Ιανουαρίου είχαμε κοπή βασιλόπιτας και στη συνέχεια κοινή συνεστιάση της Αδελφότητας Μολυβδοσκεπαστινών και του Ελληνικού Λαογραφικού και Ιστορικού Ομίλου στην όμορφη αίθουσα του "τένις Φιλοθέης" και την 26η του ίδιου μηνός δόθηκε η επίσημη χοροεσπερίδα στην αίθουσα δεξιώσεων του Δήμου Φιλοθέης, με συμμετοχή μελών (140 άτομα) και των δύο Συλλόγων.

Αναφερόμενοι δι' ολίγων στη δεύτερη εκδήλωση, τονίζουμε ότι αυτή είχε και συμβολικό χαρακτήρα που τη ση-

μάδεψε η συμπλήρωση 10 ετών από την αδελφοποίηση του Δήμου Φιλοθέης με το χωριό μας.

Η αίθουσα όπου δόθηκε η χοροεσπερίδα με τον κατάλληλο εξοπλισμό και διάκοσμο, η ζωντανή ορχήστρα αλλά και η καλή διάθεση των προσκεκλημένων συνέβαλαν ώστε να δημιουργηθεί το κατάλληλο θερμό κλίμα σχέσεων, που επικράτησε καθ' όλη τη διάρκεια της εκδηλώσεως (μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες).

Οι διοργανωτές της εκδηλώσεως αναφέρθηκαν με ευγνωμοσύνη προς τον δήμαρχο Φιλοθέης Θεόφραστο Οικονομίδη για την παραχώρηση της αίθουσας και προς τον αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Στρατού αντιστράτηγο Δημήτριο Γράφα για την διάθεση της στρατιωτικής ορχήστρας και ευχαρίστησαν τους χορηγούς της βραδιάς επιχειρηματία Κώστα Γκούμα, τα καταστήματα Concept DVD Stores, "Τσανιλης", "Evita", Oriflame, Φαρμακείο Ε. Κυριαζάνου, Αθηναϊκή Ζυθοποιία, βιομηχανία - Coca-cola, εστιατόριο "A modo mio", Ζαχαροπλαστείο "Ντάσης" και Super Market "Σκλαβενίτης".

Θα ήταν παράλειψή μας εάν δεν κάναμε ειδική μνεία στους καλλιτέχνες

της βραδιάς, στην ορχήστρα ΑΣΔΥΣ με μέλη τους ανθυπασπιστές Κ. Κωστόπουλο, Π. Αληστραλή, Σ. Χαλκιά, αρχιλοχία Ξ. Σπυρόπουλο, επιλοχίες Α. Λυκουρέντζο, Θ. Παππά, Τ. Μαμάκο, Κ. Κομήτη και στρατιώτη Α. Αραμπατζάκο, καθώς και στην Ομάδα χορού του Δήμου Φιλοθέης με χοροδιδάσκαλο τον Στάθη Καλογερόπουλο.

Ένα μεγάλο μέρος του μουσικού προγράμματος κάλυψε η ηπειρώτικη παραδοσιακή μουσική. Οι καλλιτέχνες της στρατιωτικής μουσικής σαν να είχαν "πιάσει" τον σφυγμό των παρισταμένων, έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους για να ικανοποιήσουν τις νοσταλγικές επιθυμίες των χωριανών για την πατρίδα τους.

Το κλαρίνο του Π. Αληστραλή, που εναλλασσόταν από τον ίδιο με το σαξόφωνο, και ο τραγουδιστής ανθυπασπιστής Σ. Χαλκιάς, δονούσαν την ατμόσφαιρα με τα ακούσματα "την κεντημένη σου ποδιά μωρ' βλάχα, μπήκαν καλέ μπηκάν, Γιάννη μου το ματιλί σου" και διαπερνούσαν τις ψυχές των καλεσμένων σε τέτοιο βαθμό, ώστε η πίστα να κατακλύζεται και από γνωρίζοντες και από μη γνωρίζοντες ηπειρώτικους χορούς.

Η Ομάδα Χορού του Στάθη Καλογερόπουλου, η οποία ειρήσθω εν παρόδω έχει εμφανισθεί δύο φορές με πρόγραμμα στο χωριό, κατέπληξε τους παρισταμένους με τις χορευτικές φιγούρες στους ρυθμούς "κοφτός, φουσούνι και Ζαγορίσιος".

Βεβαίως, από το μουσικό πρόγραμμα δεν έλειψαν οι ευρωπαϊκοί ρυθμοί (ταγκό, βαλς) οι latin και οι μοντέρνοι, τα λαϊκά κ.λ.π.οι οποίοι τράβηξαν επίσης τους προσκεκλημένους στην πίστα.

Οι προσκεκλημένοι, αποχωρώντας μετά το πέρας της εκδηλώσεως, εκφράστηκαν με κολακευτικά λόγια για την όλη εξέλιξη του προγράμματος και με την ευχή αυτό να επαναλαμβάνεται συχνά.

Οι Πρόεδροι των δύο Σωματείων ιατρός Νίκος Βλάχος και υποστράτηγος ε.α. Ιωάννης Δάφνης με την ευκαιρία αυτή επαναβεβαίωσαν ότι θα συνεχίσουν τις προσπάθειες για την προώθηση προς τους αρμοδίους θεμάτων του χωριού σχετικά με υποδομές, πολιτισμικά και πολιτιστικά όπως έπραξαν στο απώτερο και πρόσφατο παρελθόν.

Ι. ΔΑΦΝΗΣ

Η ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ ΤΩΝ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Με εξαιρετική επιτυχία έγινε η Κοπή της πίτας των Ασημοχωριτών στην αίθουσα Virtus - Roof Garden του 9ου ορόφου του ξενοδοχείου STANLEY την Κυριακή της 28/1/2007.

Καίτοι την ίδια μέρα ήταν η γιορτή της πίτας της Πανηπειρωτικής στο στάδιο "Ειρήνης και Φιλίας" η προσέλευση στο STANLEY, των Ασημοχωριτών και των Φίλων των Ασημοχωριτών ήταν πρωτοφανής, αφού προσήλθαν στην γιορτή πάνω από 100 άτομα, ώστε η αίθουσα του Roof Garden να υπερπληρωθεί και να μη χωράει άλλους.

Η εκδήλωση άρχισε την 11 π.μ. και τελείωσε στις 3.30 μ.μ.

Καθόλην αυτή τη χρονική διάρκεια σιγοπαίσαμε τα δύο C.D. της χορωδίας Μαστοροχωριτών που φέρουν τον τίτλο Ταξιδεύοντας... Μαστοροχώρια και το δεύτερο "Το ταξίδι συνεχίζεται... Μαστοροχώρια" και ο απαλός ήχος και η μαγεία των τραγουδιών άρσε ιδιαίτερα σε όλους που προσήλθαν στην εκδήλωση.

Πρώτος μίλησε ο Πρόεδρος του Συλλόγου κύριος Στέφανος Νούτσος, ο οποίος αφού απηύθυνε τις ευχές του και τα Χρόνια Πολλά, εν συντομία ανέφερε το μεγάλο έργο και τις ποικίλες δραστηριότητες του Συλλόγου, ετόνισε δε ιδιαίτερα την άριστη δια-

χείριση που κάνει ο σύλλογος στην διαχείριση των εσόδων του Κληροδοτήματος Βασιλείου Χρήστου του οποία τα ετήσια έσοδα ανέρχονται στα 55.000-€ περίπου. Επίσης με ενέργειες του Προέδρου του Συλλόγου κυρίου Στέφανου Νούτσου περιήλθε πλέον και το κληροδοτήμα Τιμοθέτου Χρήστου εις το Σύλλογον και με τις σωστές ενέργειες του Προεδρείου θα ξεκαθαρίσει και αυτό το Κληροδοτήμα το οποίον ετησίως θα επιφέρει εις τον Σύλλογον περίπου 8.000 ευρώ εκτός από τα έκτακτα έσοδα που θα εισπράξει ο Σύλλογος εφ' όσον οι συγκληρωνόμενοι τριών ακινήτων (επί των οποίων ο σύλλογος έχει ένα ποσοστό 33%) αποφασίσουν να τα εκποιήσουν.

Η ομιλία του προέδρου ήταν εξαιρετική.

Μετά την ομιλία του Προέδρου τον λόγο πήρε η Γενική Γραμματέας κα Αθηνά Στεργίου η οποία απηύθυνε τις ευχές της προς όλους και τόνισε ιδιαίτερα ότι όλοι οι Ασημοχωριτίες πρέπει να έλθουμε αρωγοί στις δυο Ασημοχωριτικές οικογένειες των οποίων τα σπίτια από αιφνίδια πυρκαγιά που συνέβη στις 23/12/2006 κάρκιν ολοσχερώς.

Μετά μίλησε ο πρώην πρόεδρος του Συλλόγου ιατρός Διευθυντής του Ευαγγελισμού Κώστας Νούτσος και εν συνεχεία απηύθυναν τις ευχές τους προς τους παρευρισκόμενους οι Χ. Γκούτος, καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου, Μιχάλης Μαρτσέκης, πρόε-

δρος αδελφοτήτων Κόνιτσας, η Γενική Γραμματέα κα Νίκη Γκουντουβά ο πρόεδρος των Γοργοποταμιτών κος Γεώργιος Γερασιμίδης και τέλος προσήλθε ο βουλευτής Ιωαννίνων κος Αντώνης Φούσας ο οποίος εξήρε την προσωπικότητα των Ασημοχωριτών τους οποίους χαρακτήρισε πνευματικούς ανθρώπους. Επίσης χαιρετισμούς απύθηναν και οι καθηγητές Ανδρεάδης και Παπαθεοδώρου και πολλοί άλλοι όπως ο Χριστόδουλος Χολέβας κ.λπ.

Μετά από τις ολιγόχρονες αυτές ομιλίες ο πρόεδρος του Συλλόγου έδωσε τον λόγο στον φέρελπιν, νεαρόν Ασημοχωρίτη ιατρόν Στέλιο Στεφ. Πανταζή ο οποίος ανέπτυξε το θέμα "Διατροφή και Υγεία". Υπήρξε μια μεστή σε διατροφικά για την υγεία όλων μας θέματα και ο γιατρός μας Στέλιος Πανταζής μας εντυπωσίασε όλους μας και μας έκανε πολύ σοφούς στα παραπάνω θέματα. Μίλησε με ευγλωπία, με σαφήνεια, με απλή και κατανοητή γλώσσα και ανέφερε καίρια θέματα που πρέπει να λάβουν υπ' όψιν οι νοικοκυρές, ώστε να τα εφαρμόζουν στην κουζίνα που μαγειρεύουν για την καλή υγεία όλων που διατρέφονται από μαγειρευμένα τέτοια φαγητά τα οποία θα δίνουν τις απαραίτητες θερμίδες που χρειάζεται ο οργανισμός.

Στο τέλος ο Στέλιος δέχτηκε πληθώρα ερωτήσεων και έδωσε σε όλες τις ερωτήσεις ικανοποιητικότερες απαντήσεις.

Είχε μακρά διαλογική συζήτηση με

τους γιατρούς Κώστα Νούτση, ιατρό διευθυντή του Ευαγγελισμού και την Ιατρόν Ειρήνην Οικονόμου-Σταματάκη, διευθύντρια του Νοσοκομείου "ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΑΝ". Την ωραία αυτή διαλογική συζήτηση την παρακολούθησαν όλοι συνδαιτυμόνες από την αρίστη μεγαφωνική εγκατάσταση που είχε η αίθουσα Virtus-Roof Carden και όλοι κατάλαβαν πολλά χρήσιμα πράγματα για την υγεία τους.

Τέλος κόπηκε η πίτα και έτοιμα κομματάκια μοιράσθηκαν σε όλους και το φλουρί το βρήκε ο μικρός Κων/νος Ν. Θεολόγου, ο οποίος πήρε και τα 50 ευρώ.

Καθώς φαίνεται ο Σύλλογος Ασημοχωριτών, πάντα κάνει υπέροχες εκδηλώσεις, γι' αυτό τις πλαισιώνουν πολλοί και πάντα με επιτυχία.

Αθήνα 29/11/2007

Σ.Ν.

***

Η ΠΙΤΑ ΤΗΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα το Σάββατο 6 Ιανουαρίου το βράδυ στην κατάμεστη από συγχωριανούς αίθουσα του Ενοριακού Πνευματικού Κέντρου Βούρμπιανης.

Την πίτα ευλόγησε ο εφημέριος πρωτοπρεσβύτερος π. Δημήτριος Μαργαρίτης και έκοψε ο πρόεδρος

του Συλλόγου κ. Ιωάννης Γιαϊλόγλου.

Την εκδήλωση τίμησαν ακόμη με την παρουσία τους, η δημοτική σύμβουλος Μαστοροχωριών κ. Κατερίνα Δημαράτου, η πάρεδρος του Δ.Δ. κ. Λευκοθέα Γεωργάκη, ο τοπικός σύμβουλος κ. Διονύσης Ράπος, πρώην πρόεδρος του Συλλόγου, καθώς και αρκετοί επισκέπτες του χωριού.

Τα νομίσματα που "μεταφράστηκαν" σε δυο όμορφα δώρα, κέρδισαν ο κ. Νικόλαος Μάτσακας και η Μαίρη Αυδή.

Την επόμενη μέρα το μεσημέρι με φροντίδα του εορτάζοντα προέδρου του Συλλόγου "στήθηκε" γλέντι στο κατάστημα της Σοφίας Νταλαγιώργου με μουσική συντροφιά το παραδοσιακό συγκρότημα των αδελφών Χαλκιά.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ

***

ΚΟΠΗ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΩΝ

Στη γνωστή πλέον αίθουσα της η Ένωση Κονιτσιωτών πραγματοποίησε στις 20.01.2007 τη γιορταστική εκδήλωσή της με επίκεντρο την κοπή της πρωτοχρονιάτικης βασιλόπιτας. Συμμετείχε πολύς κόσμος και αυτό που ξαφνιάζει ευχάριστα είναι η μεγάλη συμμετοχή νέων που παρέμειναν μέχρι το τέλος διασκεδάζοντας.

Λαϊκοί οργανοπαίχτες έδωσαν την ευκαιρία στις γυναίκες - οι λίγοι άντρες έμειναν απλοί θεατές - να δεί-

ξουν το χορευτικό τους ταλέντο σε χορούς παραδοσιακά θεωρούμενους γυναικείους, αλλά και στους αντρικούς, υπογραμμίζοντας ότι το παντελόνι απελευθέρωσε δυνάμεις.

Οι τυχεροί της βραδιάς: Θεοδώρα Κ. Χριστοδούλου και Γιάννης Μάμαλης κέρδισαν από ένα κηροπήγιο, προσφορά του κ. Χρήστου Ζακόπουλου.

Ακόμη στην αρχή της εκδήλωσης εκπρόσωπος της Συνεταιριστικής τράπεζας "ΣΤΟΧΟΣ" βράβευσε όσους αρίστευσαν στις εισαγωγικές εξετάσεις στα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ με μια μετοχή της τράπεζας.

Βραβεύτηκαν οι: Ναταλία Κιτσάτη, Δάφνη Αλεξάνδρα, Ντίνου Βερόνικα και Τσάγκας Δημήτριος.

Ο χορός της Ένωσης θα γίνει στις 3 Μαρτίου.

Ι.Τ.

***

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Με αρκετά ικανοποιητική συμμετοχή μελών και φίλων του Εξωραϊστικού και Φιλοπρόοδου Συλλόγου Κόνιτσας, πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 21-1-2007 η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας, η οποία συνδυάστηκε με εκδρομή στο χωριό Καστανέα Μαστοροχωριών.

Πιο συγκεκριμένα, την ημέρα αυτή,

Από τον Ορειβατικό Σύλλογο

Εκδρομή στο χιονοδρομικό κέντρο Βασιλίτσας πραγματοποίησε ο Ορειβ. Σύλλογος Κόνιτσας την Κυριακή 28/1 με το λεωφορείο του Δήμου.

Καθώς ανηφόριζε το λεωφορείο μετά τον Αϊ Θανάση προς τη Σουσιτσα απολαμβάναμε τις καταπράσινες πλαγιές με την πυκνή βλάστηση των πεύκων και παίρνοντας τον καπνίφορο προς το Ελεύθερο αντικρίσαμε τη χιονισμένη Τύμφη με την προκλητική κορυφή της Γκαμήςλας.

Το λεωφορείο ξαναπαίρνει την ανηφόρα, περνάει από το Παλαιοσέλλι, Πάδες, Άρματα, Δίστρατο και τερματίζει δίπλα στο Σαλέ που βρίσκεται απέναντι από την πλαγιά της Βασιλίτσας.

Πολλά αυτοκίνητα που ήρθαν από κοντινές αποστάσεις αλλά και από πιο μακριά (Θεσσαλονίκη κ.λ.) έχουν πλημμυρίσει όλο το χώρο και πλήθος κόσμου ανεβοκατεβαίνει στις πλαγιές απολαμβάνοντας τη χαρά του σκί.

Έξω από το Σαλέ τοποθετείται ένα τραπέζι και γίνεται το κόψιμο της πίτας.

Μετά τις αναμνηστικές φωτογραφίες ανεβαίνουμε στη ζεστή αίθουσα για το καφεδάκι μας. Μας συντροφεύει και ο επαγγελματίας πρόεδρος του Διστράτου Κώστας Παγανιάς ο οποίος φροντίζει πάντα να είναι ο δρόμος καθαρός από χιόνια και προσβάσιμος στο χιονοδρομικό.

Το χιόνι δεν είναι πολύ, όπως τις άλλες χρονιές αλλά οι σκιέρ το απολαμβάνουν απέναντι.

Η μέρα είναι ηλιόλουστη και δεν χάνουμε την ευκαιρία να περπατή-

σουμε και ως την πλευρά των Γρεβενών απ' όπου μερικοί έκαναν με τα καρεκλάκια και ένα εναέριο ταξίδι ως την κορυφή. Η θέα από κει ψηλά απέραντη. Αγναντεύεις στο βάθος το γέρο Όλυμπο, τα Χάσια, τα Πιέρια, Βίτσι, Γράμμο, Νεμέρτσικα, Τύμφη...

Επιστρέφοντας στη Διστρατιώτικη πλευρά δε γίνεται να μην περάσουμε από την καντίνα του Κώστα Μπάρμπα που με την ευγενική σύζυγό του μας προσφέρει το μαλακτικό σαλέπι, το πατροπαράδοτο τσίπουρο και τα εκλεκτά μεζεδάκια. Δημιουργείται ευχάριστη ατμόσφαιρα και δεν καταλαβαίνουμε πότε ήρθε η ώρα για αναχώρηση.

Απαραίτητη μια στάση στο Δίστρατο να δοκιμάσουμε τα νόστιμα παιδάκια και με τη δύση του ήλιου επιστρέφουμε ευχαριστημένοι στην Κόνιτσα.

Το Δ.Σ. του Ορειβ. Συλλόγου ευχαριστεί το Δήμο για την παραχώρηση του λεωφορείου, τον πρόεδρο Κ. Παγανιά για τη συμμετοχή του στην εκδήλωση καθώς και τον οδηγό Νίκο Ρούση για την πρόθυμη εξυπηρέτησή του.

Σ.Τ.

Περιοδικό «Κόνιτσα» και η ύλη του

Στην ύλη του περιοδικού "ΚΟΝΙΤΣΑ" σαν είδος αποχαιρετισμού θα κάνω σήμερα. Θα στραφώ στους συνεργάτες του. Και πρώτα, θα επαινέσω τον Λυκειάρχη - φιλόλογο κ. Νικόλαο Ρεμπέλη, ο οποίος δεν κουράστηκε μέχρι σήμερα να καταπιάνεται με κάθε είδους θέματα: Ιστορικά-Κοινωνικά-Ηθικά-Θρησκευτικά κλπ-κλπ. γιατί, για τον κ. Ρεμπέλη δεν υπάρχουν άπιαστα θέματα (ο επαΐων άρχων της Φιλολογίας) που δεν καταπιάστηκε, επί παντός επιστητού. Προσέχει τα πάντα. Προσέχει να μη θίξει ή δυσαρεστήσει κανέναν. Διετέλεσε κατά το παρελθόν και δάσκαλός μου, και άφησε μια υπέροχη και καταπληκτική ανάμνηση. Ήταν αυστηρός βέβαια. Και πολύ καλά έκανε. Αλλά τα παιδιά ήταν καλά τότε. Είχα την τύχη να συνεργάζομαι προσωπικά, από τη θέση του βιβλιοθηκαρίου από το 1960 μέχρι το 1988, με όλα τα παιδιά. Από τότε με τον άνθρωπο αυτό είχα έναν ειλικρινή δεσμό, γνήσιο, και τον παρακαλώ πολύ να μην ανακρούσει πρύμναν, στις αστείρευτες επιδιώξεις του, τις όντως πολύ ευγενικές.

Δεύτερον τον κ. Ιωάννη Λυμπερόπουλο, νομικό, βέρο Κονιτσιώτη. Ο οποίος από παλιά συνεργάζεται με το

περιοδικό. Ως επί το πλείστον ασχολείται με ιστορικά θέματα, αλλά και με ήθη και έθιμα της Κόνιτσας. Είναι ο τακτικός θαμών στις βιβλιοθήκες των Αθηνών ο οποίος συλλέγει το νέκταρ από λουλούδι σε λουλούδι και βρίσκει το υλικό, που θα τον βοηθήσει να συναρμολογήσει τον ιστό των επιδιώξεων του, αρκεί να ικανοποιήσει τις επιθυμίες των αναγνωστών του. Και έχει συλλάβει καλό πρόγραμμα για την ανάπτυξη της περιοχής μας. Αρκει, να δώσει έναν καλό ρυθμό ανάπτυξης.

Τρίτον τον απαράμιλλο κ. Σωτήριο Τουφίδη, ο οποίος παρά τις πολλές του ενασχολήσεις στο μαγαζί του, δεν του ξεφεύγει καμιά λεπτομέρεια από τα νέα της περιοχής. Και δεν εννοώ εδώ τη δημοσιογραφική ενημέρωση αλλά και νέα όπως θανάτους, Γάμους, Βαπτίσεις, επικαιρότητα κλπ.

Θα έρθω εδώ σε κάποια άλλη παλιά είδηση. Επί τουρκοκρατίας στο χωριό μας, ήταν ένα μικρό χωριό με καμιά δεκαριά οικογένειες μπέηδων. Και θυμάμαι (5) ετών, όταν έρχονταν στο παλιό μας σπίτι, ο Φουάτ Μπέης, με τον γρά στην πλάτη του, να ζητήσει το "γεώμορο" καλαμπόκι από τα κτήματά του που καλλιεργούσαμε.

Το μεσημέρι αφού έτρωγε στο "σω-

φρά” την πίτα και την κότα, ζητούσε λογαριασμό. Και έπαιρνε τις καλύτερες “ρόκες” και σε μας άφηνε “τα γκουσιάρια” για να πορέψουμε.

Και επανέρχομαι. Σύμφωνα με το Νόμο είναι υπεύθυνος ο κ. Σωτ. Τουφίδης, στο περιοδικό Κόνιτσα. Ο Σωτ. Τουφίδης καλύπτει δημοσιογραφικά όλα τα γεγονότα της Επαρχίας. Είναι η αστείρευτη πηγή.

Οι της Επαρχίας μας, δεν έχουν άλλη πηγή ενημέρωσης, εκτός από την “Κόνιτσα”.

Κάποτε νοχολείτο και ο υπογράφων. Κάποιο καιρό μάλιστα είχε καταπιαστεί με τους μύθους του Αισώπου, όπως: Γυνή τις χήρα όρνιν είχε ωόν αυτή τίκτουσα” “ή Κώνωψ και βούς κλπ.κλπ.

Τέταρτον. Ο κ. Χρ. Γκούντος. Συμμαθητής στο Γυμνάσιο, αθόρυβος και επιμελής στα μαθήματά του. Και αυτός τρέχει από πηγή σε πηγή, για να συγκεντρώσει την ύλη που θέλει, προκειμένου να περιδέσει τον κορμό που θα δημοσιεύσει. Και γράφει πάντα με περλίτην μαεστρία. Σωστά ζυγισμένα ό-

λα τα λόγια του.

Είναι πολύ υπεύθυνος άνθρωπος και πολύ συμπαθής. Στο σχολείο του ήταν αριστούχος, πάνω απ’ όλα.

Διετέλεσαν και διάφοροι εμπειρισταί συνεργάτες, οι οποίοι εμφανίστηκαν σαν διάτοντες αστέρες, χωρίς μέλλον και προοπτική. Πολύτιμοι όμως, γιατί καταπιάνονται με θέματα αξιοπρόσεκτα και ενδιαφέροντα.

Να με συγχωρούν, παρακαλώ, οι αναγνώστες του περιοδικού, γιατί, περιπλέκω άσχετα ίσως θέματα, όπως είναι της προσωπικής μου ζωής. Τώρα είμαι εν δυναστείς (80) ετών, και έχουν αμβλυνθεί τα πάντα. Πάνε, τα τεριρέμ στην εκκλησία (είδος βυζαντινής μουσικής) και ως γνωστόν “το γήρας ου γαρ έρχεται μόνον”.

Ο χρόνος το περιάγει ένθεν - κακείθεν. Και όπως “ο καιρός φέρνει τα λάχανα, καιρός τα παραπούλια”, με τον καιρό και το δενδρί κάνει καρπούς και φύλλα. Αυτό μας χάρισε ο Θεός στη ζωή μας.

Ας την χαρούμε μέχρι το τέλος

Α. ΚΟΛΙΟΣ

ΕΡΜΙΟΝΗ Π. ΝΤΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Ασζληπιού 6-8
1ος όροφος
106 79 Αθήνα

Τηλ.: 210 3633310-11-12
Fax: 210 3637894
Κιν.: 6976 112904

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 3.600 τ.μ.
στην Κ.Κόνιτσα
(δίπλα στον παιδικό Σταθμό)

Πληροφορίες:
Τηλ. 26550 22545

ΠΑΔΕΣ 1936

Στη μικρή πλατεία του χωριού Σμπροστά από το κατάστημα του Στέργιου Ιωάννου Μεσσή, μια παρέα Παδιωτών έχοντας πάντα στο μυαλό του τους σίχους (τούτο χρόνο τον καλό τον άλλο ποιος το ξέρει για ζούμε για πεθαίνουμε, για σ’ άλλα μέρη πάμε...) έσπασαν τον χρό με τα παραδοσιακά όργανα και με τραγούδι (Ξενιμένο μου πουλί και παραπονεμένο η ξενιτιά σε χαιρείται κι εγώ έχω τον καρμό σου)... Τα ονόματα της παρέας από αριστερά 1) Σουλτάνα Μεσσή, 2) Γεώργιος Τόσκας του Ιωάννου, 3) Στέργιος Μεσσής του Ιωάννου, 4) Μποσιάκας Ιωάννης, 5) Μεσσής Στέργιος του Αθανασίου, 6) Τόσκας Μαργαρίτης

του Ιωάννου, 7) Γιάκκας Αθανάσιος, 8) Καπράνης Αδάμος. Σήμερα βρίσκονται σε μια άλλη διάσταση, αιωνία τους η μνήμη.

ΟΡΓΑΝΑ: Τούλης Ιωάννης (Ο μαστρογιάννης), 2) Τούλης Ανδρέας, 3) Ανδρικός, 4) Φίλιππος και ένας άγνωστος με το ντέφι. Οι Παδιώτες πάντα φημίζονταν για τα γλέντια τους και τους χορούς, ειδικά όταν επέστρεφαν από τα ξένα.

Και σήμερα οι Παδιώτες γλεντάν με τους ήχους των παραδοσιακών οργάνων σε πανηγύρια σε συνεσιώσεις σε γιορτές που διοργανώνει ο εκπαιδευτικός Σύλλογος, αλλά και ο σύνδεσμος Ηπειρωτών με έδρα την Λάρισα.

όπου υπάρχουν σήμερα οι περισσότεροι παδιώτες και το καλοκαίρι επισκέπτονται τις Πάδες με αγάπη και πολύ νοσταλγία.

Και πάντα όταν περνάει κανείς από την πλατεία νομίζει ότι βλέπει τον Μαστρογιάννη με το βιολί του και ακούει τη μουσική του. "Ο ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ" ήταν ο σιδεράς του χωριού με

το καμίνι του.

Ήταν ο Τελάλης. Η φωνή ακούγονταν και στους τρεις μαχαλάδες του χωριού. (Ω Χωάρα, μανε βα μπάκα του γυσμάρε λα αρκουσίε) Ως χωριό αύριό να πάτε να μασετε τα σταφύλια από τα αμπέλια στην τοποθεσία Αρκουσία. Αιωνία του η μνήμη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΣΣΗΣ

Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 2007

Προς το Περιοδικό Κόνιτσα

Κύριε Διευθυντά

Με έκπληξη διάβασα στο τελευταίο τεύχος του περιοδικού σας Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2006 και στη σελίδα 531, άρθρο για τον Οικονόμο Παπαθανάση Πίσπα, που υπογράφεται από κάποιον Ιωάννη Γλυκό.

Ο Κύριος αυτός δεν είχε ούτε την στοιχειώδη αξιοπρέπεια, να αναφέρει ότι τα στοιχεία και το κείμενο, που φέρεται ότι έγραψε στην ουσία το αντέγραψε λέξη-λέξη είναι κείμενο του αείμνηστου πατέρα μου Ευθυμίου Νίκου, το οποίο είχε δημοσιεύσει στο τεύχος 89/Φεβρουαρίου 1984 στο περιοδικό της Ηπειρωτικής Εταιρίας, το οποίος σας στέλνω σε φωτοτυπία.

Επιφυλασσομένος κάθε νομίμου δικαιώματός μου, παρακαλώ στο επόμενο τεύχος του περιοδικού σας, προς απόδειξη της κακοήδειας του κυρίου αυτού και αποκατάσταση της αλήθειας, να δημοσιεύσετε την επιστολή αυτή και ό,τι άλλο κρίνετε σκόπιμο, ώστε να μην επαναληφθούν τέτοια φαινόμενα καπηλείας της πνευματικής δουλειάς του πατέρα μου Ευθυμίου Νίκου.

Σας Ευχαριστώ

Με εκτίμηση Καίτη Νίκου
Κόρη του Ευθυμίου Νίκου

Σημείωση Σ.Ε. Ευχαρίστως δημοσιεύουμε την επιστολή. Είναι αυτονόητο ότι όσοι δημοσιεύουν κάτι οφείλουν να αναφέρουν τις πηγές.

Η τρομοκρατία και η παρανομία στη χώρα μας έχουν χτυπήσει κόκκινο.

Γεωργίου Θεοδ. Μπούρη
τ. Δ/ντή Β Δημ. Σχολείου Κόνιτσας

Ουμάμαι πως από τα νεανικά μου χρόνια (1930-1940) όταν αραιά και που ακούγαμε για Βατερλώ, Τέξας, Σικάγο κ.ά. η σκέψη μας εντελώς ασυναίσθητα πήγαινε σε μακρινές χώρες μέχρι και πέρα του Ατλαντικού.

Ταξίδευε δηλαδή σε άγνωστους κόσμους... Σε γεγονότα που δεν είχαν καμιά σχέση με την τότε ελληνική πραγματικότητα. Σε αιματηρές συγκρούσεις. Τρομοκρατικές συμπλοκές, εγκλήματα, σε ό,τι τέλος πάντων ταυτίζεται με τον άδικο και αλαζονικό νόμο της ζούγκλας.

Και να, που επί των ημερών μας φτάσαμε στη δυσάρεστη θέση να ζούμε καθημερινά σχεδόν, τον ίδιο εφιάλτη που κάποτε περνούσε από τα αφτιά μας σαν τα παραμύθια της γιαγιάς.

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο πως στην σημερινή μας εποχή δεν βλέπουμε και δεν ακούμε παρά μονάχα απάτες, χτυπήματα απάνθρωπα, ληστοσυμμορίες, βίαιες συγκρούσεις, καταχρήσεις, βιασμούς και ό,τι άλλο βάνουσο και απάνθρωπο μπορεί να διανοηθεί ο νους του ανθρώπου.

Αλήθεια! Πάνω στη συγκεκριμένη

αυτή διαπίστωση, αναρωτηθήκαμε ποτέ τι είναι αυτό που μέσα στις τελευταίες δεκαετίες διαφοροποίησε τόσο τον χαρακτήρα του ανθρώπου και με μαθηματική ακρίβεια τον οδήγησε από το κακό στο χειρότερο;

Σ' αυτό ακριβώς το σημείο θέλω να επικεντρώσω το ενδιαφέρον μου και με την μακροχρόνια πείρα που διαθέτω σαν εκπαιδευτικός, γονέας και παππούς, να εκφράσω τις έντονες ανησυχίες μου κι αν είναι στις δυνατότητές μου, να προσφέρω έστω και κάτι, σ' αυτό το τεράστιο πρόβλημα που μαστίζει κυριολεκτικά την οικογένεια και που αφορά την περαιτέρω εξέλιξη της κοινωνίας μας.

Κατά την ταπεινή μου εκτίμηση βασικά αίτια που άλλαξαν ριζικά την συμπεριφορά του σύγχρονου ανθρώπου είναι:

1. Η εγκατάλειψη της υπαίθρου που είχε σαν αποτέλεσμα να απομακρυνθούμε από τη φύση και να στοιβαχτούμε στις μεγαλουπόλεις.

2. Η ακαταλληλότητα της σύγχρονης κατοικίας μας (διαμέρισμα - πολυκατοικία) που αποκτήσαμε με κόπο και επενδύσαμε σ' αυτή, τους στοχασμούς και τα όνειρά μας. Το περιορισμένο και απρόσφορο αυτό τσιμεντοκατα-

σκεύασμα, όπου υποχρεώσαμε ασυζητητί τα παιδιά μας να διαβιώνουν, εντελώς απόμακρα από το φυσικό τους περιβάλλον. Από τη γειτονιά του χωριού, το φως του ήλιου, το αεράκι του βουνού και της θαλασσινής αύρας... Από τα αδιάκοπα παιγνίδια τους στο μεσοχώρι, τα κατοικίδια ζώα της αυλής, τη θαλπωρή της γιαγιάς και του παππού.

3. Το βαρυφορτωμένο καθημερινό πρόγραμμα απασχόλησής των, από το νηπιαγωγείο μέχρι τις πανεπιστημιακές τους σπουδές (Σχολείο, γυμναστήριο, μπαλέτο, μουσικό όργανο, Φροντιστήριο, κομπιούτερ, ξένες γλώσσες) και πάει λέγοντας.

4. Και το χειρότερο: Αγόρια και κορίτσια καθηλώνονται μπροστά στις οθόνες ως αργά το βράδυ και παρακολουθούν όλες τις εκπομπές, κατάλληλες και μη, μέχρι κι απαγχονισμούς προσωπικοτήτων και τα πιο πολλά υποχρεώνονται να ξυπνήσουν από τη νύχτα για να προλάβουν τις υποχρεώσεις της επόμενης ημέρας.

Αποτέλεσμα: Να προετοιμάζουμε για τη ζωή ανθρώπους, κατά το πλείστον άσχετους με την πραγματικότητα, α-

προσάρμοστους, αδιάφορους για το κάθε τι. Νέους που δυστυχώς δεν γνωρίζουν τη σημασία του αμοιβαίου σεβασμού, της αλληλοκατανόησης, της συγγνώμης, της αγάπης προς τον πλησίον, που δεν αισθάνθηκαν ποτέ μέσα τους την αισιοδοξία για το μέλλον. Έφηβους με συμπτώματα επαναστατικής διάθεσης και ανυπακοής. Που βαδίζουν χωρίς πυξίδα και δεν γνωρίζουν τι θέλουν και ποιός είναι ο προορισμός της ζωής.

Που για ψυχολογικούς κυρίως λόγους επιδίδονται στην παρανομία και στα έκτροπα που παρακολουθούμε άναυδοι από τις οθόνες μας.

Μα θα μου πει κανείς. Κι αφού έτσι το επιτάσσουν οι καιροί;

Οφείλουμε να αφυπνισθούμε, αγαπητοί μου φίλοι. Να ξεσηκωθούμε γονείς, κηδεμόνες, εκκλησία, παιδαγωγοί, ψυχολόγοι, κανάλια και ραδιοφωνικοί σταθμοί.

Να ενημερωθεί ο κόσμος, επί τέλους, πάνω στο επίμαχο πρόβλημα της αγωγής των παιδιών μας, που ανατίρρητα αποτελούν το ακρογωνιαίο λιθάρι της νέας γενιάς που θα μας διαδεχθεί.

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Βασ. Δημαράτου - Νικ. Ρεμπέλη
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ

Για την προμήθεια απευθυνθείτε Ν. Ρεμπέλης, Κόνιτσα
Τηλ. 26550 23071
Δ/σην περιοδ. «ΚΟΝΙΤΣΑ» Τιμή 15-€

ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Να θυμούνται οι παλαιοί και να μαθαίνουν οι νέοι:
Αγαπητέ Φίλε Σωτήρη.

Στο περιοδικό "Κόνιτσα" Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2006 και στη Σελίδα αυτού 501 διάβασα σχετικά με την Γέφυρα Δερβενίου "Σκορδύλη". Δεν είναι ξεχασμένη γέφυρα και αυτή έχει την παραδοσιακή της ιστορία, όπως και η υπόλοιπες γέφυρες περιοχής Κόνιτσας.

Από μαρτυρίες παλαιών κατοίκων Κόνιτσας, Καβασιλλών, Δερβενίου, Αμαράντου, Γορίτσας, Κλειδωνιάς, Αρίστης και Παπίγκου που ζούσαν τις παλιές εποχές όπου εκτίζοντο από πέτρα τοξωτές γέφυρες στην περιοχή Κόνιτσας κ.ά.

Όταν αυτοί οι άνθρωποι έφυγαν από τη ζωή μας άφησαν κληρονομιά την Τοπική Ιστορική παράδοση.

Από μας τους νεότερους άλλοι την διατηρούν την ιστορική παράδοση του τόπου μας και άλλοι ούτε καν την γνωρίζουν, διότι δεν έχουν ενδιαφερθεί.

Το γεφύρι Σκορδυλίου εκτίσθη κατόπιν ενδιαφέροντος του Αλή Πασά υιού της Κονιτσιώτισας Χάμκως. Το 1809 μ.Χ. με αρχιμάστορα τον Δερβενιώτη Χριστόφορο, ή Σκορδύλη. "Αυτά μας λέει η ιστορική παράδοση των προγόνων μας.

Είναι γνωστό, νομίζω σε όλους μας ότι πριν ξαπλωθεί ο Αλή Πασιάς στα ε-

δάφη της Ηπείρου, γέφυρες, τουλάχιστον στην περιοχή Κόνιτσας, ήταν ξύλινες "Το πλείστον".

Όμως ο μυστηριώδης Αλή Πασιάς έδειξε ενδιαφέρον για την περιοχή Κόνιτσας και τούτο οφείλετο στην καταγωγή της μητρός του από την Κόνιτσα και επειδή η πατρική οικογένεια της μητέρας του είχαν φιλικές και εγκάρδιες σχέσεις με την οικογένεια του ΚΕΜΑΛ ΜΠΕΗ Λεσκοβικίου.

Ασφαλώς οι επιθυμίες αυτές ήταν έντονες στο πετσί του Αλή. Διάνοιξε τον δρόμο από Μπουραζάνι Κόνιτσας "δηλαδή από μουλαρόδρομο τον έκανε αμαξιτό".

Άνοιξε μουλαρόδρομο από Κόνιτσα - Λεσκοβίκι μέσω της γέφυρας Σκορδύλη που από καιρόν εις καιρόν από αυτόν τον δρόμο, ο οποίος ήταν ο πιο σύντομος δρόμος μεταξύ Κόνιτσας-Λεσκοβικίου, μεταφέροντο χρηματικές αποστολές Ταχυδρομικές αλληλογραφίες κλπ. Ως και η εύκολη διακίνηση των κατοίκων που διέμεναν πέραν του ποταμού Σαρανταπόρου.

Αυτά νομίζω ότι είναι γνωστά και στους νεότερους κατοίκους του τόπου μας.

Παρακαλώ εδώ να μου επιτραπεί να περιγράψω από πού έλαβε ο Αρχιμάστορας Δερβενιώτης Χριστόφορος το παρατσούκλι Σκορδύλης "γιατί πρόκειται για παρατσούκλι".

Το έλαβε επειδή το άκρον της γέφυρας ακούμπησε στο λοφίσκο που βρίσκεται σήμερα προς δυσμάς. “Εκεί βέβαια και η χάραξη των συνόρων, δυστυχώς, μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας.

Από κει και πέραν, ΕΔΟΘΗ και στη ΓΕΦΥΡΑ το όνομα Σκορδύλη.

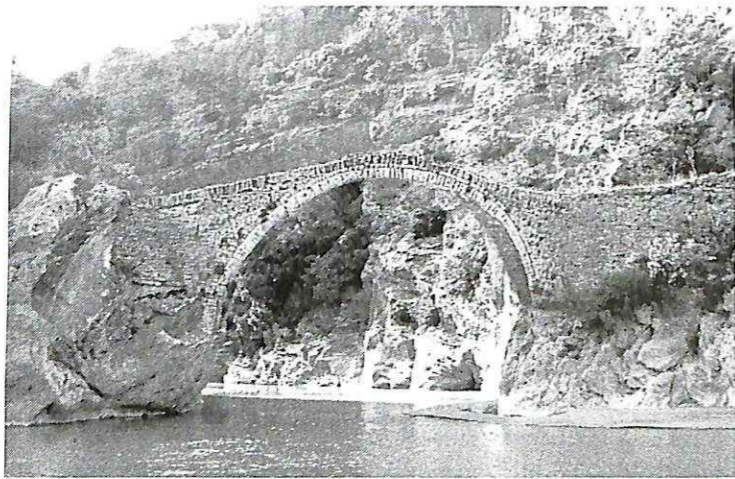
Τώρα το πως να το εκλάβουμε ως τοπωνύμιο ή προσωνύμιο αυτό είναι το τι ερμηνεία μπορεί να δώσει ο καθένας.

Σκορδύλης το πήραν τότε οι κάτοικοι Δερβενίου επειδή ο παραπάνω λοφίσκος ομοιάζει με σκελίδα σκόρδου.

Όσον αφορά για το Βοϊδομάτι.

Στο εκεί ποτάμι υπήρχαν και υπάρχουν δύο παλιές από πέτρα τοξωτές γέφυρες.

Η μία είναι κοντά στις πηγές του ποταμού που συνδέει οδικά την Αρίστη και το Πάπιγκο. Η δεύτερη είναι κάπου εκεί πλησίον στα καλύβια Κλειδωνιάς.

Η εκεί τοπική παράδοση που άφησαν οι παλαιοί κάτοικοι των χωριών που περιγράφω στην πρώτη σελίδα του παρόντος, μας λέει ότι αυτές οι γέφυρες εκτίσθησαν το 1.740 μ.Χ. και όχι χρονολογίες που περιγράφονται στο περιοδικό Κόνιτσα σελ. 495-500.

Ίσως καιρόν εις καιρόν να έχουν επιδιορθώσεις στα βάθρα, ανακαινίσεις κ.λ.π. σ' αυτές.

Την ίδια χρονολογία το 1.740 μ.Χ. έχει κτισθεί τοξωτή πέτρινη γέφυρα στον ποταμό Σαραντάπορο στην περιοχή Πυρσόγιαννης και Σταρίτσανης. Αυτά μας λένε οι τοπικές παραδόσεις.

ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΓΚΟΥΝΤΑΣ

Σ.Σ. Εμείς από τους ιστορικούς πληροφορούμαστε ότι η υπάρχουσα σήμερα γέφυρα στο Βοϊδομάτι (πλησίον της Κλειδωνιάς) έγινε με δαπάνη της Μπαλζίκ Χανούμε του Μαλίκ Πασά το 1853.

ΚΟΥΣΕΙΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΟΔΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ 6-44.100
ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΗΛ. 26550-23577

Όπως δημοσιεύθηκε ήδη στο περασμένο τεύχος μας, το Σάββατο 9 Δεκεμβρίου 2006 και ώρα 8.00 μ.μ., έγιναν στην Κόνιτσα τα εγκαίνια του ΚΟΥΣΕΙΟΥ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ (Κ.Ε.Κ.), από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη κ. Ανδρέα, με αξιοσημείωτη προσέλευση φίλων και γνωστών. Στις δημοσιευμένες φωτογραφίες παρουσιάζονται μερικά στιγμιότυπα από τα εντυπωσιακά πράγματα εγκαίνια του περασμένου Δεκεμβρίου.

Έτσι στην Ημι-υπόγεια αίθουσα εμβαδού 125,0 τ.μ. εκτίθεται ακόμη, μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2007, επιλεγμένη ζωγραφική εργασία του γνωστού Κονι-

τσιώτη ζωγράφου κ. Ζήκου ΔΕΔΟΥ και στον άνω όροφο, επίσης 125,0 τ.μ., απόσπασμα συλλογής Ελληνικών χαρτονομισμάτων από την ιδιωτική συλλογή του κ. Δημητρίου Κων. Κουσίου.

Θα ακολουθήσει αμέσως μετά έκθεση με την πρόσφατη δουλειά του γνωστού συμπατριώτη μας γλύπτη κ. Χρήστου ΛΑΜΠΡΟΥ, κ.ο.κ.

Σημειώνεται ότι το Κ.Ε.Κ. διατίθεται για την προβολή νέων δημιουργών και καλλιτεχνών, κατά προτίμηση από την περιοχή της Κόνιτσας, με μόνη υποχρέωση των εκθετών την εξασφάλιση ενός ατόμου της εμπιστοσύνης των για να παρίσταται στις ώρες και μέρες λειτουργίας της έκθεσης.

Όσοι λοιπόν ενδιαφέρονται να εκθέσουν, πρέπει ν' απευθύνονται -ένα μήνα τουλάχιστον πριν- έγγραφα, στην ανωτέρω διεύθυνση, ή και τηλεφωνικά στον κ. Δημήτριο Κων. Κούσιο (τηλ. 210-800.11.75 ή 6977-32.87.77) για τη διευθέτηση των σχετικών λεπτομερειών.

ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ

Για μία ακόμη χρονιά -και συγκεκριμένα για 9η συνεχή χρονιά- έγινε στις 9 Δεκεμβρίου 2006 στο Δημαρχιακό Μέγαρο η απονομή του "ΕΡΙΦΙΛΕΙΟΥ ΕΠΑΘΛΟΥ". Πρόκειται για ένα επίσιο τιμητικό έπαθλο που συνοδεύεται από μια εφ' άπαξ τραπεζική επιταγή δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ΕΥΡΩ και που απονέμεται στον φοιτητή ή φοιτήτρια που πέτυχε την μεγαλύτερη βαθμολογία στις εισαγωγικές εξετάσεις στις Ανώτατες Σχολές (ΑΕΙ) της Ελληνικής Επικράτειας του έτους της απονομής, με τη βασική προϋπόθεση ότι "ένας τουλάχιστον από τους γονείς του παραμένει εγγεγραμμένος στα Μητρώα του Δήμου Κόνιτσας".

Ως γνωστόν το εν λόγω έπαθλο καθιερώθηκε με συμβολαιογραφική πράξη από τον Δρα Πολιτικό Μηχανικό Δημήτριο Κωνστ. Κούσιο, στη μνήμη της μητέρας του Εριφίλης Οικονομίδου-Κουσίου, που γεννήθηκε και έζησε όλα τα μαθητικά της χρόνια στην Κόνιτσα και παρέμεινε -παρά τις αναγκαστικές μακρόχρονες απουσίες της στην Ρουμανία, στην Αγγλία, στο Βέλγιο- μέχρι τον θάνατο της, τον Ιανουάριο του 1997, λάτρης της γενετήρας της.

Η απονομή γίνεται μετά από ομόφωνη απόφαση της καθορισμένης 3μέλους Επιτροπής, που αποτελείται από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δρυινοπούλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσας, τον ε-

κλεγμένο Δήμαρχο της Κόνιτσας και τον Αθλοθέτη. Ευτυχώς η μελετηρή νεολαία της περιοχής μας έδωσε αρκετούς υποψήφιους για να επιλεγεί ο καλύτερος κάθε χρονιά. Υπενθυμίζουμε ότι τιμήθηκαν μέχρι σήμερα:

Ο κ. Θωμάς ΓΑΖΩΝΑΣ, του Ευαγγέλου και της Όλγας, για το έτος 1998-1999 που πέτυχε τον μεγαλύτερο βαθμό εισαγωγής στα τέσσερα βασικά μαθήματα της δέσμης (5.491) στο τμήμα Οικονομικής Επιστήμης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο κ. Δημήτριος ΝΑΚΟΣ, του Παπα-Αποστόλη και της Άννας, για το έτος 1999-2000 που πέτυχε τον μεγαλύτερο βαθμό εισαγωγής στα τέσσερα βασικά μαθήματα της δέσμης (5.624) στο Οικονομικό τμήμα της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (ΣΣΑΣ) της Θεσσαλονίκης.

Η δ/ις Χρυσανγή ΓΑΖΩΝΑ, του Κωνσταντίνου και της Βαΐας, για το έτος 2000-2001 που πέτυχε τον μεγαλύτερο αριθμό μορίων (182,62) στο τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ο κ. Αθανάσιος ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, του Νικολάου και της Πανωραίας (Λάμπρου), για το έτος 2001-2002, που πέτυχε τον μεγαλύτερο αριθμό μορίων (19.354)! στην Ανωτάτη Σχολή Εφαρμοσμένης Πληροφορικής Μακεδονίας στη Θεσσαλονίκη.

Η δ/ις Σοφία ΡΑΠΤΗ, του Αριστείδη και της Αντωνίας για το έτος 2002-2003, που πέτυχε 1η στο Νομικό Τμήμα της Α-

νωτάτης Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (ΣΣΑΣ) στην Θεσσαλονίκη, αφού συγκέντρωσε συνολικά 19.093 μόρια εισαγωγής!

Η δ/ις Βασιλική ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, του Πανταζή και της Ευγενίας για το έτος 2003-2004 που πέτυχε 1η στο Νομικό Τμήμα της Ανωτάτης Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (ΣΣΑΣ) στην Θεσσαλονίκη, αφού συγκέντρωσε συνολικά 19.023 μόρια εισαγωγής!

Η δ/ις Στεφανία ΜΑΚΑΡΙΟΥ του Ευαγγέλου και της Μερόπης για το έτος 2004-2005, που πέτυχε 3η στην Ανωτάτη Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου των Ιωαννίνων, αφού συγκέντρωσε συνολικά 19.471 μόρια εισαγωγής!

Η δ/ις Μαρία ΤΣΟΓΚΑ, του Σπυρίδωνος και της Χριστίνας για το έτος 2005-2006, που πέτυχε 11η στην Ανωτάτη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, αφού συγκέντρωσε 19.552 (!) μόρια εισαγωγής!

Για τη φετινή χρονιά 2006-2007, η ως άνω Επιτροπή απένειμε ομόφωνα το "ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ" στον κ. Ηλία Μπούσμπουλα, του Σταύρου και της Φωτεινής που πέτυχε 33ος στο Φαρμακευτικό Τμήμα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, αφού συγκέντρωσε 18.760 (!) μόρια εισαγωγής!

Στην εκδήλωση της φετινής απονομής που έγινε, όπως προαναφέρθηκε, στο Δημαρχιακό Μέγαρο στις 9 Δεκεμβρίου 2006, και ώρα 12.00 μ., παρευρέ-

θησαν, μεταξύ συγγενών και φίλων του Αθλοθέτη αλλά και του τιμώμενου αριστούχου φοιτητή, προσωπικά ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυινοπούλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσας κ. Ανδρέας, ο αεικίνητος Δήμαρχος κ. Προδ. Χατζνεφραιμίδης με την σύζυγο του, ο νεοεκλεγείς Δήμαρχος κ. Χαραλ Εξάρκου με την συζυγό του, η ... ψυχή του Δήμου Κόνιτσας κ. Αμαλία Κύρκου, οι γονείς του τιμώμενου και η αξιαγάπητη γιαγιά του κ. Πυσία, ο Λυκειάρχης κ. Γ Καλλιντέρης, ο γιος του Αθλοθέτη κ. Κωνσταντίνος-Κάσιος Κούσιος, κ. α. και ακολούθησε η απονομή του Επάθλου από τον Αθλοθέτη κ. Δ. Κ. Κούσιο.

Την σύντομη εισαγωγή του Δημάρχου κ. Προδρ. Χατζνεφραιμίδα, ακολούθησε μια συγκινητική παρέμβαση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυινοπούλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσας κ. Ανδρέα, για την καθιέρωση του Επάθλου.

Στη συνέχεια, ο τιμώμενος κ. Ηλίας Μπούσμπουλας ευχαρίστησε την τριμελή Επιτροπή για την τιμή που του έγινε και δέχθηκε τις ευχές όλων των παρισταμένων για μία λαμπρή σταδιοδρομία, στη δεξίωση που ακολούθησε. Η όλη εκδήλωση έκλεισε μ' ένα σύντομο -λόγω των εγκαινίων του ΚΟΥΣΕΙΟΥ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ (Κ.Ε.Κ.) που έγιναν στις 20.00, την ίδια μέρα - αλλά φιλικό γεύμα στο νεοσύστατο "Καπνιστό Τσουκάλι".

Και... ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ!

Προγονικές Φωνές

Απο τον ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, Φιλολόγο

Ο Μωσαϊκός νόμος έλεγε: “οφθαλμόν αντί οφθαλμού και οδόντα αντί οδόντος”. Η α-ντεκδίκηση σε όλο της το μεγαλείο!!

Ο ρητοροδιδάσκαλος Ισοκράτης (436-338 π.Χ.) συμβούλευε το νεαρό Δημόνικο να θεωρεί ντροπή “νικάσθαι των εχθρών ταις κακοποιΐαις (δ. 26) δηλ., σε απλά ελληνικά, αν ο εχθρός του κάνει κακό, να του το ανταποδώσει με μεγαλύτερο κακό.

Ο μέγας Πατριάρχης της νηικής φιλοσοφίας, το τέλειο του Χριστού προεικόνισμα, ο Σωκράτης, (469-399 π.Χ.) διεσάλπισε από το σκοτεινό κελλί της φυλακής “ου δει ανταδικείν ουδέ αντικακουργείν”, δηλ. δεν πρέπει να ανταποδίδει κανείς την αδικία ούτε το κακό (Κρίτ. 10).

Αργότερα, ο ταπεινός Διδάσκαλος

της Γαλιλαίας, συμπληρώνοντας το Σωκράτη, διακήρυξε: “Αγαπάτε τους εχθρούς υμών, ευλογείτε τους καταρωμένους υμάς, καλώς ποιεΐτε τοις μισούσιν υμάς και προσεύχεσθε υπέρ των διωκόντων υμάς” (Μαθ. ε, 44).

Η φράση του Σωκράτη ωχριά μπροστά στο κήρυγμα του Χριστού.

Αν τώρα υποθέσουμε πως παρουσιαζόταν ο Χριστός και έβλεπε τους μοναχούς του Αγίου Όρους να ξυλοκοπούνται αγρίως μεταξύ των με σίδερα και λοστούς και να καταλήγουν στο νοσοκομείο, ίσως, για να τους συνετίσει, θα χρησιμοποιούσε μαστίγιο μεγαλύτερο από εκείνο των Ιεροσολύμων, ή, το πιθανότερο, θα τους έστελνε ξυρισμένους και κωρίς ράσα στα σπίτια τους.

ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΙΡΕΙΑ «ΚΙΒΩΤΟΣ» ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ

Πρόσφατα κυκλοφόρησε CD με παραδοσιακά μαγευτικά τραγούδια της περιοχής Μαστοροχωρίων.
Τραγουδάει η χορωδία Μαστοροχωριτών Αθηνών και την συνοδεύει η μουσική Κομπανία του εξαιρετού Κλαρινίστα Κώστα Βέρδη.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

- 1) Χρήστος Μπουρτζίκος Ε.Π.Ε. “Music-corner” Πανεπιστημίου 56
Τηλ. 210 3304000 -3304365, Αθήνα
- 2) Βασδέκης Νίκος, έμπορος Πατριάρχου Αθηνάγορα 22
Τηλ. 26510 30606, Κιν. 6932619059, Ιωάννινα
- 3) Ράπτης Λάμπρος, Φωτοτυπικά
Τηλ. 26550 24515 -22350, Κόνιτσα

Αγαπητό περιοδικό Κόνιτσα

Πολλές φορές ήθελα να σας γράψω και να σας συγχαρώ για την επιμελημένη έκδοση του περιοδικού.

Χρόνια διαβάζω με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τα ιστορικά, λαογραφικά και κοινωνικά κείμενα που γράφουν συνεργάτες σας, και η συντακτική επιτροπή.

Όσον ασχολούμαστε με το γράψιμο γνωρίζουμε τον πνευματικό μόχθο όσων επιμελούνται και εκδίδουν ένα περιοδικό, που για δεκαετίες ασχολείται και προβάλλει τα προβλήματα και τον πολιτισμό της επαρχίας Κόνιτσας.

Μέσα από τις στήλες της “Κόνιτσας” θα ήθελα να απευθυνθώ και να ευχαριστήσω όσους γραπτά ή προφορικά αναφέρθηκαν στο τελευταίο βιβλίο μου: “Χαρίλαος Πρωτοσυγγέλου, δημοδιδάσκαλος 1907-1994”, που εκδόθηκε το 2006.

Ακριβώς ένα χρόνο πριν, τέτοια εποχή στο τυπογραφείο Θεοδωρίδη ετοιμάσαμε την έκδοσή του.

Για τρεις μήνες, για πολλές ώρες συνεργάστηκα άψογα κυρίως με την κ. Χρυσούλα Ζήση στα κομπιούτερ για κείμενα και με τον κ. Μιχάλη Διαμάνη στην επιμέλεια των φωτογραφιών.

Τους ευχαριστώ και τους δυο.

Το εξώφυλλο που είναι από μια πα-

λιά φωτογραφία των μαθητών -μαθητριών του Δημοτικού Σχολείου Πικλαρίου Κόνιτσας με τον δάσκαλό τους Χαρίλαο, το σχολικό έτος 1928, επέλεξα εγώ σαν ντοκουμέντο εποχής και επιμελήθηκε με μεράκι η κ. Ελευθερία Θεοδωρίδη και την ευχαριστώ, όπως και όλο το προσωπικό του Τυπογραφείου.

Σήμερα οι δυνατότητες της Τεχνολογίας είναι φοβερές. Ζωντανεύουν παλιές ξεθωριασμένες φωτογραφίες, μεγαλώνουν ή μικραίνουν κείμενα, παλιά γράμματα, έγγραφα και άλλα.

Δεν ξέρω εάν συνηθίζεται, όμως εγώ νιώθω την ανάγκη να ευχαριστήσω δημόσια όσους επικοινωνήσαν προφορικά ή γραπτά μαζί μου για να σχολιάσουν το βιβλίο μου.

Η αναγνώριση του πνευματικού σου μόχθου, είναι το μόνο κέρδος για τον κόπο, το χρόνο και το χρήμα που διαθέτεις για την δημιουργία ενός βιβλίου.

Ευχαριστώ για τις επιστολές και την κριτική του σεβασμιότατου Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Ανδρέα, τον τ. Λυκειάρχη κ. Νίκο Ρεμπέλη, τακτικό συνεργάτη της “Κόνιτσας” τους δασκάλους κ. Απόστολο Ριστάνη και Σωκράτη Οικονόμου.

Τον Παπιγκιώτη συγγραφέα κ. Ιωάννη Παπαϊωάννου, συνεργάτη περιοδικών και εφημερίδων, που πάντα έχει ένα καλό λόγο για τα βιβλία μου. ό-

πως και ο Παν/μιακός και δημοσιογράφος Βασίλης Κονιτσιώτης.

Ευχαριστώ ακόμη για τη βιβλιοκριτική τον κ. Γεώργιου Παπαγεωργίου, και τις κυρίες Νατάσσα Τολη νηπιαγωγό, την κ. Λουκία Τzáλλα εκδότρια του Ηπειρωτικού Αγώνα και τον δημοσιογράφο Φ. Καραμήτσιο.

Ευχαριστώ ιδιαίτερα τη δημοσιογράφο Αρετή Μαλάμη.

Για χρόνια συνεργάστηκα μαζί της στις Γιαννιώτικες εφημερίδες της "Πρωινά Νέα" "Νέοι Αγώνες" για τη βιβλιοκριτική της, αλλά και την ευκαιρία που μου έδωσε στο τηλεοπτικό κανάλι ΗΡΤ, το Δεκέβριο του 2006 να παρουσιάσω τα τέσσερα βιβλία μου: "Δημοσιογραφικές Αναδρομές 1978-1984", "Ταξίδια στην Ελλάδα", "50 χρόνια Γυμνάσιο Θηλέων Ιωαννίνων 1932-1982" και "Χαρίλαος Πρωτοσυγγέλου Δημοδιδάσκαλος 1907-1994".

Ευχαριστώ τον Πεκλαρίτη κ. Κώστα Κίτσιο για το ευγενικό του γράμμα, αλ-

λά και τα όσα έγραψε στην "Κόνιτσα", στο τεύχος Νοέμβρης Δεκέμβρης 2006, για τον αείμνηστο πατέρα μου.

Μας γνώρισε αρκετά, τα άγνωστα σε μένα, από τη διδασκαλική του νιότη στο Πεκλάρι, αλλά και άλλα ιστορικά γεγονότα.

Από όσα θυμάμαι μαστόροι Πεκλαρίτες, για χρόνια έχτιζαν στη Γορίτσα το σπίτι μας, που έκαψαν οι Γερμανοί το 1943.

Μοναδικός τεχνίτης πελεκητής πέτρας, ο Πεκλαρίτης Γιάννης Ζώτος, τα αγκωνάρια και η τεχνική του στους τοίχους και τα παράθυρα του πεκτροπελεκητού σπιτιού μας, ίσως το κράτησαν όρθιο, αν και βαριά λαβωμένο, στους σεισμούς του θέρους του 1996.

Σαν Ηπειρώτισσα εδώ και χρόνια ακολουθώ τη συμβολή του Γιαννιώτη συγγραφέα Λέοντος Μελά: "Κάθε Ηπειρώτης έχει χρέος να γράψει ό,τι μπορεί, ό,τι ξέρει, κι ακόμα ό,τι βρει".

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

ΑΝΘΟΥΛΑ ΚΟΚΟΒΕ

Dr. Χρήστος Γκόγκος
Οδοντίατρος - Ενδοδοντολόγος
Λέκτορας Οδοντιατρικής Α.Π.Θ.

Ι. Δραγούμη & Εγνατία
(Βαμβακά 1) Θεσσαλονίκη

Τηλ. 2310 265168
Κιν. 6977032376

ΠΟΙΗΣΗ

«Μια φράση ... ποίημα»

(Απόσπασμα)

... Μια φράση δώσμου,
μια φράση
κι εγώ θα χορέψω το στίχο σου
με μαεστρία θα λικνιστώ
στα αποκνήματα των συναισθημάτων σου
που φαντάζουν αμελοποίητα...
μα εγώ
εγώ τα ξέρω, τα ακούω
εγώ τα νιώθω
ζωντανά διεκδικούν
το δικό τους σύννεφο
ταξίδι αγαλίαςης
στις τούφρες των μαλλιών της ηδονής...

Μια φράση δώσμου,

μια φράση
κι εγώ, απέραντα εγώ
θα μεγαλώσω
θα πλάθω τα όνειρα
μέχρι να μεγαλώσω

Μια φράση δώσμου

μια φράση,
κι εγώ
θα γίνω ποίημα.
Ποίημα που γεννήθηκε
από τη φαντασία...
Ποίημα που μετάλαβε
απ' την ψυχή τον πόνο
κι άφεση δίνει αμαρτιών
στον κάθε "αστυνόμο".

Ελένη Τσερέπα

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχουμε ποτέ σκεφτεί πόση ενέργεια καταναλώσαμε σήμερα, πόσα ευρώ πληρώνουμε κάθε μήνα στη ΔΕΗ, αλλά και πόσα κιλά διοξειδίου του άνθρακα επιβάρυναν την ατμόσφαιρα απειλώντας το παγκόσμιο κλίμα και την υγεία μας χωρίς να το θέλουμε;

Αναρωτηθήκαμε αν μπορούμε να διατηρήσουμε την ποιότητα της ζωής μας εξοικονομώντας ενέργεια, χωρίς όμως να επιβαρύνουμε το περιβάλλον;

Υπάρχουν τρόποι!

Μερικές απλές συμβουλές για εξοικονόμηση ενέργειας:

- Αντικαταστήστε τους κοινούς λαμπτήρες με νέους λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης
- Μη ξεχνάτε να σβήνετε όσα φώτα δε σας χρειάζονται και μη κρατάτε την τηλεόραση αναμμένη χωρίς να την παρακολουθεί κανείς
- Μην αφήνετε την τηλεόραση, το στερεοφωνικό και άλλες ηλεκτρικές συσκευές σε κατάσταση αναμονής. Δηλ. να μη τις σβήνουμε από το τηλεκοντρόλ αλλά από το διακόπτη τους ή να τις βγάζουμε από τη πρίζα
- Προτιμήστε τα οικονομικά, «πράσινα» ψυγεία.
- Τα βράδια του χειμώνα κλείνετε τα πατζούρια και τις κουρτίνες για να κρατήσετε τη ζέση στο χώρο σας.
- Ρυθμίστε τη θερμοκρασία στο χώρο σας, το πολύ 18-20°C.
- Αν ζεσταθήκατε μην ανοίγετε τα παράθυρα, αλλά κλείστε το καλοριφέρ.
- Αερίστε το χώρο σας ανοίγοντας τα παράθυρα για 5 – 10 λεπτά παρά να τα αφήνετε μισάνοιχτα... για ώρες.
- Προτιμήστε ανεμιστήρες οροφής αντί για κλιματιστικά.
- Αντί για κλιματιστικές συσκευές αξιοποιήστε τις δυνατότητες φυσικού δροσισμού.
- Αντικαταστήστε τα μονά με διπλά τζάμια.
- Τοποθετήστε έναν ηλιακό θερμοσίφωνα.
- Συντηρείστε δυο φορές το χρόνο τον καυστήρα και το λέβητα του σπιτιού σας.
- Κλείστε τις χαραμάδες από παράθυρα και πόρτες.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Πρόγραμμα Συνεδρίου με θέμα:

Καταναλωτισμός και Περιβάλλον

Παρασκευή 23/2/2007 (Στο Δημαρχείο Κόνιτσας)

16.30-16.45	Εγγραφές - Παραλαβή φακέλου
16.45-17.00	Χαιρετισμοί
17.00-17.40	Τριαντάφυλλος Αλμπάνης, Καθηγητής του Τμήματος Χημείας του Παν/μίου Ιωαννίνων, Κατανάλωση Υλικών και Διαχείριση Απορριμμάτων: Ισοζύγιο Μάζας και Ενέργειας. Επιπτώσεις στο Περιβάλλον
17.40-18.20	Δημήτριος Βαγενάς, Αναπλ. Καθηγητής Περιβαλλοντικών Συστημάτων, Παν/μιο Ιωαννίνων, Επεξεργασία πόσιμου νερού και υγρών αποβλήτων
18.20-18.40	Συζήτηση
18.40-19.00	Διάλειμμα
19.00-19.40	Ιωάννης Παντής, Αναπλ. Καθηγητής Τμήματος Βιολογίας, Αρ. Παν/μίου Θεσ/νίκης, Οικολογία, Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Καταναλωτισμός
19.40-20.20	Δημήτριος Βαγενάς, Αναπλ. Καθηγητής Περιβαλλοντικών Συστημάτων, Παν/μιο Ιωαννίνων, Επεξεργασία στερεών αποβλήτων
20.20-21.00	Παναγιώτα Μιχαλακάκου, Αναπλ. Καθηγήτρια Φυσικής Περιβάλλοντος, Παν/μίου Ιωαννίνων, Ενεργειακή Κατανάλωση- Εξοικονόμηση ενέργειας στα κτήρια Κων/νος
21.00-21.30	Συζήτηση

Σάββατο πρωί (Στο ΚΠΕ Κόνιτσας, κτήριο Μαθ. Εστίας)

09.00-09.30	Χριστόδουλος Πάντος, Πρόεδρος ΙΝΚΑ Ιωαννίνων. Ποιο είμαστε, πώς λειτουργούμε, τι κάνουμε, πώς διασφαλίζουμε τα δικαιώματα των καταναλωτών και πώς τους συμβουλευόμαστε
09.30- 10.10	Κων/νος Τσέκερης, Πρόεδρος Νέου ΙΝΚΑ, Διαφήμιση και Καταναλωτής, τα Σούπερ Μάρκετ, οι Πολυεθνικές και ο Ανταγωνισμός
10.10-10.30	Συζήτηση
10.30-10.45	Μετακίνηση (πορεία 20 λεπτών με τα πόδια) σε αγροτουριστική μονάδα για βιωματικές δραστηριότητες
10.45-14.30	Μαριάννα Τσεμπερλίδου, Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δ/σης Δ/θμιας Γ' Αθήνας, Βιωματικές δραστηριότητες-εργασίες ομάδων: Ο σωστός καταναλωτής στην ανάγκη φαίνεται...

Σάββατο απόγευμα (στο ΚΠΕ Κόνιτσας)

17.00-17.45	Σταλίκας, Αναπλ. Καθηγητής Παν/μίου Ιωαννίνων Έκθεση σε ρυπαντές εσωτερικών Χώρων & προϊόντα καθημερινής χρήσης
17.45-19.30	Μαρδύρης Θεόδωρος, Δρ. Βιολόγος, Υπεύθυνος ΚΠΕ Καστοριάς, Νερό, η ψευδαίσθηση της αφθονίας
19.30-19.45	Διάλειμμα
19.45-20.30	Μαριάννα Τσεμπερλίδου, Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δ/σης Δ/θμιας Γ' Αθήνας, Ο σωστός καταναλωτής στην ανάγκη φαίνεται... Λίγα λόγια για τη «επιστήμη» της κατανάλωσης και την καταναλωτική συμπεριφορά.
20.30-21.30	Παρουσιάσεις των εργασιών των ομάδων- Συζήτηση

Κυριακή πρωί (στο ΚΠΕ Κόνιτσας)

09.00-09.30	Αλεξάνδρα Σούλη, Γεωλόγος, Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δ/θμιας Δ/σης Ιωαννίνων, Διαφήμιση, Αγωγή του Καταναλωτή
09.30-10.00	Κατερίνα Τσούβαλη, Φιλολόγος, Υπεύθυνη ΚΠΕ Κόνιτσας, Παραδοσιακές Πρακτικές Διαχείρισης Φυσικών Πόρων
10.00-10.30	Σακελλαριάδης Δημήτριος, Χημικός Μηχανικός, Ανακύκλωση Στερεών Αποβλήτων
10.30-11.00	Άγγελος Ευαγγέλου, Καθηγητής Φυσιολογίας, Ιατρικής Σχολής Παν/μίου Ιωαννίνων, Διατροφή και πρόωμη ήβη
11.00-11.15	Διάλειμμα
11.15-13.30	Συζήτηση - Συμπεράσματα Αξιολόγηση

Το site για την οδοντιατρική σας ενημέρωση.

www.tooth.gr

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
χειρουργός οδοντίατρος

Μιλτιάδου 1, Κηφισιά 14562, τηλ.: 210 8080010

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Στις 13/12/06 πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του Δήμου ομιλία του επικ. καθηγητή Αγωγής-Υγείας Πανεπ. Ιωαννίνων κ. Βασ. Κούτρα με θέμα: "Το πρόβλημα των ναρκωτικών και τρόποι αντιμετώπισής του από την οικογένεια".

- Την Κυριακή 17/12/-6 στην ίδια αίθουσα το Πνευματικό Κέντρο πραγματοποίησε Χριστουγεννιάτικη γιορτή με τη συμμετοχή των μαθητών του Ωδείου, του Παιδικού χορευτικού τμήματος και της χορωδίας.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκε αρκετός κόσμος και η πρόεδρος του Πνευμ. Κέντρου κ. Νίτσα Νικολοπούλου ευχήθηκε για τις γιορτές στους παρευρισκομένους.

- Στις 21/12 η χορωδία του Πνευμ. Κέντρου επισκέφτηκε και τραγούδησε τα κάλαντα στο Οικοτροφείο "ΝΟΣΤΟΣ".

- Αρκετός κόσμος επισκέφτηκε τις μέρες των Χριστουγέννων την περιοχή μας με πλήρη κάλυψη των ξενοδοχείων, ξενώνων κ.λ. Και την Πρωτοχρονιά υπήρξε αρκετή κίνηση.

- Την παραμονή της Πρωτοχρονιάς ο "Αι Βασίλης" και ο "ξυλοπόδαρος" μοίρασαν δώρα στην πλατεία της Κόνιτσας στα παιδάκια που διασκέδασαν με την ψυχή τους.

- Στις 7/1/07, στις δημαιορέσιες του Δήμου Μαστοροχωρίων εκλέχτηκαν για τη διαετία 2007-2008 για το Δημ.

Συμβούλιο:

Πρόεδρος, Χαραλ. Σίμος, Αντιπρόεδρος Δημ. Σδούκος, Γραμματέας Κων. Παπαδημητρίου, Δημάρχ. Επιτροπή: Κοσμάς Σδούκος (Δήμαρχος), Αποστ. Σιώτος, Γεωργ. Παπαγεωργίου, Μιχ. Καρανίκας, Γρηγ. Παπανώτης.

- Ο Γενάρης είναι ο μήνας που κυκλοφορούν τα ημερολόγια Αδελφοτήτων και Συλλόγων.

Από την Αδ/τα Δροσοπηγιωτών (Κάντικου) λάβαμε το καλοτυπωμένο ημερολόγιο με ασπρόμαυρες φωτογραφίες από τη μαθητική ζωή του χωριού, όταν κάποτε τα Σχολεία της περιοχής μας (1955-1984) λειτουργούσαν με πλήθος μαθητών.

- Με έγχρωμες φωτογραφίες από τοπία του χωριού τους πλούτισε τα φύλλα του ημερολογίου του ο Πολιτιστ. Σύλλογος Παδιωτών "Ο ΣΜΟΛΙΚΑΣ" που τα μέλη του ζουν και εργάζονται στη Λάρισα, αλλά αγαπούν και φροντίζουν το όμορφο χωριό τους.

- Πολύ όμορφο και το ημερολόγιο του Μορφ. και Ορειβ. Συλλόγου Βρυσοχωριού με τις έγχρωμες φωτογραφίες των τοπίων της Τσιούκα Ρόσας και του Αώου.

Ευτυχώς που έχουμε και τους Συλλόγους που ζωντανεύουν έστω και κατά διαστήματα, τα χωριά μας...

- Ο Γενάρης είναι και ο μήνας, που για "το καλό της χρονιάς" οι Σύλλογοι κόβουν την καθιερωμένη "πίτα".

Στην Κόνιτσα η Τοπ. Οργάνωση της Ν.Δ. έκοψε την πίτα της στις 21/1.

• Στις 24/1 το κέντρο Περ/κής Εκπ/σης Κόνιτσας έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα, συζητήθηκαν διάφορα θέματα σχετικά με το περιβάλλον της περιοχής μας και προβλήθηκε ένα ενδιαφέρον ντοκυμαντέρ "Πετώντας από την Αίγυπτο στην Κόνιτσα" για το "κουκάλογο" με εισηγητή τον κ. Ρήγα Τσακίρη, Δασολόγο, υπάλληλο του Δασαρχείου Κόνιτσας.

• Το κόψιμο της πίτας με την ευκαιρία χοροεσπερίδας έγινε στις 27/1 στη Λάρισα από τον πολιτιστ. Σύλλογο Παδιωτών "Ο ΣΜΟΛΙΚΑΣ".

• Στις 28/1 ο Σύλλογος Ασπμοχωριτών Απικής πραγματοποίησε εκδήλωση και κόψιμο πίτας στο ξενοδοχείο "ΣΤΑΝΛΕΥ" στην Αθήνα.

• Οι σύλλογοι καθηγητών Γυμνασίου - Λυκείου Κόνιτσας πραγματοποίησε τιμητική εκδήλωση για τους ευεργέτες των Σχολείων της πόλης στο Δημαρχείο την ημέρα των τριών Ιεραρχών στις 30/1/2007.

• Με λίγα χιόνια στα ψηλά βουνά και χωρίς βροχές πέρασε ο φετινός Γενάρης.

• Την 1/2 έγινε από τον (εμποροεπαγγελματικό) Σύλλογο Κόνιτσας η κοπή της πίτας και ακολούθησε συζήτηση για διάφορα θέματα που απασχολούν τον Σύλλογο.

• Από τις Δημαιορείσεις του Δήμου Κόνιτσας.

Για τη διετία 2007-2008 εκλέχτηκαν: Τσιαλιαμάνης Βασ., Πρόεδρος Δ.Σ. Παπαμιχαήλ Ελένη, Αντιπρόεδρος Ευαγγέλου Δημ., Γραμματέας Δημάρχ. Επιτροπή:

Τακτ. Μέλη: Λάππας Κων. Κίτσιος Στ. Λάκκας Κων. Τσαρούχης Ιωαν.

Αναπληρωματικά: Παρασκευάς Χαριλ. - Εξάρχου Νικ. - Τσιαλιαμάνης Νικ. - Καρράς Νικ.

Στα Ιωάννινα και επί της οδού Κώστα Φρόνιζου 7 στον πρώτο όροφο, λειτουργεί το ιατρείο του ως Ειδικός Παθολόγος ο πατριώτης μας Δημήτριος Χρησιτίδης υιός του αείμνηστου Σπυρίδωνα Χρησιτίδη από τους Χιονιάδες.

Το τηλέφωνο του ιατρείου του είναι 26510 20306 και το κινητό 6947693154.

Το περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" εύχεται στο νέο μας ιατρό καλή επαγγελματική σταδιοδρομία.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Την 21/1/2007 ο Παναγιώτης και η Κλέα Νικολοπούλου απόκτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι.

• Στις 26/1 ο Θωμάς και η Ελένη Νικολάου απόκτησαν στην Κόνιτσα

κοριτσάκι.

• Στις 30/1 ο Τριαντάφυλλος Ζιώγος και η Κλεονίκη Πορφυρίου απόκτησαν στα Γιάννινα κοριτσάκι.

Βάφισση:

Στις 26/8/06 ο Νικόλαος Λυμπεράκης και η Αγαθή Ζιώγα βάφισαν στη Θεσ/νίκη το γιό τους. Όνομα Αντώνης.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

Απεβίωσαν:

• Στις 21/12/06 πέθανε η Ελένη Αθανασοπούλου ετών 90 στην Οξυά.

• Στις 5/12/06 ο Αθανάσιος Σπανός ετών 77 στην Πηγή.

• Στις 6/12/06 ο Χρυσόστομος Δήμου ετών 85 στην Πηγή.

• Στις 12/12/06 η Ρούσα Ντεντοπούλου ετών 86 στην Κόνιτσα.

• Στις 19/12/06 η Ελένη Βάιλα ετών 84 στο Κεράσοβο.

• Στις 21/12/06 η Ανδριάνα Λώτου ετών 79 στην Κόνιτσα.

• Στις 21/12/06 Η Αλεξάνδρα Τούλη ετών 93 στην Κόνιτσα.

• Στις 25/12/06 η Αικατερίνη Στεργίου ετών 87 στο Παλαιосέλλι.

• Στις 25/12/06 ο Δημήτριος Παναγιώτου ετών 76 στο Κεράσοβο.

• Στις 6/12/06 η Ελπινίκη Καρπούζη ετών 84 στην Κόνιτσα.

• Στις 26/12/06 ο Αθανάσιος Κουκούμης ετών 82 στο Κεράσοβο.

• Στις 11/1/2007 η Άννα Μπόνιου ετών 49 στο Αηδονοχώρι.

• Στις 14/1/07 η Ιφιγένεια Γκουτιούλη ετών 75 στην Κόνιτσα.

• Στις 15/1/07 η Βασιλική Πίσπα ετών 95 στο Παλαιосέλλι.

• Στις 20/1 ο Χαράλαμπος Πορφύρης ετών 82 στην Εξοχή.

• Στις 19/1 η Ελευθερία Μπάρμπα ετών 87 στο Μάζι.

• Στις 21/1 η Κιαμπλέ Αμπάζ ετών 96 στην Κόνιτσα.

• Στις 21/1 η Γκόλφω Μπόγδου ετών 92 στο Ελεύθερο.

• Στις 24/1 ο Γεώργιος Βαδάσης ετών 99 στην Κόνιτσα.

• Στις 24/1 ο Ευάγγελος Μανουσακής ετών 87 στην Αετόπετρα.

• Στις 29/1 ο Σπυρίδων Οικονόμου ετών 83 στην Κόνιτσα.

• Στις 25/1 ο Κωνσταντίνος Ξεινός ετών 49 στο Γανναδίο.

• Στις 30/1 ο Δημήτρης Βαγενάς ή Παντούλας ετών 82 στην Κόνιτσα.

• Στις 2/2 ο Νικόλαος Βόσιος, από Ελεύθερο, ετών 73 στα Γιάννινα.

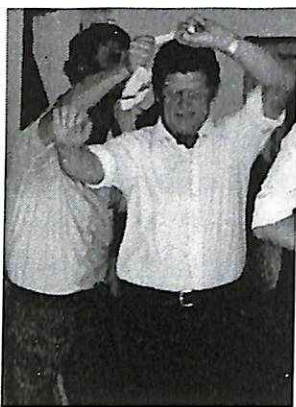
• Στις 3/2 ο Ηλίας Μπάρμπας ετών 80 στο Μάζι.

• Στις 4/2 ο Ευάγγελος Αθανασίου ετών 68 στην Κόνιτσα.

• Στις 3/2 ο Δημήτριος Μήτσος ετών 81 στην Αετόπετρα.

• Στις 3/2 η Σοφία Τσιαλιαμάνη ετών 81 στην Κόνιτσα.

ΣΤΟ ΠΟΔΙ ΕΦΥΓΕ ΣΑΝ ΡΗΓΑΣ

Σεβαστοί μας πατέρες, Πάτερ Αθανάσιε και πάτερ Απόστολε, βρισκόμαστε σήμερα μαζεμένοι στον ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου, σ' ένα αντάμωμα πένθους συνοδεύοντας τον εκκλιπόντα στο στερνό του ταξίδι,

στον τελευταίο αποχαιρετισμό.

Λέγεται από πολλούς ότι ο άνθρωπος γεννιέται, δεν γίνεται. Αν έτσι είναι, τότε ο Νίκο Λάμπας γεννήθηκε περήφανος, έζησε περήφανα κι έφυγε από το μάταιο τούτο κόσμο περήφανος.

Μια περηφάνια φυσική, ανεπιτήδευτη αρχοντική απ' αυτά τα πράγματα που δεν αγοράζονται παρά ευνυπάρχουν από φυσικού τους στον καθένα και προσδιορίζουν το χαρακτήρα του.

Όπως έζησε το έζησε από φυσικού του μ' ένα ξεχωριστό δικό του στυλ. Χωρίς να μιμείται κάποιον. Μα μήτε μιμητές του θα υπάρξουν. Γι' αυτή του τη μοναδικότητα ξεχώριζε πάντοτε.

Με απλό τρόπο κατόρθωνε στα πλαίσια της μικρής κοινωνίας του χωριού και όχι μόνο να γίνεται το επίκεντρο, το σημείο αναφοράς. Σ' οποιαδήποτε εκδήλωση κι αν βρισκόταν. Στην παρέα, στο καφενείο, στο χορό. Έβαζε το δικό του στίγμα. Πολλές φορές κι η απουσία του γινόταν λόγος αναφοράς. Όπως από δω και πέρα.

Έκανε πράγματα που δεν τα χωράει ο νους μας και τούτο γιατί αυτού τα χώραγε η καρδιά του. Ίσως γι' αυτό σε πολλά κατόρθωνε την πρωτιά. Σαν γλε-

ντζές, σαν χορευτής, σαν κυνηγός, σαν φιλόξενος, σαν φιλότιμος.

Έζησε σαν ένας πραγματικός μποέμης. Εραστής της χαράς, του ποτού, του κεφιού, του γλεντιού, του χορού, του τραγουδιού, του εύμορφου και του ωραίου. Κι επειδή σ' όλα αυτά πίστευε βαθιά είχε τον ίδιο ζήλο, την ίδια τρέλλα, το ίδιο δόσιμο και μετά τη νιότη. Και για τούτο ήταν αναγνωρισμένος κι όχι αναγνωρίσιμος.

Θεωρούνταν από πολλούς ως ο ικανός κριτής κι επιζητούσαν την άποψή του, τη γνώμη και την κρίση του. Συχνά το ένστικτό του ήταν αλάθητο. Ξεχώριζε ποιος πραγματικά τον εκτιμούσε και το ανταπέδιδε. Πολλές από τις σχέσεις του ήταν μακρόχρονες. Μικρός όταν ήταν έγινε αποδεκτός από τους μεγάλους, τους παλιούς και τον έκαναν παρέα. Και σα μεγάλωνε ήταν οι μικρότεροι κάθε γενιάς που επιζητούσαν την παρέα του. Μαζί του να βγουν, να χορέψουν, να γλεντήσουν.

Πίστευε βαθιά ότι το τραγούδι κι η μουσική ήταν το φάρμακο που απόδι ωχνε έστω και προσωπικά τα φαρμάκια, τις πίκρες της ζωής. Γι' αυτό κι ανταπέδιδε, τότε εκ του περισσεύματος και πότε εκ του υστερήματος με το παραπάνω σ' αυτούς που με το κλαρίνο, με το βιολί, το λαούτο και το ντέφι χύνοντας ήλιο στην ψυχή του τον έκαναν για λίγο να ξεχασθεί. Τότε ζούσε για λίγο μόνος του. Ένιωθε πως τρελλαμένος ανέβαινε στον ουρανό φώναζε βαρύτονα ωωπα και ξαναγύριζε στη γη. Κι ημέρευε η ψυχή του. Το νου του συντάραζε το κλαρίνο σαν ο άνεμος που ξεσπάει στους όρους τις βελανιδιές. Μα το ίδιο γαλήνευε και την καρδιά του. Το "πλούτη και λεφτά παιδιά μου δεν περνάνε, όσ' έχουνε καλή καρδιά αυτοί καλοπερνάνε" τον συνόδευε και τον εξέφραζε. Πίστευε ότι ζούμε με λεφτά ή και χωρίς αυτά αλλά δεν πρέπει να ζούμε για τα λεφτά.

Ήταν από τους τελευταίους της Παλαιάς φρουράς και πολύ θα ήθελε να όρθωνε το άλογο στα δυό του πόδια, όπως τότε που παιδιά έκαναν έφιπποι επίδειξη στην ωραία τους. Πάντως και χωρίς επίδειξη, με το άλογο και τα πρόβατά του πέρασε τα

τελευταία χρόνια της ζωής του.

Στο τρίγωνο Σπίτι, Μαγαζί, Μαντρί αφιέρωνε τελευταία το χρόνο του. Και παρ' ότι ο χώρος αυτός ήταν προσδιορισμένος η σκέψη του και η ψυχή του ήταν ελεύθερες. Η μέριμνα και η φροντίδα για τα επίγεια όλο και περιοριζόνταν. Πήγαινε πάνω κάτω με το άλογο του σαν τον Αλή Πασά έλεγαν πολλοί και κάθονταν ολομόναχος πότε στο μαντρί, πότε στο μαγαζί. Εκεί στο μαντρί αναλογίζονταν τα περασμένα στον ίδιο χώρο, στην ίδια ατμόσφαιρα όπως τότε που ήταν παιδί γεμάτος όνειρα κι ελπίδα και όρεξη για δημιουργία. Μα κάτι σαν να μην του πήγε καλά.

Κι ίσως αυτό στα εσώτερά του, στο μέσα του να τον βασάνιζε. Κι αυτό το μικρόγλυκο βάσανο, το -λόγω χαρακτηρισ- ανομολόγητο, διαισθάνονταν ότι σαν να το 'νιωθαν το άλογο και τα πρόβατά του. Και για τούτο περισσότερο κι όχι για την απλή περιποίηση που τους παρείχε, τα καλοκάγαθά του ζώα του δείχναν μια .περισσή αφοσίωση θεωρώντας τον ως τον μόνο και αποκλειστικό τους αφέντη. Κι αυτός κοντά τους έβρισκε την ηρεμία του.

Και σαν κάθονταν στο μαγαζί γύριζε πίσω, όταν πριν απ' τα σαράντα του έφυγε από την Ελλάδα για την Γερμανία. Να δει να δοκιμάσει. Σε κάποιο μαγνητοφωνημένο γλέντι τους εκεί στην Γερμανία ακούγονται κάποιοι, την ώρα που χόρευε, να φωνάζουν "γεια σου Κένεντυ". Είχε κατορθώσει το ακατόρθωτο. Έφυγε απ' το μικρό χωριό σαν Νίκο Λάμπας και γύρισε απ' την Γερμανία σαν Κένεντυ. Του το 'χαν κολλήσει κάποιοι λόγω ομοιότητάς του με τον προσφάτως τότε δολοφονηθέντα πρόεδρο.

Δεν καζάντισε στην ξενιτιά. Απλά ήρθε με καρφίτσα στη γραβάτα, μαντήλι στο πέτο του καφετιού του κοστουμιού, το μαγνητόφωνο στο χέρι, μπρικκρίμ στα πλούσια κατάξανθα μαλλιά και μάτι λιάρο να παίζει και να μιλά. Διατί να το κρύψωμεν άλλωστε.

Γύρισε μόναχος αλλά αυτάρεσκα πλήρης. Αυτός κι ο εαυτός του. Σύμβολο ελεύθερου ανθρώπου. Η μηχανή με το καλάθι με την οποία έζησε μια μεγάλη περίοδο της ζωής του ήρθε αργότερα στο τε-

λευταίο πήγαινε έλα.

Οπότε τόλμησε το μεγάλο τόλμημα. Να κτίσει εκ του μηδενός το μεγάλο για τα μέτρα της εποχής μαγαζί. Το τρανό επίτευγμα. Το καύχημά του, το καμάρι του αλλά κι η απαντοχή του.

Σαν κυνηγός ήταν απόλυτος θιασώτης και εκφραστής του ορθού δόγματος: μια λίρα το ντουφέκι δέκα λίρες το σκυλί. Γι' αυτό επί πενήντα χρόνια είχε πάντα καλά λαγόσκυλα. Επί χρόνια μάλιστα τα καλύτερα του χωριού. Το 1963 πριν φύγει για τη Γερμανία αυτοί που πλειοδότησαν πλήρωσαν 5.000 για να τους δώσει τη σκύλα του.

Μα σαν αεράκι η ζωή. Μια ζωή που σπάνια κάποιος άλλος την έζησε τόσο δυνατά, με τόση ανεμελιά, σεβταλιδικά. Και σε κάποια στιγμή σαν να την περιφρόνησε, σαν να την προκάλεσε. Αγέρωχος, αλύγιστος, επίμονος. Πετούσε το Βιβλιάριο ασθεναίς και το συνταγολόγιο και προκαλούσε γιατρούς κι ασθενείς. "Κοντεύω τα 80 και τό'χω παρθένο κι άγραφο, γιατρό δεν ξέρω, χάπι δεν πήρα. Και μακάρι να φύγω όρθιος, να μην πέσω κάτω, μη γίνω της λύπησης κι υποχρεωθώ σε κανένα".

Θεέ μου μην είμαι βασιλιάς. Θεέ μου μην είμαι Ρήγας να πέθανα να χόρευα.

Όσοι με το χάρο γίναν φίλοι με ποτήρι φεύγουνε στα χείλη, στα τρελλά τους όνειρα δοσμένοι πάντα γελαστοί και γελασμένοι. Τον κυβερνούσε το ένστικτο, το ελεύθερο, το απροσάρμοστο.

Κι αυτή την πρόκληση την αποδέχτηκε ο χάροντας. Ο χάροντας που δεν έχει ποτέ αργία. Λένε μάλιστα ότι τις Κυριακές είναι ιδιαίτερα επιλεκτικός. Διαλέγει λεβέντες, παλικάρια και περήφανους. Τους ψάχνει στα μαρμαρένια αλώνια κι εκεί τους καρτερεί.

Απόσπασμα και χωρίς μήνυμα.

Άσε με χάρε να χαρείς για να λουσθώ το Σάββατο, την Κυριακή ν' αλλάξω και τη Δευτέρα το πρωί έρχομαι μοναχός μου. Μα το πρωινό της Κυριακής "Ένιψε το πρόσωπό του και βασιλέψε το φεγγάρι. Χτένισε τα μαλλιά του και τα βουνά της λεβεντιάς σωπάσαν".

Κι άρχισε το λυπητερό της καμπάνας χτύπημα για να σκορπίσει τη θλιβερή είδηση, το πικρό μα- ντάτο. Στο πόδι έφυγε, σα Ρήγας, ο Νίκο Λάμπας. Έφυγε περήφανα για να μη χαλάσει την εικόνα που αγέρωχα ζωγράφισε μόνος του όλη του τη ζωή.

Κι επειδή το όλον διακρίνεται από πολλά ιδιαίτε- ρα. "Έφερα ένα τριαντάφυλλο γιατί του άρεσαν. Έ- φερα κλωνί βασιλικό γιατί τον ήθελε. Έφερα λου- λούδι γιατί τ' αγαπούσε και στο πέτο τα φορούσε δεν τα χωρίζονταν ποτέ" ήταν λόγια όσων εναπέ- θεταν τα λουλούδια στο σώμα του. Κάποια απ' αυτά τα βάλουμε στο πέτο ικανοποιώντας και την δική τους επιθυμία αλλά και του εκλιπόντος, καθώς πάντοτε κυκλοφορούσε με λουλούδι στο πέτο ακόμη και αγριάκανθο. Εξ άλλου ένα αγριολούλουδο της ζωής ήταν κι ο ίδιος.

Και τώρα εύχομαι Νίκο κι ευχόμαστε, όλοι, αν κά- τι στερήθηκες σε τούτη τη ζωή - κι εσύ το ξέρεις καλά ποιο ήταν αυτό κι εμείς το νιώθουμε - να το βρεις στην άλλη. Ό,τι σου έλειψε κι αυτό ήταν κάτι πάνω απ' τη θέληση και τη δύναμή σου να το βρεις πλούσια στην άλλη. Μικρά αγγελούδια να σε περι- τριγυρίζουν, να σου ψάλλουν αγγελικά και να σου

τραγουδούν τραγούδια που αγάπησες, καγκέλια που λάτρεψες, καθώς παράγγελνες για το χορό "Ξεκινήστε από τη Θεσπρωτία και καταλήξτε στη Μακεδονία".

Εύχομαι κι ευχόμαστε για την τόσο φιλοξενία που πρόσφερες εδώ να στην ανταποδώσει εκεί που πας ο πανάγαθος Θεός. Σε παράδεισο γεμάτο από λουλούδια ν' αυλισθεί η ψυχή σου.

Κι εμείς εδώ, Νίκο, που δεν προλάβουμε να σου δώσουμε ένα ποτήρι νερό εξάλλου δεν το ζήτησες κι από διακριτικότητα δεν το καταδέχτηκες δεν μέ- νει παρά να υποσχεθούμε ότι θ' ανάβουμε ένα λιτό κεράκι και θα σε μνημονεύουμε λέγοντάς σου αιω- νία σου η μνήμη. Γιατί πεθαίνουν μόνο αυτοί που λησμονιούνται.

Κι αν κάτι δεν κάνουμε από δω και στο εξής σω- στά και σε στενοχωρεί, στον ύπνο μας να έρχεσαι να μας το λες, να μας μαλώνεις.

Κάπως έτσι αποχαιρέτησαμε στις 24 Ιουλίου 2006 τον Νίκο Λάμπα που έφυγε απ' τη ζωή στις 24 Ιουλίου ημέρα Κυριακή καταμεσής του Καλοκαιριού μια ηλιοφώ- τιστη μέρα ύστερα από μια ξάστερη βραδιά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΘ. ΜΠΕΛΟΚΙΩΤΗΣ

Αυτοί που Έφυγαν

ΣΤΟΝ ΝΤΙΝΟ ΜΟΥ

Γεννήθηκε στο Γανναδιό και έμεινε μέχρι τα έξι του χρό- νια στο χωριό που γεννήθηκε και μετά πήγε στην Αθήνα ό- που έμεινε όλα του τα χρόνια μέχρι την τελευταία ώρα της ζωής του.

Σπούδασε πολιτικές και οικονομικές επιστήμες στην Πάντειο Σχολή όπου α- πεφοίτησε με άριστα. Εργάστηκε σε διά- φορες επιχειρήσεις. Ήτο εργατικός, πρόθυμος και αγαπτός όπου και αν ερ- γαζόταν. Στην οικογένειά του ο καλύτε- ρος πατέρας, σύζυγος και υιός.

Αγαπούσε υπερβολικά την κόρη του και δεν της χαλούσε ποτέ το καπύρι, όποιο και αν ήταν, αλλά δεν έπαυε να αγαπά επίσης υπερβολικά τους γονείς του, την αδερφή του, τα ανήψια του και τη γυναίκα του. Α- γαπούσε υπερβολικά το χωριό που γεννή- θηκε, τους συγγενείς, τους φίλους του, τους χωριανούς και το σπίτι του.

Για γιαν τους γονείς του ήταν το δια- μάντι μας, ο κόσμος όλος, το παλικάρι των δύο μέτρων, ο Ντίνος μας, η αγάπη μας, το αγόρι μας.

Έφυγε από τη ζωή στα σαράντα εννέα του χρόνια. Η επάρατος ασθένεια που δυο χρόνια σχεδόν τον ταλαιπωρούσε δεν τον

άφησε να χαρεί τη ζωή που τόσο αγαπού- σε και περίμενε πολλά απ' αυτήν. Καμά- ρωνε το μεγάλωμα και την εξυπνάδα της κόρης του και έκανε όνειρα για αυτήν.

Ο Κώστας Ξεινός, ο "Ντίνος" δεν υπάρ- χει πια έφυγε για το μεγάλο ταξίδι το ταξίδι χωρίς επιστροφή, το ταξίδι για να βρεθεί στην αγκαλιά των αγγέλων, στην αγκαλιά της αλήθειας και της αγάπης.

Έφυγε ο γιος μου κι άφησε μια μεγά- λη πληγή στην καρδιά της μάνας του και της δικής μου. Σ' όλη μας τη ζωή θα θυ- μόμαστε το Ντίνο μας και θα κλαίμε, θα κλαίμε το Ντίνο μας, το αποκούμπι μας των γηρατειών. Τώρα δεν έχει κανένα νόημα η ζωή μας.

Σ' αυτό το ταξίδι στις 27 Ιανουαρίου 2007 ήρθαν να σε αποχαιρέσουν οι συγγενείς σου, οι φίλοι σου, όλοι οι χω- ριανοί και οι γνωστοί.

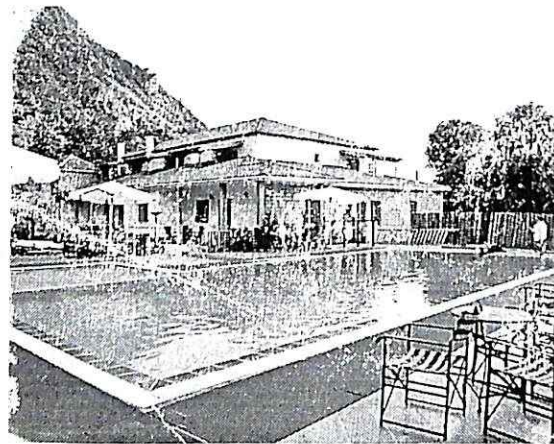
Τον φέραμε στο χωριό που τόσο πολύ αγαπούσε.

Άς είναι ελαφρύ Ντίνο μου το χώμα του Γανναδιού που σε σκεπάζει
Αιώνια σου η Μνήμη γιέ μου
ο Πατέρας σου

Υ.Γ. Ευχαριστώ από τα βάθη της καρ- διας μου τους ιερείς που παραυρέθηκαν στην νεκρώσιμη ακολουθεία και όλους τους συγγενείς, τους φίλους, τους χωρια- νούς και τους γνωστούς.

Στη μνήμη του προσφέρω 20 € στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ.

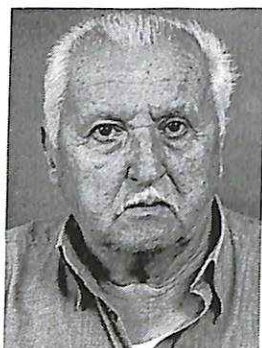
ΕΠΑΝΕΚΔΟΘΗΚΑΝ
Χαρ. Ρεμπέλη
«ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ»
(Λαογραφικά-Γλωσσικά-Τοπωνυμικά)
Για την προμήθεια απευθυνθείτε:
1) Νικ. Ρεμπέλης, Κόνιτσα,
Τηλ. 26550-23071
2) Βιβλ.λεία: Πλουμής- Θ. Ζώτος-
Δ. Γκάσιος, Κόνιτσα
3) Περιοδ. "ΚΟΝΙΤΣΑ".
Τιμή 20 €

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «Το Γεφύρι» Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάρ, θέριμανση, πάρκινγκ, κ.λπ. Στην ειδική τοποθεσία της γέφυρας Αΐων στη Κόνιτσα
Τηλ. 26550 23780

Μνήμες

† Αθανάσιος Σπανός

Στη μνήμη του Αθανασίου Σπανού από την Πηνή που έφυγε από κοντά μας στις 5/12/06, σε ηλικία 77 ετών, η σύζυγός του Πολυξένη, τα παιδιά Αποστόλης, Χριστίνα, Αλκιβιάδης, Μαρία και τα εγγόνια του Γιάννης και Αγγελική, προσφέρουν στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" 50 €.

† Ελένη Σωτηριάδη

Στις 11-1-07 έφυγε από τη ζωή η θεία μου Ελένη Σωτηριάδη (Elen Angelo) 107 ετών, στο Webster της Αμερικής. Ήταν κόρη του Μιχάλη και της Μαρίας Αποστόλου (Μπινόλα) από την Κόνιτσα.

Είχε αδέρφια την Αφροδίτη, τον Ηρακλή και τον πατέρα μου Χαράλαμπο.

Υπήρξε θρησκευόμενη Ελληνίδα και βοήθησε όλους τους συγγενείς στην Ελλάδα μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο, τότε που είχαμε μεγάλη ανάγκη.

Αντί μνημοσύνου προσφέρω στη μνήμη της 50 € στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" και εύχομαι, ο Θεός να αναπαύσει την ψυχούλα της.

Αντί μνημοσύνου προσφέρω στη μνήμη της 50 € στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" και εύχομαι, ο Θεός να αναπαύσει την ψυχούλα της.

Χρ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

- Η Αικατερίνη Ξάνθου και η κόρη της Μαρία στη μνήμη του συζύγου της Αθανασίου με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατό του, προσφέρει στο περιοδικό μας το ποσό των 50 € και 100 € στο Γηροκομείο Κόνιτσας.

- Ο Δντής και το διδακτικό προσωπικό του 3ου Δημ. Σχολείου Κόνιτσας, στη μνήμη της Ρούσας Ντεντοπούλου, προσέφερε, αντί στεφάνου, χρηματικό ποσό στο Γηροκομείο Κόνιτσας.

- Ο Μηνάς Πορέτσος στη μνήμη της αξέχαστης γιαγιάς του Λεβάντως προσφέρει στο περιοδικό μας 30 €

Συνδρομές

	€		
Πορφυριάδη Αφροδίτη Γαλλία	47,5	Κοτόπουλος Στ. Αθήνα	20
Παπαχρησιδης Νικ. U.S.A.	30	Ξάνθος Μιχ. Αθήνα	25
Βακόλας Αποστ. U.S.A.	30	Σιώρος Σωτ. Αθήνα	40
Βακόλας Σωτ. U.S.A.	30	Τζήμος Ηλίας Αθήνα	20
Elen Alsali U.S.A.	30	Παπός Αθαν. Αθήνα	50
Μήλιος Βασ. U.S.A.	90	Χατζηρούμπης Απ. Γιάννινα	15
Ανδρεάδης Χρήστος Αθήνα	15	Ματσά Ολυμπία Γιάννινα	20
Θεοδώρου Αθαν. Αθήνα	25	Παπαζίσσης Ζήσης Γιάννινα	20
Ρεμπέλης Λάμπρος Αθήνα	30	Δάλλας Κων. Γιάννινα	15
Δάφνης Ιωαν. Αθήνα	10	Αναγνώστου Ιωαν. Γιάννινα	15
Φασούλης Δημ. Αθήνα	60	Δάφη Μάρθα Γιάννινα	15
Νούτσος Γεωργ. Αθήνα	15	Καραγιάννης Κων. Γιάννινα	50
Τέφος Νίκος Αθήνα	15	Αράπογλου Μιχ. Γιάννινα	15
Τσιάλλα Μαργαρίτα Αθήνα	15	Κληματάς Παύλος Γιάννινα	20
Μπίζος Δημ. Αθήνα	15	Εξάρχου Παρασκευή Γιάννινα	15
Μπίζου Φρίντα Αθήνα	15	Στάγιος Γρηγ. Γιάννινα	50
Λέφας Αθαν. Αθήνα	15	Καλτσούνης Ευαγγ. Γιάννινα	50
Νικούλη Μαρία Αθήνα	15	Κουκέσης Βασ. Γιάννινα	20
Βαρσάμης Αθαν. Αθήνα	15	Βιλλη Φρόσω Γιάννινα	25
Ιερ. Παπαδημητρίου Ιωαν. Αθήνα	15	Κόλιας Βασ. Γιάννινα	15
Κούσιος Δημ. Αθήνα	35	Σκούφιας Δήμος Γιάννινα	15
Μουκοβίνας Γεωργ. Αθήνα	15	Δήμου Στέφ. Γιάννινα	15
Τσίμα Έλλη Αθήνα	15	Ξάνθου Αικατ. Γιάννινα	15
Ζούκης Χρήστος Αθήνα	15	Ξάνθος Αποστ. Γιάννινα	15
Βρυζώνης Νικ. Αθήνα	40	Παΐσιου Ευδοκία Γιάννινα	15
Πηγαδάς Αλέκος Αθήνα	25	Κώστικου Ευανθία Ελευσίνα	15
Κωστούλας Νικ. Αθήνα	50	Ζιώγας Αντ. Πολύγυρος	20
Κωστούλας Ιωαν. Αθήνα	50	Μεσσης Αθαν. Κοκκινώγεια	15
Παπαδημούλης Δημ. Αθήνα	15	Τσιρώνης Αποστ. Πάτρα	50
Παπαδημούλης Κων. Αθήνα	20	Σιώρος Βασ. Πάτρα	25
Παπαδημούλης Χρ. Αθήνα	20	Χουλιαράς Σόλων Καλαμάτα	30
Σέττα Δήμητρα Αθήνα	15	Δημητρίου Γεωργ. Κέρκυρα	30
Καρβούνης Θεοδ. Αθήνα	20	Πάντου Ελευθερία Κέρκυρα	15
Κατσένης Νικ. Αθήνα	15	Παγιατή Ιφιγένεια Αγρίνιο	15
Μηλίγκου Μαρία Αθήνα	45	Ράπη Ανδρομάχη Λάρισα	30
Παγανιά Βαρβάρα Αθήνα	15	Βρόκος Σωτ. Ρόδος	25
Ζιώγας Γιάννης Αθήνα	15	Πορφυριάδης Κων. Βέροια	30
Τρομπούκης Αθαν. Αθήνα	20	Μεσσης Ανδρέας Λάρισα	25
Μπακόλας Χρ. Αθήνα	15	Μουλαΐδης Αναστ. Θεσ/νίκη	15
		Μουλαΐδη Ελπίδα Θεσ/νίκη	15
		Κατσικόπουλος Κων. Θεσ/νίκη	40
		Χατζηνικολάου Νίκος Θεσ/νίκη	25
		Γκούντας Πασχ. Θεσ/νίκη	15
		Παππά Μάγδα Θεσ/νίκη	20

Ντίνος Μάνθος Θεσ/νίκη	23	Κυριζόγλου Χρ. Κόνιτσα	15
Λύρας Δημ. Θεσ/νίκη	20	Χουλιάρης Πάυλος Κόνιτσα	20
Τσουμάνη Αμαλία Θεσ/νίκη	20	Γκίκα Ροδούλα Κόνιτσα	20
Ντίνος Μάνθος Θεσ/νίκη	20	Μπιδέρης Αντ. Κόνιτσα	15
Ντεντοπούλου Χριστ. Κόνιτσα	15	Γαϊτανίδη Ελευθ. Κόνιτσα	15
Κατής Αθαν. Κόνιτσα	30	Γέγιος Παναγ. Κόνιτσα	15
Γλυκός Ιωαν. Κόνιτσα	20	Ρούβαλης Αποστ. Κόνιτσα	15
Κ.Ε.Φ.Ο. Κόνιτσα	15	Σπελλάς Χρήστος Κόνιτσα	15
Φασούλης Χ. Κων. Κόνιτσα	15	Κατής Κώστας Κόνιτσα	20
Κατσιλής Ευ. Κόνιτσα	15	Κατής Αποστ. Κόνιτσα	15
Χαλούλος Πέτρος Κόνιτσα	50	Παγανιάς Κων. Κόνιτσα	20
Καραφέρη Ελισάβετ Κόνιτσα	15	Καράκογλου Νίκος Κόνιτσα	20
Παγουριτζής Ιωαν. Κόνιτσα	15	Λάμπρου Ιωαν. Μελισσόπετρα	15
Κεφάλια Σταυρούλα Κόνιτσα	15	Ματσής Γεωργ. Ελεύθερο	20
Μάτσια Ειρήνη Κόνιτσα	15	Καρέντζου Μαργ. Αετόπετρα	15
Γαϊτανίδης Σπύρος Κόνιτσα	20	Μάρκος Κων. Μάτσι	10
Ιερ. Οικονόμου Αθαν. Κόνιτσα	15	Ζαφείρης Δημ. Πυρσόγιαννη	15
Κρυστάλλης Γεωργ. Κόνιτσα	15	Γκάσιος Μιχ. Πυρσόγιαννη	15
Μουλαϊδης Θωμάς Κόνιτσα	15	Πίκης Ευθύμιος Δίστρατο	23
Μπίτσικας Αθαν. Κόνιτσα	20	Πασχάλης Χαρίσης Καλλιθέα	20
Κολόκας Δωροθ. Κόνιτσα	15	Οικονόμου Ευαγγ. Δίστρατο	15
Μάνθος Αριστ. Κόνιτσα	15	Ζούνης Νικ. Θεοτόκος	20
Κυριζόγλου Ηλίας Κόνιτσα	15	Ρόβας Βασ. Νικάνορας	15
Σπανός Χ. Βασ. Κόνιτσα	15	Μπουζούλας Γεωργ. Εξοχή	15
Αλεξίου Νικ. Κόνιτσα	15	Τσουμάνης Ηλίας Τσεπέλοβο	15
Κύρκος Κων. Κόνιτσα	15	Κίτσιου Β. Ευδοκία Πηγή	15
Πάντος Χαρίσης Κόνιτσα	15	Καραγιάννης Αλκ. Δίστρατο	15
Καπαίος Ιωαν. Κόνιτσα	15	Καρράς Τάσιος Ηλιόρραχη	30
Ζδράβου Δέσποινα Κόνιτσα	15	Σακκάς Αθαν. Πυξαριά	15
Κουκέσης Παντελής Κόνιτσα	15	Μουκοβίνας Κώστας Μεσοβούνι	15
Παπαδήμας Νικ. Κόνιτσα	15	Παπασπύρου Βασ. Αετόπετρα	15
Λαζογιάννης Ιωαν. Κόνιτσα	20	Τσίμας Νικόλαος Οξυά	15
Μιχαλόπουλος Χαραλ. Κόνιτσα	20	Λάμπας Χρ. Ηλιόρραχη	15
Ρούση Αριστεά Κόνιτσα	15	Πρόκος Βασ. Καλλιθέα	15
Γκότζος Πέτρος Κόνιτσα	15	Τσάγκας Χ. Δημ. Ζέρμα	15
Παπαχρηστίδης Γεωργ. Κόνιτσα	20	Λάμπας Κων. Καλλιθέα	15
Κ. Νεότητας Κόνιτσα	15	Κολόκας Κοσμάς Καλόβρυση	15
Βρόικος Στεφ. Κόνιτσα	25	Λάκκας Θεοφ. Καλλιθέα	25
Λύρα Μαρία Κόνιτσα	15	Εξάρχου Αθαν. Πηγή	15
Αντωνίου Νίκος Κόνιτσα	20	Καλησώρας Γεώργ. Καστανέα	20
Τσιλογιάννης Γεωργ. Κόνιτσα	20	Μπακόλας Θεοφ. Νικάνορας	15
Ιερ. Γιανσούλης Σπυρ. Κόνιτσα	15	Ιερ. Τζήμος Μηνάς Ελεύθερο	20
Μάλιακας Πέτρος Κόνιτσα	20	Παΐσιος Αθαν. Κόνιτσα	15
Λάκκας Κων. Κόνιτσα	25	Γαϊτανίδης Στ. Κόνιτσα	15
Φουνταράς Κων. Κόνιτσα	15		

Δρ. Ειρήνη Ε. Οικονόμου-Σταματάκη
Ειδικός Παθολόγος-Καρδιολόγος
Διδάκτωρ, Διπλωματούχος Ψυχολόγος F.U. Berlin
Διευθύντρια Παθολογικής Κλινικής Metropolitan Hospital

Εθν. Μακαρίου 9 & Ελ. Βενιζέλου 1
Τ.Κ. 185 47 Ν. Φάληρο
Τηλ.: 210 4809 000, 210 4809 338
210 4809 339, 210 4809 973
Fax: 210 4814 887

Ιατρείο: Θέμιδος 6, 151 24 Μαρούσι
Τηλ. Ιατρείου: 210 6122 823
Δέχεται: Τετ.-Πεμ. 6-8 μ.μ. με ραντεβού
Τηλ. Οικίας-Fax: 210 4817 449
Κιν.: 6944 392 273
e-mail: istamataki@metropolitan-hospital.gr

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 210 2759721 - 2102691119

6974 491605

ΑΘΗΝΑ

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντροική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα

Τηλ./fax: 26550 29377

e-mail: sowlams@otenet.gr

ΗΛΙΑΣ Β. ΚΟΥΚΕΣΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ.

Σ. ΜΑΝΑΡΗ 2

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

T.K. 453 33

ΤΗΛ.: 26510 77585

KIN.: 6932 430093

e-mail: ikoyk@otenet.gr

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το Χάνι

ΚΛΕΙΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: 26550 24567
FAX: 26550 24568

PARIS SIANA
...αγνά υλικά, νέες γεύσεις!

Το άνω Ηπειρώτικο Ζαχαροπλαστείο σας περιμένει να απολαύσετε τις γλυκές του γεύσεις

Δ/νση: Βαγγέλης Σ. Νούτσος

Ζήνωνος 7-9, ΟΜΟΝΟΙΑ
ΤΗΛ. 210 5222269

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αισθητική & Επανορθωτική Οδοντιατρική
Εμφυτεύματα

Μιλιτιάδου 1 & Αγ. Δημητρίου, πλατεία Κηφισιάς
τηλ.: 210 8080010 - 6944 812910
e-mail: ktheodorou@mail.gr

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΧΡ. ΜΗΤΣΑΚΟΥΛΗ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

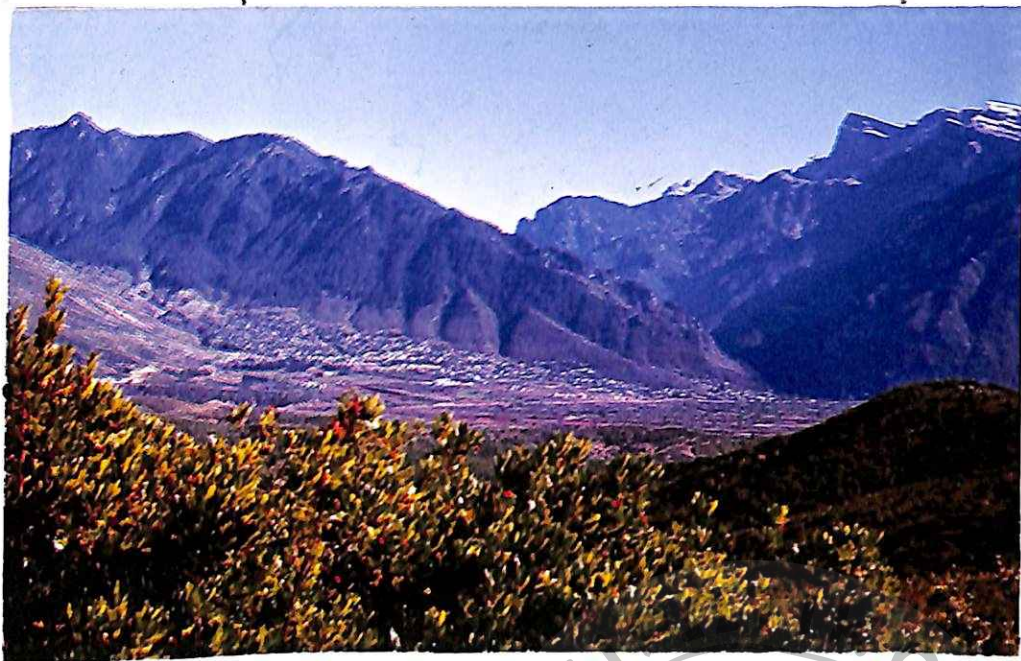
Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος
Αστικού Δικαίου Παν/μίου Αθηνών

ΓΡΑΦΕΙΟ:
ΕΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ & ΝΙΚΗΤΑΡΑ 3
ΑΘΗΝΑ 106 78

ΤΗΛ.: 210 4820888
FAX: 210 3820888
ΚΙΝ.: 6977 242412

e-mail: elmitsakouli@ath.forthnet.gr

"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 4
454 44 ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Κονίτσα

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Ταχ Γραφείο ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας 2573

